

การเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้

ปริญญานิพนธ์

ของ

เปลื้อง บัวศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม 2535

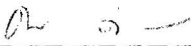
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

180355

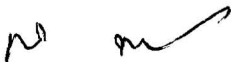
h56748

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

 ประธาน

(รศ. ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร)

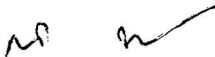
 กรรมการ

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(รศ. ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร)

 กรรมการ

(อาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.ปรีชา ธรรมา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานีพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ 6 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2535

ประกาศขอบคุณ

ปัญหานี้มันจบนี้สำเร็จได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความแนะนำและการช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร และอาจารย์สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ธรรมมา และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ไครตบรรเทา ที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางและข้อคิดเห็นบางประการเพื่อให้ปัญหานี้สำเร็จลุล่วง และมีความสมบูรณ์ถูกต้องยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก คุณประทีป แสงเปี่ยมสุข ศึกษาานิเทศก์จังหวัดพัทลุง คุณประภาส ศิริอนันต์ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดพัทลุง คุณโสภาค วิริโยธิน นิสิตปริญญาเอก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั้งห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะครูและเพื่อน ๆ ที่สอนอยู่ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ เอกจิตวิทยาพัฒนาการโดยเฉพาะ คุณณงค์ เลาทศิวงศ์ ที่คอยช่วยเหลือแนะนำและให้กำลังใจ คุณอารี บัวศรี คุณสมบูรณ์ จันทรเทพ คุณสานิต รัตตะญู คุณอมราวดี เหมาคม คุณจำลอง โพธิ์บุญ คุณสมนึก ทองแสงทอง ที่ให้ความช่วยเหลือในหลายด้าน จนกระทั่งปัญหานี้มันสำเร็จ

ผู้วิจัยขอเทอดพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ท่านได้กรุณาให้การสนับสนุนด้านการเรียนและให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

เปลื้อง บัวศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
ค่านิยมปฏิบัติการ	6
ค่านิยมศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	12
ความหมายของสุขภาพจิต	12
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต	19
สุขภาพจิตกับเพศ	19
สุขภาพจิตกับการนับถือศาสนา	20
สุขภาพจิตกับลักษณะการปฏิบัติงาน	21
สุขภาพจิตกับสภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน	22
สุขภาพจิตกับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	22
สุขภาพจิตกับภูมิลาเนา	23
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ..	24
ความหมายของบรรยากาศ	24

ความหมายของการรับรู้	25
ธรรมชาติของการรับรู้	26
สภาพทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้	30
ลักษณะทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อพิจารณาแต่ละจังหวัด	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศท้องถิ่นในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ...	37
สิ่งแวดล้อมกับสุขภาพจิต	40
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	41
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
ประชากร	43
กลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	47
การหาเกณฑ์มาตรฐานของแบบทดสอบ	50
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	52
วิธีรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ผลการศึกษาค้นคว้า	61

5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	173
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	173
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	173
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	173
การวิเคราะห์ข้อมูล	174
สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า	174
อภิปรายผล	177
ข้อเสนอแนะ	207
 บรรณานุกรม	 208
 ภาคผนวก	 216
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 243

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจําแนกตามจังหวัดและ โรงเรียนในเขตกันดารกับนอกเขตกันดาร	44
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจําแนกตามจังหวัด	45
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจําแนกตามจังหวัดและตัวแปรที่ศึกษา	46
4 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูชายกับครูหญิง	62
5 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ..	66
6 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ ปฏิบัติการสอน	69
7 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงาน อยู่นอกเขตกันดาร	72
8 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครู ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา	75
9 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น ..	78
10 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสตูลระหว่างครูชายกับครูหญิง	81

11	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสุพรรณบุรีระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม	84
12	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสุพรรณบุรีระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติ การสอน	87
13	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสุพรรณบุรีระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงาน อยู่นอกเขตกันดาร	90
14	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสุพรรณบุรีระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครูที่มี ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา	93
15	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดสุพรรณบุรีระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น	96
16	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดยะลา ระหว่างครูชายกับครูหญิง	99
17	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดยะลา ระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ...	102
18	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดยะลา ระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติ การสอน	105
19	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดยะลา ระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น ...	108

20	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูชายกับครูหญิง	111
21	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ..	114
22	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติ การสอน	117
23	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ นอกเขตกันดาร	120
24	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครู ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา	123
25	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น ..	126
26	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในจังหวัดนราธิวาสระหว่างครูชายกับครูหญิง	129
27	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครู ในจังหวัดนราธิวาสระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือ ศาสนาอิสลาม	132
28	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครู ในจังหวัดนราธิวาสระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน	135

29	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูในจังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดาร	138
30	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูในจังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา	141
31	เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของ ครูในจังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจาก ต่างถิ่น	144
32	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตของครูในห้าจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	147
33	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิต	148
34	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ เพื่อนระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	149
35	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหารระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	150
36	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของ ครูต่อผู้บริหารระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส .	151
37	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชนระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	152
38	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อผู้นำชุมชนระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ..	153

39	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนาระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ...	154
40	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูต่อผู้นำทางศาสนา ระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	155
41	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อกลุ่มข้าราชการอื่นระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	156
42	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้ายระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	157
43	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	158
44	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียนระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	159
45	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	160
46	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	161

47	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัยระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	162
48	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อความมั่นคงปลอดภัยระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	163
49	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงานระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	164
50	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อสภาพการทำงานระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	165
51	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้าระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	166
52	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ การยอมรับระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	167
53	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ การยอมรับระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	168
54	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ด้านรวมระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	169
55	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ด้านรวมระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	170

56	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนบรรยากาศ ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	
57	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูชาย กับครูหญิงในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้	179
58	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่ นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ...	182
59	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครู ที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในห้าจังหวัดชายแดน ภาคใต้	186
60	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่ ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับนอกเขตกันดารในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ..	189
61	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่าง ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการ ปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้	193
62	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครู ที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ..	198
63	ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่าง ครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	201
64	แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดบรรยากาศท้องถิ่นตาม ตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้	235
65	แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้	239

- 66 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนสุขภาพจิตและคะแนน .
บรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี
และนราธิวาส 241

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันปัญหาสุขภาพจิตเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น จนอาจกลายเป็นปัญหาสาธารณสุขได้ และยากต่อการแก้ไขในอนาคต ซึ่งจะเร่งผลให้คุณภาพประชากรด้อยลงจนเป็นภาระแก่สังคมและส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2524 : 149) ประเมินว่าประชากรขาดคุณภาพเป็นจำนวนมากเกินร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรในประเทศนั้นจะไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าได้ใกล้เคียงกับประเทศอื่น ๆ (กรมการแพทย์. 2526 : 7) จากการศึกษาขององค์การยูนิเซฟร่วมกับองค์การอนามัยโลก ได้คาดการณ์ว่าในปี 20 ปีข้างหน้า เด็ก 100 คน จะมีเด็ก 4 - 5 คน บ่วยเป็นโรคจิตรุนแรงและใช้เวลาส่วนหนึ่งของชีวิตอยู่ในโรงพยาบาล จิตเวช 4 - 5 คน จะมีอาการรุนแรงและต้องได้รับการดูแลจากสมาชิกในครอบครัวหรือพักในสถานพิกัด

สถานศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่จะช่วยพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพที่ดีได้ เมื่อประชากรมีคุณภาพดี ประเทศชาติก็จะเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า ผู้มีบทบาทในการให้การศึกษาก็คือ ครู ดังที่ วีระชาติ แก้วไสย (2518 : 2) ได้ให้ความเห็นว่า การศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นมูลฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ครูระดับประถมศึกษาจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กวัยนี้ เพราะเด็กในระดับประถมศึกษาจะต้องอยู่ในการปกครองดูแลของครูถึงวันละ 8 - 9 ชั่วโมง และเมื่อครูหลาย ๆ คนมาอยู่ร่วมกัน ทำงานร่วมกัน ก็จะต้องประสบปัญหามากมาย คืออารมณ์ที่แตกต่างกัน ความรู้สึกแตกต่างกันและความต้องการที่แตกต่างกัน สุภา มาลากุล ณ อยุธยา (2523 : 28) ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องส่งเสริมสุขภาพจิตให้ดีขึ้น หรือทำให้การดำเนินชีวิตเป็นไปด้วยดี มีความสุข เพราะการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะให้คนเกิดความสามารถ รู้จักตนเองทั้งกายและใจให้ถูกต้อง รู้จักสภาพแวดล้อม มีทักษะในการประกอบอาชีพ แต่ทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบอื่น มีส่วนช่วย สร้างสรรค์ จันทน์เอม (2527 : 116) กล่าวว่า

ครูที่มีสบุภาพจิตดี มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม จะส่งผลให้นักเรียนมีสบุภาพจิตดีขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าครูไม่เข้าใจนักเรียน ไม่พยายามจัดกิจกรรม อาจเนื่องจากครูมีความเครียด มีความกลัว มีความไม่มั่นคงปลอดภัย ครูจะปรับตัวไม่ได้ มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ก็จะส่งผลให้นักเรียนมีสบุภาพจิตเสียด้วย นอกจากสบุภาพจิตแล้ว สภาพแวดล้อมทั่วไปที่ครูจะต้องพบเห็นอยู่ทุกวัน ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ข้าราชการหน่วยงานอื่น กลุ่มขบวนการ ผู้ก่อการร้าย สภาพบริเวณโรงเรียน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกาย ความมั่นคง ปลอดภัย สภาพการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ สิ่งแวดล้อม เหล่านี้มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของครู ถ้าสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวครูมีบรรยากาศที่ดีครูก็จะมีความรู้สึกนึกคิดไปในทางที่ดี ความรู้สึกที่ดีจะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่ดีในทางตรงกันข้าม ถ้าสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวครู มีบรรยากาศที่ไม่ดี ครูก็จะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสภาพแวดล้อมเหล่านั้น อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่ดีตามมาด้วย จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าสิ่งแวดลอมมีอิทธิพลต่อครูอย่างยิ่งในการหล่อหลอม บุคลิกลักษณะและความรู้สึกนึกคิด ทั้งนี้เพราะสิ่งแวดลอมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ ถ้าเราสามารถจัดสิ่งแวดลอมให้มีแต่บรรยากาศที่ดีเราก็อาจคาดหวังได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ควรจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีได้

ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้แก่จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และ นราธิวาส มีครูปฏิบัติงานอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้ครูต้องอยู่กระจายกันไปตามพื้นที่ทั่วไป ครูเหล่านี้ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานและส่วนหนึ่งมาจากต่างจังหวัด (รุ่ง แก้วแดง. ม.ป.ป. : 18) การที่ครูต้องเข้าไปปฏิบัติงานทั่วทุกพื้นที่ที่มีนักเรียนและโรงเรียนตั้งอยู่ ครูเหล่านี้ก็จะพบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวิทย (ม.ป.ป. : 19 - 21) พบว่าปัญหาและอุปสรรคที่ส่ง ผลต่อการปฏิบัติงาน คือ 1. ภาษา ปัญหาทางด้านภาษาเป็นปัญหาที่ข้าราชการในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้พบมากที่สุดโดยเฉพาะข้าราชการครู ซึ่งต้องไปปฏิบัติงานตามท้องถิ่น ซึ่งประชาชน

ส่วนมากพูดภาษาพื้นเมือง 2. ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี เพราะประชาชนส่วนใหญ่ใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ร้อยละ 71 นับถือศาสนาอิสลาม แต่ข้าราชการส่วนมากที่ไปปฏิบัติงาน นับถือศาสนาพุทธ จึงทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่ไปปฏิบัติงานร่วมกัน

3. ปัญหาที่เกิดจากขบวนการผู้ก่อการร้ายแต่เดิมนั้น ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีการก่อ การร้าย ครูไม่เคยได้รับอันตรายจากการก่อการร้าย แต่ในระยะหลังได้มีการก่อการร้าย เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้และครูเป็นผู้ได้รับอันตรายอยู่เสมอ ปรากฏว่าตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2517 ครูได้รับอันตรายจากการก่อการร้ายทั้งหมด 41 คน จานเนกเป็นถูกฆ่า 11 คน ถูกจับ ตัวประกัน 18 คน ถูกทำร้ายร่างกาย 8 คน นอกจากนี้ปรากฏว่าผู้ก่อการร้ายได้ลอบวางเพลิงเผาโรงเรียน 65 ครั้ง

รุ่ง แก้วแดง และคนอื่น ๆ (2533 : 18) นอกจากปัญหาเหล่านี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับ สภาพบริเวณโรงเรียนสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งจะทำให้ครูเหล่านั้นไปปฏิบัติงานอยู่ทุกพื้นที่ทำให้ สถานที่บางแห่งที่ครูอยู่เป็นสภาพที่ขาดปัจจัยที่อำนวยความสะดวกสบายทั้งทางกายและทางใจแก่ครู ซึ่งเกิดปัญหาครูไม่อยากอยู่ปฏิบัติงาน

จากเหตุผลและแนวความคิดดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งมีความสนใจเกี่ยวกับปัญหาครูในห้าจังหวัด ชายแดนภาคใต้มาโดยตลอดมองเห็นว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีความ แตกต่างกันในตัวแปรต่าง ๆ อันได้แก่ เพศ ศาสนา หน้าที่การงาน สภาพท้องถิ่นในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ภูมิลาเนา และจังหวัดที่สอน ครูเหล่านี้ จะมีสุขภาพจิตและการรับรู้ บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ตัวแปรเหล่านี้น่าจะมีผลกระทบต่อสุขภาพจิตของครู ดังนั้นผู้วิจัยได้สนใจและต้องการ ศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูตามตัวแปรเพศ ศาสนา ลักษณะการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ ในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ภูมิลาเนาและเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นใน ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามการรับรู้ของครูตามตัวแปร เพศ ศาสนา ลักษณะการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงานระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ภูมิลาเนาว่ารับรู้บรรยากาศท้องถิ่น แตกต่างกันหรือไม่ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูว่าสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบสภาวะจิตของครูและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในแต่ละจังหวัด ตามตัวแปร เพศ ศาสนา ลักษณะในการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานและภูมิลาเนา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาวะจิตของครูระหว่างห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะจิตของครูกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

ความสำคัญของการศึกษา

1. ทำให้ทราบว่าสภาวะจิตของครูและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูแต่ละจังหวัด ทั้งห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เมื่อแยกตามตัวแปร เพศ ศาสนา ลักษณะในการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานและภูมิลาเนา
2. ทำให้ทราบว่าสภาวะจิตของครู และบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างทั้งห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างสภาวะจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
4. ผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นเครื่องชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษาใช้เป็นข้อมูลประกอบวางแผนปรับปรุงส่งเสริมสภาวะจิตของครูและปรับปรุงบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูให้มีสภาพเหมาะสม เอื้อต่อการทำงานของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ห้าจังหวัด ชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดสงขลา ยะลา บัตตานี นราธิวาส และสตูล จำนวน 12,300 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในห้า จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลา ยะลา บัตตานี นราธิวาส และสตูล โดยใช้ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง 5% ของประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 615 คน ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 สถานภาพในการนับถือศาสนา แบ่งเป็น

3.1.2.1 ศาสนาพุทธ

3.1.2.2 ศาสนาอิสลาม

3.1.3 ลักษณะการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

3.1.3.1 ผู้บริหารการศึกษา

3.1.3.2 ผู้ปฏิบัติการสอน

3.1.4 สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

3.1.4.1 ในเขตกันดาร

3.1.4.2 นอกเขตกันดาร

3.1.5 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น

3.1.5.1 6 ปีขึ้นไป

3.1.5.2 6 ปีลงมา

3.1.6 ภูมิลาเนา แบ่งเป็น

3.1.6.1 ภูมิลาเนาเดิม

3.1.6.2 จากต่างถิ่น

3.1.7 จังหวัด ได้แก่

3.1.7.1 สงขลา

3.1.7.2 สตูล

3.1.7.3 ยะลา

3.1.7.4 ปัตตานี

3.1.7.5 นราธิวาส

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

คำนิยามปฏิบัติการ

สุขภาพจิตของครู หมายถึง คะแนนที่ได้จากความสามารถของครูในการปรับตัวให้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข โดยมีความขัดแย้งในใจน้อยที่สุด ปราศจากโรคจิตและโรคประสาท วัดได้จากแบบทดสอบ (SCL - 90) ซึ่งแบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 9 ด้าน

1. ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย (Somatization) ได้แก่ อาการที่เกี่ยวกับระบบหายใจ ระบบย่อยอาหาร ระบบหัวใจ และระบบอื่น ๆ เช่น อาการปวดศีรษะ ปวดหลัง ความเจ็บปวด และความตึงเครียดของกล้ามเนื้อ

2. การย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive) เป็นพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากความคิดหรือแรงผลักดันให้มีการทำซ้ำ ๆ อันเป็นการรบกวนจิตใจ ถึงแม้ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ความสามารถทางสติปัญญาต่ำไป

3. ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น (Interpersonal Sensitivity) โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น มีความรู้สึกลดค่านิยมในตนเอง อึดอัด และไม่สบายใจ เมื่อมีการติดต่อกับคนอื่น หมกหมุ่นอยู่กับความคิดของตนเองอย่างรุนแรง และคิดว่าการติดต่อกับคนอื่นจะไม่เป็นผลดี

4. ซึมเศร้า (Depression) มีอารมณ์เศร้า หดความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีพลังทำอะไร สิ้นหวัง คิดฆ่าตัวตาย
5. วิตกกังวล (Anxiety) วิตกกังวลต่าง ๆ เช่น กระวนกระวาย นิ่งไม่คิด กลัวประหม่า และตึกเครียด มีอาการทางกายร่วมด้วย คือ มือสั่น
6. ก้าวร้าว ทะลวย (Aggression) อารมณ์ความคิดและการกระทำแบบโกรธแค้น ขุนเคือง รวมทั้งก้าวร้าว ทะลวย ความรู้สึกได้แยะและควบคุมอารมณ์ไม่ได้
7. กลัวโดยไม่มีเหตุผล (Phobia) กลัวเฉพาะที่ กลัวคน สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แบบไม่มีเหตุผล และเกินความเป็นจริง ทำให้ต้องหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้น
8. หวาดระแวง (Paranoid Ideation) โทษคนอื่น ไม่เป็นมิตร หวาดระแวงสงสัย เอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง หลงผิด สูญเสียการควบคุมตัวเอง มีความคิดมากใหญ่โตสูง ว่าตัวเองเป็นใหญ่เป็นโต
9. โรคจิต (Psychoticism) ถอดอแยกตัวเอง คิดว่าตัวเองถูก ควบคุมความคิดจากภายนอก

บรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู หมายถึง สภาพแวดล้อมทั่วไปที่ครูรับรู้แล้วส่งผลถึงความรู้สึกที่มีต่อการทำงาน ถ้ามีความรู้สึกไปในทางที่ดี เรียกว่า บรรยาภาศดี ถ้ามีความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดี เรียกว่า บรรยาภาศไม่ดี วัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน

1. บรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูเกี่ยวกับบุคคล ประกอบด้วย กลุ่มบุคคลรอบข้าง ได้แก่ เพื่อน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา กลุ่มข้าราชการอื่น และกลุ่มชนวนการผู้ก่อการร้าย
2. บรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมอื่น ได้แก่
 - 2.1 บรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อวัตถุ ได้แก่ สภาพบริเวณโรงเรียน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย
 - 2.2 บรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อความมั่นคงปลอดภัย

2.3 บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อสภาพการทำงาน

2.4 บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อความก้าวหน้า

2.5 บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อการยอมรับ

บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อเพื่อน
ในด้านการทักทายให้กัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความจริงใจต่อกัน การนิเทศ
การร่วมทุกข์ร่วมสุข และไปเที่ยวด้วยกัน

บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อ
ผู้บริหารในด้าน ความจริงใจ ความไว้วางใจ ความสนใจและเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ของครู
ความยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ และการแบ่งสรรคนแบ่งพวกในการมอบหมายงาน

บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อ
ผู้นำชุมชนในด้านความเป็นกันเอง ความยุติธรรม ความเสียสละ การพัฒนาท้องถิ่นและ
การพัฒนาโรงเรียน

บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนา หมายถึง ความรู้สึกของครู
ที่มีต่อผู้นำทางศาสนาในด้าน การเคารพนับถือ การเผยแพร่ศาสนา และการเป็นที่พึ่งของครูทาง
ด้านจิตใจ

บรรยาภาศ^๑ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการ หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มี
ต่อกลุ่มข้าราชการในด้านการรับใช้ประชาชน การปฏิบัติงานตามหน้าที่และการประพฤติตนตาม
ระเบียบวินัย

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้าย หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้ายในด้าน การก่อการร้าย การจับตัวครูเป็นตัวประกัน และการลอบวางเพลิงโรงเรียน

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อสภาพแวดล้อมในด้านสนามสำหรับจัดกิจกรรมกลางแจ้ง รั้วบริเวณโรงเรียน อาคารเรียนและห้องน้ำ-ห้องส้วม

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ออกกำลังกาย หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และสถานที่ออกกำลังกายในด้าน ปริมาณของพื้นที่ ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์การกีฬา และปริมาณของสถานที่ออกกำลังกาย

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อความมั่นคงปลอดภัย ในด้านร่างกายและจิตใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การได้รับความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน การได้รับสวัสดิการและสิทธิที่จำเป็น ในการดำรงชีพตามสภาพท้องถิ่น สภาพที่อยู่และสภาพการเดินทาง

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีสภาพการทำงาน ความพอใจในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหรือในหน้าที่ ความมีอิสระเสรีในการทำงานและการได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารในชุมชน

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า หมายถึง ความรู้สึกของครูที่มีต่อความก้าวหน้าในการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การได้รับพิจารณาความดีความชอบในกรณีพิเศษ จากความสามารถในงานที่ทำ และมีความสำเร็จของงาน การได้ลาศึกษาต่อ การศึกษาอบรมและการดูงาน

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ หมายถึง ความรู้สึกของครูต่อการได้รับการยอมรับจากเพื่อน ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา และผู้บริหาร

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ครู หมายถึง ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและปฏิบัติการสอน

ท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดที่ตั้งอยู่ทางชายแดนตอนใต้ของประเทศไทย ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ศาสนา หมายถึง ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม

เขตที่โรงเรียนตั้งอยู่ หมายถึง ลักษณะสภาพของชุมชน ซึ่งเป็นเขตที่ตั้งของโรงเรียนที่ครูปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

1. โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตกันดาร หมายถึง โรงเรียนที่ตั้งอยู่ตามลักษณะ

ดังนี้

1.1 สภาพของเส้นทางคมนาคมมีลักษณะเป็นธรรมชาติ เช่น ทางเกวียน ทางถนนดิน ทางเดินไม่น้อยกว่า 5 กิโลเมตร หรือ

1.2 สภาพของเส้นทางคมนาคมเป็นถนนดินลูกรัง ไม่น้อยกว่า 20 กิโลเมตร หรือ

1.3 สภาพของเส้นทางคมนาคมเป็นถนนดินลูกรัง รวมทั้งถนนธรรมชาติ ไม่น้อยกว่า 15 กิโลเมตร และการเดินทางทั้ง 3 ลักษณะ ถ้ามีรถรับจ้าง จะต้องวิ่งผ่านวันละไม่เกิน 2 เที่ยว ไป 1 เที่ยว กลับ 1 เที่ยว และฤดูฝนรถจะวิ่งไม่ได้เลย

2. โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตกันดาร หมายถึง ครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดาร

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการรับราชการครู

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่วันรับการบรรจุจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาในการรับราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่วันรับการบรรจุแต่งตั้ง ครั้งแรก จนถึงปัจจุบัน นับเวลาราชการมากกว่า 6 ปี

2. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา หมายถึง ระยะเวลาในการรับราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่วันรับราชการบรรจุครั้งแรกจนถึงปัจจุบันนับเวลาราชการไม่เกิน 6 ปี

ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่ครูเกิดหรืออาศัยอยู่ แบ่งได้ 2 ประเภท

1. ครูที่อยู่ภูมิลำเนาเดิม หมายถึง ครูที่เกิดในจังหวัดหรือครูที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดนั้นเกินกว่า 10 ปี

2. ครูที่มาจากต่างถิ่น หมายถึง ครูที่มาจากจังหวัดอื่น และมีระยะเวลาปฏิบัติงานในจังหวัดที่มาอยู่ไม่เกิน 10 ปี

ลักษณะการปฏิบัติงาน หมายถึง ตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติของครู ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น

2 ประเภท คือ

1. ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา ในโรงเรียน ได้แก่ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่

2. ตำแหน่งผู้ปฏิบัติการสอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติการสอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในโรงเรียนห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
ท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัย เพื่อนำมาประกอบการศึกษา
เรียงลำดับในการนำเสนอ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสุขภาพจิต
 - 1.1 ความหมายของสุขภาพจิต
 - 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต
 - 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
 - 2.1 ความหมายของบรรยากาศ
 - 2.2 ความหมายของการรับรู้
 - 2.3 ธรรมชาติของการรับรู้
 - 2.4 สภาพทั่วไปของท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้
 - 2.5 ลักษณะทั่วไปของท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อพิจารณาแต่ละจังหวัด
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศท้องถิ่นท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. สิ่งแวดล้อมกับสุขภาพจิต

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

1. ความหมายของสุขภาพจิต

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) ได้ให้ความหมายของ
สุขภาพจิตว่า สุขภาพจิตหมายถึง สภาพชีวิตของบุคคลผู้มีสุขภาพจิตที่ดีนั้น มิได้หมายถึง บุคคล
นั้น ๆ ปราศจากโรคจิตประสาทที่เห็นได้ชัดเท่านั้น แต่จะสามารถปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคม

และสิ่งแวดล้อมได้ดี มีสัมพันธภาพที่ดีงามกับบุคคลอื่น มีชีวิตอยู่ได้อย่างสมดุล สะดวกสบาย สามารถสนองความต้องการของตนในโลกที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งในจิตใจตนเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้มีสุขภาพจิตไม่ดีนั้นได้แก่ ผู้ไม่สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เขาจะไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นได้ มีข้อขัดแย้งในใจและบางรายอาจมีอาการทางจิตเวชตามมาได้ (พิไลรัตน์ รุจิณชัยกุล. 2524 : 61)

สำหรับในประเทศไทย ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "สุขภาพจิต" ไว้หลายคน ดังที่ กมลรัตน์ หล้าสงฆ์ (2524 : 2) ได้รวบรวมคำกล่าวของจิตแพทย์และนักจิตวิทยาที่ได้ให้ความหมายของคำว่า "สุขภาพจิต" ไว้ดังนี้

ผน แสงสิงแก้ว ได้ให้ความหมายของคำว่า "สุขภาพจิต" ว่า "เป็นสภาวะของชีวิตที่มีสุขภาพ" และ ผู้มีสุขภาพจิตดีคือ ผู้ที่สามารถปรับตนเองอยู่ได้ด้วยความสุข ในโลก ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว" ต่อมาภายหลังได้ให้คำจำกัดความใหม่ว่า สุขภาพจิต คือ สภาวะที่เป็นสุข ผู้มีอาการนั้นคง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่เปลี่ยนแปลงมาก ๆ ได้ มีสมรรถภาพในการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความพอใจ นับว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี

แพทย์หญิงคุณหญิงสุภา มาลากุล ณ อยุธยา ผู้อำนวยการศูนย์สุขภาพจิต กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้ให้คำจำกัดความของ สุขภาพจิตว่า คือ ความมั่นคงทางใจนั่นเอง สามารถทำงานได้อย่างปกติ มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย เพศ และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ได้เป็นอย่างดี โดยบุคคลนั้นไม่ต้องมีความคับข้องใจมาก และไม่เกิดอาการของโรคจิตโรคประสาท ดังนั้น ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีจะเป็นผู้อยู่ทนอยู่ได้ กินทน กินได้ นอนทนนอนได้ คือมีชีวิตที่เป็นสุขใคร ๆ ก็อยากเป็น

ส่วน คณีย ชัยโยธา (2531 : 12) ได้ให้ความหมายคำว่า "สุขภาพจิต" ว่า หมายถึงสภาพของจิตใจ ที่เป็นสุข สภาพจิตใจของคนเราจะเป็นสุขได้ถ้าเราควบคุมอารมณ์ให้มั่นคง ทำจิตใจให้เบิกบานแจ่มใส ปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ทุกสถานการณ์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้โดยรวดเร็ว

นอกจากนี้ โสภา ชูพิกุลชัย (2529 : 148 - 149) กล่าวว่า สุขภาพจิต หมายถึง สุขภาพทางด้านจิตใจทั้งด้านบวกและด้านลบ ทางด้านบวก หมายถึงสุขภาพจิตที่ดีหรือ

สุขภาพจิตที่สมบูรณ์ บุคคลใดมีสุขภาพจิตสมบูรณ์ หมายถึง บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดี เมื่อเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ รอบตัว และสามารถที่จะตัดสินใจแก้ปัญหา ได้อย่างมีเหตุผล และกล้าเผชิญกับความเป็นจริงต่าง ๆ ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและกล้าเผชิญกับเหตุการณ์นั้น บุคคลที่ปรับตัวได้เองนี้ยังจะต้องเป็นผู้มีความสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขภายใต้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมและสมาคมต่าง ๆ ที่เข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นต้น ส่วนสุขภาพจิตทางด้านลบหมายถึงบุคคลที่ไม่สามารถปรับตัวได้เมื่อประสบปัญหาต่าง ๆ ก็เผชิญกับปัญหานั้นด้วย ความลังเล โดยไม่รู้ว่า จะตัดสินใจอย่างไร บุคคลพวกนี้พยายามเป็นอันมากที่จะแก้ปัญหของตน โดยไม่ยอมรับความจริง พยายามแยกตัวเองออกจากผู้อื่นและไม่กล้าเผชิญกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้าได้

สำหรับในต่างประเทศก็ได้ให้คำนิยามคำว่า สุขภาพจิตแตกต่างกันออกไป เช่น เอลี โบว์เวอร์ (Eli Bower) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตในแนวคิดวิทยาว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการแก้ปัญหาชีวิตได้เหมาะสมตรงตามสภาพแวดล้อม (อัจฉรา สุขารมย์. 2527 : 1)

ส่วน ซอลลี (Solly) และ มุนเด็น (Munden) ได้สรุปความหมายของคนที่มีสุขภาพจิตดีไว้ 5 ประการ (วรรณ ลีอักษร. 2524 : 27) คือ

1. มีความสนใจกว้างขวาง ซึ่งแสดงความสุขได้ง่าย และมีความสุขอยู่เสมอ
2. มีความยืดหยุ่นเมื่อได้เผชิญกับความตึงเครียด รู้จักวิธีการปรับปรุงตัวเอง ต่อความผิดหวังของตัวเอง ไม่หมดความมานะพยายาม หรือล้มเลิกความตั้งใจต่าง ๆ
3. ยอมรับความสามารถของตนเอง
4. ปฏิบัติตนต่อคนอื่นโดยถือว่าบุคคลอื่นก็มีจิตใจเหมือนกัน
5. มีความกระฉับกระเฉงและสนุกกับงานอยู่เสมอ

จากคำจำกัดความที่มีผู้ให้ความหมายไว้ดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวให้อยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข โดยมีความขัดแย้งในใจน้อยที่สุด ปราศจากโรคจิตและโรคประสาท

2. ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

จาโฮดา (Jahoda. 1958 : 22 - 24) ได้ให้เกณฑ์การพิจารณาผู้มีสุขภาพจิตดีว่า จะต้องครบทั้ง 7 ประการดังนี้ คือ

1. เจตคติที่มีต่อตนเอง สามารถที่จะยอมรับตนเอง มีความภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง เคารพตนเอง ตลอดทั้งเข้าใจและยอมรับสภาพของตนเอง
2. การเจริญเติบโต และพัฒนาการของบุคคลเป็นไปอย่างสมปรารถนาและสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง สามารถประสบความสำเร็จ และความมุ่งหวังที่พึงประสงค์ ตลอดทั้งสามารถพัฒนาความสามารถของตนจนเต็มที
3. ความประสมประสานขององค์ประกอบบุคลิกภาพเป็นไปอย่างกลมกลืนราบรื่น มีสติสัมปชัญญะ ไม่อยู่ใต้อิทธิพลของจิตไร้สำนึก มีความสามารถที่จะทนต่อความวิตกกังวล และความบีบคั้นภายใต้สภาวะการณ์ใดสภาวะการณ์หนึ่ง
4. ด้านการทำงาน ทำงานได้เต็มความสามารถ เลือกอาชีพได้ตรงกับความสนใจและความสามารถของตน รับรู้ และรู้สึกว่าตนเป็นประโยชน์กับสังคม มีคุณค่า มีความกระตือรือร้นในชีวิต มีแรงบันดาลใจ มีพลังในการทำงาน
5. ด้านความรัก สามารถรักได้อย่างแท้จริง เป็นความรักในมนุษยชาติ เป็นความรักที่ประกอบด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไว้วางใจ ความใกล้ชิดสนิทสนม ความพึงพอใจ เมื่อเห็นผู้ที่ตนรักมีความสุข รวมทั้งความรักทางเพศ
6. ด้านตน มีความเข้าใจในตนเอง รู้จักตนเอง รู้ว่าตนคือใคร ต้องการอะไรในชีวิต ยอมรับข้อบกพร่อง และภาคภูมิใจในส่วนดีของตน สามารถเปิดเผยตัวจริงของตนเอง รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง สามารถพัฒนาตนได้อย่างดีที่สุดในตามศักยภาพของตนเอง
7. ด้านการเผชิญและควบคุมสิ่งแวดล้อมใช้สติปัญญาในการเผชิญปัญหา มีอารมณ์มั่นคงสม่ำเสมอ แสดงออกอย่างเหมาะสม

อาการที่บุคคลแสดงออกเกี่ยวกับสุขภาพจิตนั้นมี 2 ชนิดคือ อาการทางด้านร่างกาย และด้านจิตใจ อาการทางด้านร่างกายนั้นสามารถตรวจพบได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ปวดท้อง

ก็จะตรวจพบว่ามีพยาธิสภาพของท้อง สำหรับอาการที่แสดงออกทางด้านจิตใจนั้นเป็นสิ่งที่คนรู้สึก (Subjective) เป็นเรื่องนามธรรม เช่น อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หลงผิด กังวล และยังมีอาการต่าง ๆ อีกมากมาย ในที่นี้จะกล่าวแต่เฉพาะอาการแสดงออกของผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตในแบบทดสอบสุขภาพจิตเท่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายถึงสภาพจิตใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้ศึกษาครั้งนี้ซึ่งจะกล่าวพอเป็นสังเขป คือ

1. ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย (Somatization) เป็นกลุ่มอาการที่มีสาเหตุมาจากอารมณ์ กลุ่มอาการเหล่านี้จะแสดงออกทางสรีระวิทยา อันเนื่องมาจากอารมณ์ที่ถูกเก็บกดไว้เป็นเวลานาน และมากเกินไปเพื่อหลีกเลี่ยงอาการไม่สบายใจ โดยการใช้ความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายเป็นทางแสดงออกเพื่อให้สังคมยอมรับ เช่น เมื่อคนมีความวิตกกังวลจะมีอาการที่แสดงออกทางกาย คือ ปวดศีรษะ หายใจเร็ว ปวดท้องระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ (ตกใจใจสั้น)

2. การย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive) เป็นลักษณะที่มีความผิดปกติทางความคิดและการกระทำ เมื่อความคิดไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น ความวิตกกังวล และความกลัวก็จะเกิดตามมา ทำให้ย้ำคิดย้ำทำอะไรบางประการ เพื่อลดความวิตกกังวลและความกลัวนั้น ๆ

3. ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับบุคคลอื่น (Interpersonal Sensitivity) เป็นความรู้สึกที่หมกมุ่นอยู่ในความคิดของตนในการติดต่อ หรือปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยที่บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกอึดอัด รู้สึกว่าตนบกพร่องหรือมีมด้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลหนึ่ง อันเป็นผลทำให้บุคคลนั้นมีความชิงชังตัวเอง

4. ความซึมเศร้า (Depression) คือภาวะของจิตใจที่มีอารมณ์เศร้า มีความทุกข์ใจ กังวล หงุดหงิด ซลาด น้ำหนักลด เบื่ออาหาร มีความหวาดหวั่น หวาดกลัว วิตกกังวล ขาดความสนใจตนเอง หมกมุ่นตายอยากในชีวิต ความคิดและการเคลื่อนไหว เชื่องช้า มีความรู้สึกผิด และความรู้สึกผิดนี้จะครอบงำความคิดของตนไว้ หากอาการรุนแรงยิ่งขึ้น ผู้ที่มีอาการซึมเศร้านี้จะขาดการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสภาพต่าง ๆ ทั่วไป บางรายจะปรากฏว่ามีอาการหลงผิด และประสาทหลอน บางรายจะมีความมุ่งหมายและพยายามที่จะทำลายตนเอง และฆ่าตัวตาย บางรายมีอาการที่รุนแรงจนกระทั่งทำให้การตอบโต้สภาวะการทำงาน ของหัวใจและการหมุนเวียนโลหิตมีอันตราย

ก็จะตรวจพบว่ามีพยาธิสภาพของท้อง สำหรับอาการที่แสดงออกทางด้านจิตใจนั้นเป็นสิ่งที่คนรู้สึก (Subjective) เป็นเรื่องนามธรรม เช่น อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หลงผิด กังวล และยังมีอาการต่าง ๆ อีกมากมาย ในที่นี้จะกล่าวแต่เฉพาะอาการแสดงออกของผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตในแบบทดสอบสุขภาพจิตเท่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายถึงสภาพจิตใจของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้ศึกษาครั้งนี้ซึ่งจะกล่าวพอเป็นสังเขป คือ

1. ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย (Somatization) เป็นกลุ่มอาการที่มีสาเหตุมาจากอารมณ์ กลุ่มอาการเหล่านี้จะแสดงออกทางสรีระวิทยา อันเนื่องมาจากอารมณ์ที่ถูกเก็บกดไว้เป็นเวลานาน และมากเกินไปเพื่อหลีกเลี่ยงอาการไม่สบายใจ โดยการใช้ความเจ็บป่วยทางด้านร่างกายเป็นทางแสดงออกเพื่อให้สังคมยอมรับ เช่น เมื่อคนมีความวิตกกังวลจะมีอาการที่แสดงออกทางกาย คือ ปวดศีรษะ หายใจเร็ว ปวดท้องระบบประสาท ระบบต่อมไร้ท่อ (ตกใจใจสั้น)

2. การย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive) เป็นลักษณะที่มีความผิดปกติทางความคิดและการกระทำ เมื่อความคิดไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น ความวิตกกังวล และความกลัวก็จะเกิดตามมา ทำให้ย้ำคิดย้ำทำอะไรบางประการ เพื่อลดความวิตกกังวลและความกลัวนั้น ๆ

3. ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับบุคคลอื่น (Interpersonal Sensitivity) เป็นความรู้สึกที่หมกมุ่นอยู่ในความคิดของตนในการติดต่อ หรือปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยที่บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกอึดอัด รู้สึกว่าตนบกพร่องหรือมีน้อย โดยเจเพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลหนึ่ง อันเป็นผลทำให้บุคคลนั้นมีความขึงขังตัวเอง

4. ความซึมเศร้า (Depression) คือภาวะของจิตใจที่มีอารมณ์เศร้า มีความทุกข์ใจ กังวล หงุดหงิด ขลาด นัยน์ตาลด เบื่ออาหาร มีความหวาดหวั่น หวาดกลัว วิตกกังวล ขาดความสนใจตนเอง หมกมุ่นตายอยากในชีวิต ความคิดและการเคลื่อนไหว เชื่องช้า มีความรู้สึกผิด และความรู้สึกผิดนี้จะครอบงำความคิดของตนไว้ หากอาการรุนแรงยิ่งขึ้น ผู้ที่มีอาการซึมเศร้านี้จะขาดการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมหรือสภาพต่าง ๆ ทั่วไป บางรายจะปรากฏว่ามีอาการหลงผิด และประสาทหลอน บางรายจะมีความมุ่งหมายและพยายามที่จะทำลายตนเอง และฆ่าตัวตาย บางรายมีอาการที่รุนแรงจนกระทั่งทำให้การตอบโต้สภาวะการทำงานของหัวใจและการหมุนเวียนโลหิตมีอันตราย

5. ความวิตกกังวล (Anxiety) โดยมากจะเริ่มต้นมาจากความไม่พอใจ

การเพิกเฉยหรือประสพความยุ่งยาก ความไม่สบายใจต่าง ๆ ในชีวิต ความหวาดหวั่นง่าย การชอบครุ่นคิดว่าตนเองมีปมด้อย ผลที่เกิดขึ้นก็มักจะทำให้บุคคลนั้น ๆ มีความวิตกกังวล และมักต้องทนทุกข์ทรมานกับความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของบุคคลนั้น และมักต้องทนทุกข์ทรมานกับความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจ ของบุคคลนั้น และยังรวมถึงการสั่นระริกของหัวใจ การหอบ อึดอัด หายใจไม่ออก นอนไม่หลับ ความอยากรับประทานอาหารหมดไป บางครั้งทำให้ระบบการย่อยอาหารตลอดทั้งการขับถ่ายผิดปกติไป หากมีอาการรุนแรงยิ่งขึ้นและต้องประสพกับความวิตกกังวลนั้น ๆ เป็นเวลานาน บางรายอาจจะมีการชักกระตุก แขนจะอ่อนเพลีย ตาพร่าและอื่น ๆ นอกจากนี้ความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นยังมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ เช่น ขาดสมาธิ หงุดหงิด จุนเจ็ญง่าย ตกใจง่าย ไววายวายเป็นต้น บุคคลที่มีลักษณะอาการดังกล่าวนี้จะเกิดความรู้สึกว่ามีเหตุการณ์หรือมีอะไรบางอย่างบางอย่างคุกคามเขา แต่เขาก็ไม่สามารถจะบอกได้ว่า เหตุการณ์นั้น ๆ หรือสิ่งนั้น ๆ คืออะไร บางรายหาทางออกที่จะระงับความวิตกกังวล และความเครียดที่เกิดขึ้น โดยการเสพสิ่งเสพติดหรือดื่มสุรา เพื่อขจัดอารมณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นซึ่งมีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

6. ความโกรธ ก้าวร้าว ท้าทาย (Hostility) อารมณ์โกรธเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น

ได้กับมนุษย์ทุกคน ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งที่ต้องการ หรือสิ่งที่คาดหวังล้มเหลว หรือมีการสูญเสียความเชื่อมั่นของตนเอง อารมณ์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากความผิดหวังเป็นผลทำให้เกิดความวิตกกังวล รู้สึกว่าความสามารถของตนเองลดลง ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ อันเป็นเหตุให้เกิดความต้องการมีอำนาจและเกิดอารมณ์โกรธ บุคคลเมื่อเกิดอารมณ์โกรธและถูกเก็บซ่อนไว้ภายใน (Suppression of Feeling) กระทั่งถึงจุดหนึ่ง อารมณ์โกรธที่สะสมไว้นั้น ระเบิดออกมา ทำให้บุคคลนั้นมีการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม กลายเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว อาสาตแค้น ชิงชัง และเกิดการท้าทาย

7. กลัวโดยปราศจากเหตุผล (Phobia) เป็นภาวะทางอารมณ์ และความคิด จะมีความกลัวที่รุนแรง กลัวอย่างต่อเนื่อง ไม่สมเหตุผล บางรายจะครุ่นคิดกับความกลัว เฉพาะเรื่อง หากความกลัวเกิดขึ้นซ้ำบ่อย ๆ เฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และบุคคลนั้นก็ทราบว่าเป็นตัวเองกลัว แต่ไม่ทราบว่าจะห้ามความกลัวนั้น ๆ ไม่ให้เกิดขึ้นได้อย่างไร บุคคลนั้นก็จะพยายามหลีกเลี่ยง ไม่กล้าเผชิญสิ่งที่จะกระตุ้นให้เขาเกิดความกลัวนั้น และบุคคลพวกนี้มักจะเกิดความวิตกกังวล และต้องทนทุกข์ทรมานเกี่ยวกับความกลัวที่ไม่สมเหตุผลนั้นอย่างยิ่ง (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 120) โดยสาเหตุของความกลัวเกิดจาก

7.1 อาจจะเป็นผลมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตที่กระทบกระเทือนจิตใจ หรือก่อให้เกิดความวิตกกังวลอย่างรุนแรง

7.2 อาจจะเป็นผลจากการถูกวางเงื่อนไขในการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความกลัวนั้น ๆ มาตั้งแต่วัยเด็ก

7.3 ถูกปล่อย ถูกทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว ในขณะที่เกิดเหตุการณ์บางอย่างที่ก่อให้เกิดความกลัวนั้น ๆ

8. หวาดระแวง (Paranoid) จะมีอาการหลงผิดที่มีความรุนแรงมาก แต่จะไม่มีอาการประสาทหลอน แต่มีอาการที่แสดงออกถึงความหวาดระแวง สงสัยและขาดความไว้วางใจบุคคลอื่น มีความคิดหลอกตนเองว่าจะมีคนมาทำร้าย หรือจะเกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่ตนคิดหรือเล่าให้บุคคลอื่นฟังนั้น บุคคลเหล่านั้นจะไม่เห็นด้วยและมักจะไปเข้าข้างบุคคลที่เป็นฝ่ายที่ตนว่าผิด ลักษณะที่สำคัญประการหนึ่ง สำหรับบุคคลที่มีภาวะระแวง คือ โลกทั้งโลกของบุคคลที่มีภาวะระแวง จะเป็นโรคที่ประสมประสานไปด้วยความหลงสำหรับตัวเขา และโลกนั้นก็จะกลายเป็นโลกที่เขาสร้างสรรค์ขึ้นมา ซึ่งจะช่วยให้เขาสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ตามต้องการได้สำเร็จ ด้วยเหตุนี้บุคคลพวกนี้จึงมีจิตอยู่ในโลกที่สมเหตุผล วนเวียนอยู่ระหว่างโลกแห่งความจริง และความฝัน และบุคคลที่มีภาวะระแวง มักจะเริ่มต้นจากการที่บุคคลนั้นชอบพูดเกินความจริง คิดว่าตนเองใหญ่โตเกินความเป็นจริง ความคิดตลอดทั้งการพูดจะพัฒนาขึ้นตามลำดับ จนเกิดอาการหลง และเขาจะลุ่มหลงอยู่ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างรุนแรง และจริงจัง เช่น หากเขาคิดว่าภรรยาเขาไม่ซื่อสัตย์ เขาก็จะกล่าวหาอย่างรุนแรงและเป็นจริงจังขึ้นมา จนกระทั่งเกิดความแตกร้างภายในครอบครัว

9. โรคจิต (Psychosis) เป็นภาวะความผิดปกติทางจิตที่มีความรุนแรงมาก จะสูญเสียหน้าที่การทำงานของจิตใจอย่างมาก ทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตตามปกติได้ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 107)

สาเหตุที่ทำให้เกิดโรคจิตมีสาเหตุใหญ่ ๆ 3 ประการ คือ

9.1 สาเหตุจากทางร่างกาย เช่น สมอลเจริญเติบโตผิดปกติ

9.2 สาเหตุทางจิตใจ เช่น การขาดความรัก ความอบอุ่น สูญเสียของรักโดยกะทันหัน ไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น หรือสังคม

9.3 สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

9.3.1 สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ เช่น สภาพดินฟ้าอากาศไม่

เหมาะสม

9.3.2 สิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น สภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ บัณฑิตระดับปริญญาตรีของสังคมแปรปรวนทำให้สภาพทางบุคคลเปลี่ยนไป อาจเปลี่ยนจากรวยเป็นจน หรือจากมีเกียรติเป็นไร้เกียรติ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อจิตใจ อาจทำให้เกิดโรคจิตได้ ซึ่งมีอาการปรากฏคือ ประสาทหลอน หลงผิด ซึมเศร้า เอะอะไววายและอื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิต

สุขภาพจิตกับเพศ

กนกรัตน์ สุชะตุงคะ (2523 : 36 - 38) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพจิตของนักเรียนในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 446 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL - 90) ผลจากการศึกษา พบว่านักเรียนชายมีสุขภาพจิตดีกว่านักเรียนหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คันสนีย์ ไชยวานิช (2526 : 112) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูที่ทำการสอนในชุมชนแออัดและนอกชุมชนแออัด สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 723 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL-90) ผลการศึกษาพบว่า ครูหญิงมีปัญาสุขภาพจิตมากกว่าครูชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิตติพร ปัญญาภิไญพล (2516 : 44) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน กลุ่มตัวอย่าง 392 คน ชาย 196 คน หญิง 196 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ครูหญิงมีสุขภาพจิตดีกว่าครูชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการศึกษาของ ไพบุลย์ อ่อนนึ่ง (2533 : 95) ซึ่งได้ทำการศึกษาสุขภาพจิตของครอบครัวทหารเรือ ในเขตกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 436 คน ชาย 230 คน หญิง 206 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL - 90) ผลการศึกษาพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีสุขภาพจิตแตกต่างกันโดยแนวโน้มเพศชาย มีสุขภาพจิตดีกว่าเพศหญิง แต่จากการศึกษาของ ส่องศรี ชัยสิน (2528 : 247 - 257) ซึ่งได้ศึกษาสุขภาพจิตของประชาชน จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 4,904 คน ชาย 1,814 คน หญิง 2,300 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL - 90) ผลการศึกษาพบว่า เพศชาย เพศหญิง มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตกับเพศ ผลการศึกษาส่วนใหญ่สรุปได้ว่าผู้ชายมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้หญิง ซึ่งจะเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานต่อไปว่า ครูชายมีสุขภาพจิตดีกว่าครูหญิง

สุขภาพจิตกับการนับถือศาสนา

ศุภลักษณ์ เกื้อวรกุลชัย (2525 : 40 - 48) ได้ทำการศึกษาสุขภาพจิตของครูในเขตแทรกซึมผู้ก่อการร้ายจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 876 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL-90) ผลจากการศึกษาพบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน แต่จากการศึกษาของ อุไรวรรณ พันธุ์ประพันธ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 21 - 56) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้ไปรับบริการจากคนทรง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 170 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ไปรับบริการจากคนทรง ร้อยละ 97 นับถือศาสนาพุทธ และ อเล็กซานเดอร์ (ฝน แสงสิงแก้ว, 2521 : อ้างอิงมาจาก Alagsander. n.d.) กล่าวว่าในชุมชนหนึ่ง ๆ มีโรคจิตอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นพิเศษไปจากชุมชนหนึ่ง วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันจะต้องเป็นสาเหตุและมีส่วนให้สุขภาพจิตแตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพจิตกับการนับถือศาสนา ผลการศึกษาเรื่องนี้มีน้อย แต่จากการศึกษาของ อุไรวรรณ พันธุ์ประพันธ์ และคนอื่น ๆ และจากคำกล่าวข้างต้น น่าจะเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานต่อไปว่า ครูที่นับถือศาสนาต่างกัน มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

สุขภาพจิตกับลักษณะการปฏิบัติงาน

สัจจา ศรีเจริญ (2527 : 4 - 5) ได้ทำการศึกษาวัยของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแยกลักษณะผู้บริหารออกเป็นหัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายธุรการ ผู้ช่วยฝ่ายปกครอง และผู้ช่วยฝ่ายบริการ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน โดยใช้แบบสอบถามประมาณค่า ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่มีลักษณะการปฏิบัติงานต่างกันมีวัยในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไพฑูริย์ อ่อนนึ่ง (2533 : 100) ได้ทำการศึกษาสุขภาพจิตของครอบครัวทหารเรือ ในเขตกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 436 คน ชาย 230 คน หญิง 306 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL-90) ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวทหารเรือขึ้นประจวบกับครอบครัวทหารเรือชั้นสัญญาบัตรมีสุขภาพจิตแตกต่างกันและครอบครัวทหารเรือที่มีการปฏิบัติงานในหน้าที่ของหัวหน้าครอบครัวต่างกันมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

อรนุช เพียรช่าง (2533 : 77) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและสุขภาพจิตของบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน หัวหน้าบรรณารักษ์ 77 คน ผู้ช่วย 48 คน ผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับสุขภาพจิตกับลักษณะการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาส่วนมากสรุปได้ว่า ผู้บริหารหรือหัวหน้ากับผู้ที่ไม่ใช่ผู้บริหารหรือไม่ใช้หัวหน้า มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นแนวในการตั้งสมมติฐานต่อไปว่า ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน

สุขภาพจิตกับสภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน

จรรยา สุวรรณทัต (2527 : 33 - 43) ได้ทำการศึกษาสุขภาพจิตของครูถิ่นกันดารทั่วประเทศ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด ผลการศึกษาพบว่า ครูถิ่นกันดารขาดแรงจูงใจไม่พอใจในสภาพของตนเอง ขาดความอบอุ่นและความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อม ทำให้สุขภาพของครูในท้องถิ่นกันดารมีความตึงเครียดทางอารมณ์และจิตสูงกว่าปกติ

สงศรี ชันสิน และคนอื่น ๆ (2528 : 247 - 257) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของประชาชนจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนตั้งแต่อายุ 15 ปีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4,909 คน เป็นชาย 1,814 คน หญิง 2,300 คน ใช้แบบสอบถามสุขภาพจิต (SCL - 90) พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาล มีความเครียดต่ำกว่าประชาชนนอกเขตเทศบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05

ศุภลักษณ์ เกื้ออรุณชัย (2525 : 36) ได้ทำการศึกษาวิจัยสุขภาพจิตของครูในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 295 คน ใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL - 90) ผลการศึกษาพบว่า ครูในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้าย มีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าครูนอกเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพจิตกับสภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาส่วนมากสรุปได้ว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นกันดารมีปัญหาสุขภาพจิตมากกว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดาร ซึ่งจะเป็นแนวในการตั้งสมมติฐานต่อไปว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารมีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดาร

สุขภาพจิตกับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

อุไรษ ปิ่นสุวรรณ (2523 : 48 - 52) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการปฏิบัติงานและสุขภาพจิตของครู-อาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลของ

การศึกษา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมานาน มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภลักษณ์ เกื้อวรกุลชัย (2525 : 51) ได้ทำการศึกษาสุขภาพจิตของครูในเขตแพร่กิมของผู้ก่อการร้ายชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 876 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL - 90) ผลการศึกษาพบว่า ครูในเขตแพร่กิมผู้ก่อการร้ายที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน โดยที่ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่ามีสุขภาพจิตดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรุณช เพียรช่าง (2533 : 75) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และสุขภาพจิตของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 125 คน หัวหน้าบรรณารักษ์ 77 คน ผู้ช่วยบรรณารักษ์ 48 คน ผลการศึกษพบว่าบรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า มีสุขภาพจิตดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เทพกร พิชยาภินันท์ (2532 : 79 - 84) ได้ทำการศึกษาสุขภาพจิตของครูในพื้นที่ซึ่งมีปัญหายาเสพติดและวันออกระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูระดับประถมศึกษาในจังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 252 คน โดยใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต (SCL - 90) ผลการศึกษา พบว่า ครูที่ทำการสอนในเขตพื้นที่เสี่ยงภัยที่มีจำนวนปีในการสอนต่างกันมีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาส่วนใหญ่สรุปได้ว่า ผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมานาน มีสุขภาพจิตดีกว่าผู้ปฏิบัติงานไม่นาน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานต่อไปว่า ครูมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่ามีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อย

สุขภาพจิตกับภูมิลาเนา

เสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช และคนอื่น ๆ (2525 : 3 - 5) ได้สำรวจสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่น โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 512 คน ชาย 260 คน หญิง 252 คน อายุ 14 - 17 ปี โดยใช้แบบทดสอบ MMPI ซึ่งดัดแปลงมาจาก

The Minnesota Multiphasic Personality Inventory ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ย้ายภูมิลำเนาเดิมมาอาศัยอยู่กับญาติ หอพักและเช่าบ้านอยู่มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากกว่านักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คารมี้ ประครองศิลป์ (2530 : 91) ได้ทำการศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 408 คน โดยใช้แบบสำรวจปัญหามุมนี้อยู่ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาแพทย์ที่มีภูมิลำเนาในภาคใต้กับนักศึกษาแพทย์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคอื่น มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

สุชาติ ศรีทิพย์ธิดุส และคนอื่น ๆ (2528 : 26) ได้ทำการศึกษาสภาวะทางสุขภาพจิตของครอบครัวแรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 307 คน โดยใช้แบบสอบถามชื่อ Health Opinion Survey (HOS) ของ มหาวิทยาลัย Cornell สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ก่อนจะจากภูมิลำเนาเดิมกับหลังจากไปมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน โดยก่อนจากไปมีสุขภาพจิตดีกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาสุขภาพจิตกับภูมิลำเนา ผลการศึกษาส่วนมากสรุปได้ว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้ที่ย้ายมาจากที่อื่น ซึ่งเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานต่อไปว่า ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู

ความหมายของบรรยากาศ

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายคนดังนี้

พินิจ บัณฑิต (2531 : 31) ได้กล่าวว่า มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะไปอยู่ ณ ที่แห่งใด จะต้องเกิดความรู้สึกต่อสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอันเกิดจากสภาพของสังคม ซึ่งความรู้สึกที่เกิดขึ้นเรียกว่า "บรรยากาศ" และความรู้สึกนี้เมื่อเกิดขึ้นในหน่วยงานหรือองค์กรก็คือ บรรยากาศของหน่วยงานหรือองค์กรนั้น ๆ นั้นเอง ส่วน

ธีรวัฒน์ นิจนตร (2526 : 75) ได้ให้ความหมายของบรรยากาศว่า
บรรยากาศ หมายถึง ภาวะทางอารมณ์ทั่ว ๆ ไป ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่อยู่ใน
กลุ่ม ซึ่งมีการพบปะเผชิญหน้ากันอยู่เสมอ และเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงปริมาณการยอมรับซึ่งกันและกัน
ของสมาชิกภายในกลุ่ม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและความต้องการของแต่ละคน สำหรับ

ชุมพล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (2527 : 6) ได้ให้ความหมายของคำว่าบรรยากาศ
องค์การ หมายถึง สภาพของสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานอันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคนงาน
ภายในองค์การ และ

ธเนศ ขำเกิด (2532 : 30) ได้ให้ความหมายของบรรยากาศในโรงเรียนว่า
บรรยากาศในโรงเรียนหมายถึง สภาพอันเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียน แล้วส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคลเป็นสภาพการณ์ที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่เป็น
ภาพสะท้อนทางความรู้สึกของบุคคลเมื่อปะทะกับสิ่งแวดล้อม

ความหมายของการรับรู้ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2531 : 42) ได้ให้ความหมายของการรับรู้ว่า การรับรู้คือ
การตีความของการรับสัมผัสออกเป็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมาย ซึ่งการตีความนั้นจะต้องอาศัย
ประสบการณ์หรือการเรียนรู้ ส่วน

กมลรัตน์ หล้าสูงค์ (2527 : 224) ได้ให้ความหมายของการรับรู้
(Perception) หมายถึง การตีความหรือแปลความหมายจากการใช้วัยวะสัมผัสส่วนใด
ส่วนหนึ่ง หรือทำส่วน ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง สัมผัสสิ่งเร้าต่าง ๆ และ

การรับรู้ (Perception) หมายถึงการมีความรู้ (Awareness) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
สิ่งเร้าภายนอกที่ประสบเป็นประจำ เช่น วัตถุ สถานการณ์ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นผล
มาจากสิ่งเร้าดังกล่าว เร้าความรู้สึก (Good. 1973 : 413)

จากความหมายของบรรยากาศและความหมายของการรับรู้ที่มีผู้ให้ความหมายไว้
หลายคนพอสรุปได้ว่า บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู หมายถึง สภาพแวดล้อมทั่วไปใน
ท้องถิ่นประกอบด้วยบุคคล กลุ่มบุคคล ได้แก่ เพื่อน ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา

กลุ่มข้าราชการอื่น กลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้าย และสภาพแวดล้อมอื่นคือ สภาพบริเวณโรงเรียน สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย สภาพความมั่นคงปลอดภัย สภาพการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงานและการได้รับการยอมรับ สภาพแวดล้อมเหล่านี้ เมื่อรับรู้แล้ว ส่งผลถึงความรู้สึกถ้ารับรู้ต่อสภาพแวดล้อมนั้นแล้วมีความรู้สึกไปในทางที่ดี เรียกว่า บรรยากาศดี ถ้ามีความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดีเรียกว่าบรรยากาศไม่ดี

ธรรมชาติกับการรับรู้

การรับรู้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ (Perception is Learn) ถ้าปราศจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์จะไม่มี การรับรู้มีแต่เพียงรับสัมผัสเท่านั้น การเรียนรู้เป็นสิ่งเลือก (Perception is Selective) ในท้องถิ่นที่เราอาศัยอยู่มีสิ่งเร้ามากมายที่มากระทบกับเรา แต่คนเราไม่ได้รับรู้ไปหมดทุกอย่าง คนเราเลือกรับรู้สิ่งเร้าบางอย่างเท่านั้น ซึ่งอันนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ คือ การที่เราจะเลือกหรือไม่เลือกรับรู้สิ่งเร้าในระดับแรกขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่เราสัมผัส เช่น ความเข้มและขนาดของสิ่งเร้า (Intensity and Size) ความผิดเพี้ยนของสิ่งเร้า (Contrast) การกระทำซ้ำ ๆ (Repetition) การเคลื่อนไหว (Movement) นอกจากเกิดจากสิ่งเร้าเองแล้ว การที่คนเราจะเลือกหรือไม่เลือกรับรู้ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเองว่าเขามีความสนใจ (Interest) มากน้อย แค่ไหนในสิ่งเร้า นั้น นอกจากความสนใจแล้ว ความต้องการ (Need) เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกรับรู้ของคน การเห็นคุณค่า (Value) การรับรู้ขึ้นอยู่กับ การเห็นคุณค่าในสิ่งเร้า นั้นว่ามีคุณค่าพอหรือไม่

การรับรู้มีการจัดระบบ (Perception is Organized)

การจัดหมวดหมู่ (Grouping) การจัดหมวดหมู่ มีหลายแบบ เช่น

1. การจัดหมวดหมู่ตามความใกล้เคียง (Neareness of Proximity)

สิ่งใดที่อยู่ใกล้กัน คนเราจะรู้เป็นกลุ่มพวกเดียวกัน

2. การจัดหมวดหมู่ตามความเหมือน (Similarity) สิ่งเร้าที่เหมือนกันเราจะจัดหมวดหมู่เป็นพวกเดียวกันกลุ่มเดียวกัน

3. การจัดหมวดหมู่ตามความต่อเนื่องที่ดี (Continuity) สิ่งเร้าที่มีการต่อเนื่องที่ดี เราจะรับรู้เป็นพวกเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน

การรับรู้ภาพและพื้น (Figure-ground Perception) สิ่งที่เรารับรู้ปรากฏโดดเด่นขึ้นมาจากพื้น เช่น ภาพแว่นตาแว่นตาดำเด่นขึ้นมาจากพื้น การรับรู้ของบุคคลในสิ่งที่เขาให้ความสนใจหรือตระหนักจะเปรียบเหมือนเป็นภาพ และสิ่งแวดล้อมอื่นเปรียบได้กับพื้น

การรับรู้ที่มีต่อตนเอง

คนเราไม่ได้รับรู้เฉพาะสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่เขาจะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ด้วยการรับรู้ที่บุคคลอื่นมีต่อตนเอง เกิดจากการที่บุคคลนั้น สังเกตปฏิกิริยาที่ผู้อื่นมีต่อตนเอง และเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับอันจะก่อให้เกิดการรับรู้ว่า ตนเป็นคนดีหรือไม่ มีความสามารถมากน้อยแค่ไหน

การรับรู้ทางสังคม

ในสังคมหนึ่ง มักจะมีภาษาเฉพาะของตนเพื่อให้สมาชิกในสังคมมีการติดต่อสื่อความหมายกันและเพื่อให้เกิดการรับรู้ทางสังคมซึ่งกันและกัน จึงจะอยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข

การรับรู้ทางสังคม หมายถึง กระบวนการตีความหรือแปลความหมายของบุคคลจากการใช้วัชระสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งสัมผัสกับสิ่งเร้าต่าง ๆ ในสังคมคือบุคคล เหตุการณ์ สถาบันหรือองค์กรต่าง ๆ (กมลรัตน์ หล้าสูงค์. 2527 : 225)

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางสังคมของบุคคล

ฮิลการ์ด (กมลรัตน์ หล้าสว่างค์. ม.ป.ป. ; อ้างอิงมาจาก Hilgard. 1971)

องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ทางสังคมมี 4 ประการ คือ

1. ความตั้งใจ (Attention)
2. การเตรียมตัว (Preparatory Set)
3. ความต้องการและค่านิยม (Needs and Values)
4. บุคลิกภาพและนิสัย (Personality and Characteristic)

ความตั้งใจ (Attention) ถ้าบุคคลมีความตั้งใจอยากรู้จักใครก็จะเกิด

ความพยายามกระทำทุกอย่าง เพื่อจะรู้จักเขาให้ได้ เขาจะต้องหาวิธีเพื่อที่จะได้รู้จักกับคนที่เขามีความตั้งใจ

การเตรียมตัว (Preparatory Set) การรับรู้เรื่องราวของบุคคลอื่นในสังคม

ถ้ามีการเตรียมตัวเตรียมใจที่จะรับทราบข่าวสารของบุคคลนั้น ก็จะรับรู้ได้รวดเร็ว ไม่ผิดพลาด

ความต้องการและค่านิยม (Need and Values) ความต้องการของ

บุคคลในสังคมจะมีผลต่อการรับรู้ทางสังคม

บุคลิกภาพและนิสัยใจคอ (Personality and Characteristic)

บุคลิกภาพและนิสัยใจคอของบุคคลจะเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ทางสังคมของคน

ประเภทการรับรู้ทางสังคม

การรับรู้ทางสังคมแบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. การรับรู้ทางอารมณ์
2. การรับรู้ลักษณะบุคคล
3. การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล
4. การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม

1. การรับรู้ทางอารมณ์ หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ เช่น รู้สึกดีใจ เสียใจ ตื่นเต้น รักเกลียด ชื่นชม ข่มขืน รังเกียจ บุคคลส่วนใหญ่รับรู้ทางอารมณ์ของตนเอง ได้ดีกว่าการรับรู้ทางอารมณ์ของคนอื่น นอกจากจะมีการแสดงออก หรือจากการบอกเล่าของผู้ในด้วยตนเอง

2. การรับรู้ลักษณะของบุคคล การรับรู้ลักษณะของบุคคลต้องอาศัยข้อมูล 3 ประการ คือ ลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่างหน้าตา ลักษณะแขนขา มือเท้า สีผิว จากพฤติกรรม เช่น การพูดคุย การยิ้ม การหัวเราะ ท่าทางการเดิน และจากคำบอกเล่า เป็นคำบอกเล่าของ พ่อแม่ พี่น้อง จากเพื่อนและผู้ใกล้ชิด

3. การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคล หมายถึง มโนภาพหรือมโนคติของสิ่งต่าง ๆ ตามที่บุคคลรับรู้ เป็นภาพที่อยู่ในความคิดหรือจินตนาการของบุคคลและบุคคลสามารถบอกลักษณะของภาพเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบด้วย การรับรู้ภาพพจน์ของกลุ่มบุคคลเป็นกระบวนการเรียนรู้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเรียนรู้ภาพพจน์ทางตรง
2. การเรียนรู้ภาพพจน์ทางอ้อม

1. การเรียนรู้ภาพพจน์ทางตรง เป็นการสังเกตลักษณะของภาพพจน์ของบุคคลด้วยตนเองจากการอนุมาน (Induction) คือการสังเกตลักษณะของบุคคลบางคนในกลุ่มนั้น เมื่อแบบลักษณะร่วมกันสรุปว่า บุคคลกลุ่มนั้นมีลักษณะเช่นนั้น

2. การเรียนรู้ภาพพจน์ทางอ้อม คือ เรียนรู้จากคำบอกเล่าของบิดามารดา ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง ครูอาจารย์ ตลอดจนสื่อมวลชน

4. การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม หมายถึง การตีความหรือแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้

การรับรู้ปรากฏการณ์ทางสังคม ขึ้นอยู่กับสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. ระดับการรับรู้
2. การเปลี่ยนการรับรู้

1. ระดับการรับรู้ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์หรือความเจตยวณลาดแตกต่างกัน ย่อมจะตีความหรือแปลความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน

2. การเปลี่ยนการรับรู้ หากผู้มีระดับการศึกษาต่ำ ได้มีโอกาสสนทนาหรืออภิปรายกับผู้มีการศึกษาสูง ก็อาจจะถูกผู้มีการศึกษาสูง เปลี่ยนแนวความคิดหรือแนวการรับรู้หรือถูกล้างสมองได้ การเปลี่ยนการรับรู้ทำได้หลายวิธี คือ

1. ความขัดแย้งทางปัญญา
2. พลังกลุ่ม
3. การล้างสมอง
4. วิธีการทางศาสนา

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการรับรู้สรุปได้ว่า การรับรู้เป็นการตีความหรือแปลความหมายจากการรับสัมผัส ซึ่งการรับรู้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเลือก การที่บุคคลเลือกรับรู้หรือไม่มีองค์ประกอบอยู่ 2 สิ่ง (1) สิ่งเร้าที่มากกระตุ้นให้บุคคลเลือกรับรู้ (2) ตัวบุคคลนั้นเลือกรับรู้เอง การที่บุคคลรับรู้ได้นั้นรับรู้ได้ 2 อย่าง อย่างแรกคือ รับรู้เกี่ยวกับตนเอง อย่างที่สองรับรู้สิ่งแวดล้อม ซึ่งได้แก่ รับรู้สภาพสังคม รับรู้บุคคล รับรู้วัตถุ รับรู้เหตุการณ์ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาการรับรู้ของครูต่อสิ่งแวดล้อมทั้งบุคคลรอบข้าง กลุ่มบุคคล วัตถุ เหตุการณ์ และสังคม

สภาพทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

เพื่อความชัดเจนในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะได้ปูพื้นความรู้ ความเข้าใจให้เห็นถึงสภาพทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยพิจารณาสภาพรวม ๆ และพิจารณาลักษณะที่สำคัญของแต่ละจังหวัด เพื่อที่ว่าในแต่ละจังหวัดมีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง เพื่อนำไปสู่การตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

สภาพบรรยากาศท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการทำงานของครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นภูมิภาคที่มีลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม และสภาพทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างจากส่วนอื่นของประเทศ จึงทำให้มีปัญหาลึกที่สำคัญ อันจะส่งผลต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากรในแถบนี้ 3 ประการ คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม วิทยา และปัญหาทางด้านความมั่นคง

1. ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากพื้นที่ในการผลิตมีน้อยและเน้นหนักในด้าน การทำนา การประมง การผลิตยางพารา และการทำเหมืองแร่ โดยต้องอาศัยตลาด ต่างประเทศ เนื้อที่ยึดครองเพื่อประกอบอาชีพของประชากรมีน้อย เฉลี่ยเพียง 12 ไร่ ต่อครัวเรือน จึงทำให้เกษตรกรขาดที่ดินทำกินและผลผลิตต่ำ ทรัพยากรธรรมชาติประเภท ต่าง ๆ มีอัตราการน้อยลง สภาพด้านเศรษฐกิจจึงไม่ค่อยดีนัก

2. ปัญหาด้านสังคมวิทยา เนื่องจากโครงสร้างทางสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แตกต่างจากท้องถิ่นอื่น จึงทำให้มีปัญหาในด้านการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษา การวางแผน ครอบครัว การจัดสวัสดิการสังคมของรัฐ

3. ปัญหาด้านความมั่นคง พื้นที่เป็นพื้นที่ที่มีการปฏิบัติการก่อการร้ายของขบวนการกลุ่ม ต่าง ๆ เช่น ขบวนการโจรก่อการร้าย (ข.จ.ก.) โจนเจิ้นคอมมิวนิสต์ (จ.ค.ม.) ผู้ก่อการร้ายพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (ผ.ก.ค.) ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของ ประชาชนในด้านความปลอดภัย

จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย (ม.ป.ป. : 19 - 21) ได้ทำการสำรวจความคิดเห็น ของข้าราชการที่ปฏิบัติงาน อยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการ ปฏิบัติงานโดยทำการศึกษาจากการตอบแบบสอบถามของข้าราชการหน่วยต่าง ๆ จำนวน 237 คน พบว่า มีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน คือ

1. ภาษา ปัญหาทางด้านภาษาเป็นปัญหาที่ข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีมาก เพราะสาเหตุมาจากข้าราชการส่วนมากมาจากท้องถิ่นอื่น จึงไม่สามารถพูดหรือฟังภาษาพื้นเมือง คือ ภาษายาวีหรือมาลายูได้

2. ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและทัศนคติของประชาชนจากการที่ประชากรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้นับถือศาสนาอิสลามถึงร้อยละ 71 นับถือศาสนาพุทธร้อยละ 28 ที่เหลือนับถือศาสนาคริสต์และอื่น ๆ การที่ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ และทัศนคติของประชาชนแตกต่างกัน ข้าราชการ โดยเฉพาะข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งถ้าหากไม่เป็นบุคคลที่อยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และไม่เป็นบุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นหรือข้าราชการครูที่มีความเชื่อหรือทัศนคติแตกต่างกับประชาชนในท้องถิ่นถ้าไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมในท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานอยู่ได้แล้ว ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานย่อมเกิดขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ และทัศนคติ น่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดภาคใต้ด้วย

3. การปฏิบัติตัวของข้าราชการ ปัญหานี้มีผู้ตอบเป็นปัญหอันดับ 3 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการที่ข้าราชการหน่วยงานต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานอยู่ร่วมกับข้าราชการครู ครูจะต้องมีการรับรู้เกี่ยวกับข้าราชการหน่วยงานอื่นด้วย ซึ่งการรับรู้ของครูต่อข้าราชการอื่นย่อมส่งผลต่อบรรยากาศในการรับรู้

4. ปัญหาจากขบวนการโจรก่อการร้ายกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหาที่เกิดจากกลุ่มขบวนการก่อการร้ายที่มีผลกระทบต่อข้าราชการครู จากการสรุปผลของ สมาพันธ์ สมาคมครูภาคใต้ (2532 ; 1) ข้าราชการครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ถูกคุกคามจากกำลังติดอาวุธแห่งชาติปัตตานี (B.R.N.) ขบวนการองค์การสหปัตตานี (พูโล) วันที่ 27 สิงหาคม 2531 ครูโรงเรียนบ้านปาหนัน อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาสถูกฆ่าตาย 3 ศพ ระหว่างปี 2531 - 2532 โรงเรียนถูกลอบวางเพลิง จำนวน 16 ครั้ง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละชุมชน แต่ละจังหวัด เพราะบางชุมชนไม่มีการคุกคาม และก่อการร้ายเลย หรือมีเพียงเล็กน้อย แต่บางชุมชนมีการก่อการร้ายสูงและรุนแรง ซึ่ง การที่มีก่อการร้ายสูงย่อมส่งผลต่อบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูให้แตกต่างกัน

5. ปัญหาเกิดจากประชาชนโดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา จากการที่ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่น ความสัมพันธ์กับผู้นำท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนา เป็นสิ่ง

จำเป็นและมีความสำคัญมาก แต่เนื่องจากในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้บางท้องถิ่นบางชุมชน มีประเพณีวัฒนธรรมและภาษาแตกต่างกัน จึงทำให้ยากต่อการที่จะสื่อสารสัมพันธ์ โดยเฉพาะข้าราชการครูบางคนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนาได้ จึงทำให้ความร่วมมือร่วมใจกันที่จะพัฒนาท้องถิ่น พัฒนาหมู่บ้านและพัฒนาโรงเรียน มีปัญหาซึ่งปัญหานี้ น่าจะส่งผลต่อบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู นอกจากปัญหาที่ได้จากผู้วิจัยได้ไปสำรวจด้วยตนเองและจากการสอบถามข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ส่งผลต่อบรรยากาศของครู ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา สภาพบริเวณโรงเรียน สถานที่พักผ่อน หย่อนใจ ความมั่นคงปลอดภัย สภาพการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงานและการได้รับการยอมรับ

จากปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้จากการศึกษาผลการสำรวจความคิดเห็นและประกอบกับสภาพปัญหาด้านต่าง ๆ ที่ปรากฏในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้จริง ๆ ปัญหาเหล่านี้ น่าจะส่งผลต่อความรู้สึกรักของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะทั่วไปของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อพิจารณาแต่ละจังหวัด

จังหวัดสงขลา

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ภาคใต้ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,274 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตก เป็นภูเขาและที่ราบสูง มีป่าและภูเขาสูง

2. การเมืองการปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ กับ 4 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหาดใหญ่ อำเภอสะเดา อำเภอระโนด อำเภอรัตภูมิ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี อำเภอสทิงพระ อำเภอจะนะ อำเภอสะบ้าย้อย กิ่งอำเภอกระแสสินธุ์ กิ่งอำเภอนาหม่อม กิ่งอำเภอควนเนียง กิ่งอำเภอบางกล่ำ เทศบาลประกอบ เทศบาลเมืองสงขลา เทศบาลเมืองหาดใหญ่ เทศบาลตำบลสะเดา

3. สภาพเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 6,573 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 1,992,885 ไร่ พื้นที่ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ มีธนาคารจำนวน 42 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 1,125 แห่ง

4. สภาพทางสังคม การศึกษามีโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย มีวัดพุทธ ศาสนา 362 วัด มัสยิด 257 แห่ง มีโรงพยาบาล 8 แห่ง สถานือนามัย 160 แห่ง สำนักงาน สาธารณสุขชุมชน 4 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขชุมชน 11 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัด สงขลา นับถือศาสนาพุทธ ภาษาที่ใช้เป็นภาษาถิ่นภาคใต้

จังหวัดสตูล

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ จังหวัดสตูล อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,271 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปมีเนินเขาสูง และมีที่ราบแคบ ๆ ขนานไปกับชายฝั่ง ทะเลด้านตะวันตก

2. การเมืองการปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 4 อำเภอ กับ 2 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสตูล อำเภอละงู อำเภอทุ่งหว้า อำเภอดวนกาหลง กิ่งอำเภอท่าแพ กิ่งอำเภอดวนโดน มีเทศบาลเพียงแห่งเดียวคือ เทศบาลเมืองสตูล

3. สภาพเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 5,390 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 415,858 ไร่ แบ่งเป็นทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์ มีธนาคาร 7 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 105 แห่ง

4. สภาพทางสังคม การศึกษามีโรงเรียน วิทยาลัย ศาสนา มีวัด 31 วัด มัสยิด 38 แห่ง โรงพยาบาล 4 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 3 แห่ง สถานือนามัย 41 แห่ง สำนักงานสาธารณสุข 6 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขชุมชน 3 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาอิสลาม ภาษาที่ใช้ส่วนมากใช้ภาษาถิ่นภาคใต้

จังหวัดยะลา

1. สภาพภูมิศาสตร์ จังหวัดยะลาตั้งอยู่ทางภาคใต้ ของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,394 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป ตั้งอยู่ทางตอนใต้สุดของประเทศไทย มีป่าเขาเป็นเนินสูง มีภูเขาเตี้ยชันชันมากมายมีที่ราบลุ่มเพียงเล็กน้อย
2. การเมืองการปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 5 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองยะลา อำเภอรามัน อำเภอบันนังสตา อำเภอยะหา อำเภอเบตง และกิ่งอำเภอธารโต มีเทศบาลเมืองยะลา และเทศบาลตำบลเบตง
3. สภาพทางเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 5,536 บาทต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 705,347 ไร่ แบ่งเป็นทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ มีธนาคาร 19 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 173 แห่ง
4. สภาพทางสังคม การศึกษามีโรงเรียน วิทยาลัย ศาสนา มีวัดพุทธศาสนา 30 วัด มัสยิด 460 แห่ง มีโรงพยาบาล สถานือนามัย สถานบริการสาธารณสุขชุมชน และสำนักงานสาธารณสุขทั้งหมด 84 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และพูดภาษายาวี เป็นภาษาถิ่น

จังหวัดปัตตานี

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ จังหวัดปัตตานีอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,377 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม
2. การเมืองการปกครอง การปกครองแบ่งออกเป็น 8 อำเภอ กับ 3 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอยะรัง อำเภอหนองจิก อำเภอโคกโพธิ์ อำเภอยะหริ่ง อำเภอบานาระ อำเภอมายอ อำเภอสายบุรี กิ่งอำเภอไม้แก่น กิ่งอำเภอทุ่งยางแดง กิ่งอำเภอกะพ้อ เทศบาลประกอบด้วย เทศบาลเมืองปัตตานี เทศบาลตะลัน
3. สภาพทางเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 5,270 บาท ต่อปี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด 711,208 ไร่ แบ่งเป็นทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ มีธนาคาร 12 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 820 แห่ง

4. สภาพทางสังคม จังหวัดปัตตานี มีโรงเรียน วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย มีวัดพุทธศาสนา 88 วัด มัสยิด 145 แห่ง มีโรงพยาบาล สถานเอดส์ สำนักรักษาสาธารณสุขชุมชนและสถานบริการสาธารณสุขทั้งหมด 152 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษายาวี เป็นภาษาท้องถิ่น

จังหวัดนราธิวาส

1. สภาพทางภูมิศาสตร์ จังหวัดนราธิวาสอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,437 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นจังหวัดชายแดนสุดตั้งอยู่บนฝั่งทะเล ด้านตะวันออกของแหลมมลายู ทิศเหนือจดปัตตานีและอำเภอไทย ทิศตะวันออกจดอำเภอไทยและประเทศมาเลเซีย ทิศใต้ จดประเทศมาเลเซีย ทิศตะวันตก จดจังหวัดยะลา ภูมิประเทศเป็นป่าและภูเขา 2 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมด

2. การเมืองการปกครอง แบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอแว้ง อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงปาดี อำเภอระแงะ อำเภอเรือเสาะ อำเภอยี่งอ อำเภอบาเจาะ อำเภอดากใบ อำเภอศรีสาคร อำเภอสุคีรินและ กิ่งอำเภอจะแนะ เทศบาลประกอบด้วย เทศบาลเมืองนราธิวาส เทศบาลตำบลสุไหงโก-ลก

3. สภาพเศรษฐกิจ ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 4,460 บาทต่อปี มีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 946,116 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ มีธนาคาร 20 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 703 แห่ง

4. สภาพทางสังคม การศึกษา มีโรงเรียน วิทยาลัย มีวัดพุทธศาสนา 65 วัด มัสยิด 490 แห่ง มีโรงพยาบาล สถานเอดส์ สำนักรักษาสาธารณสุขชุมชน และสถานบริการสาธารณสุขทั้งหมด 122 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่พูดภาษายาวี เป็นภาษาท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศท้องถิ่นในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคนอื่น ๆ (2530 : 152) ได้ศึกษาสถานการณ์ในบริเวณ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวทางแก้ไข เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสถานการณ์ส่วนรวมกับสถานการณ์แต่ละด้านในแต่ละจังหวัด ผลการศึกษาพบว่าในอดีตการประเมินสถานการณ์โดยส่วนรวมของจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส อยู่ในระดับที่ไม่ดี ส่วนส่งผลกระทบต่ออยู่ในระดับปานกลาง สำหรับใน สามจังหวัดแรก สถานการณ์ที่มีอิทธิพลที่ทำให้สถานการณ์ เลวที่สุด ได้แก่ สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัย และด้านเศรษฐกิจ มาอันดับรอง ส่วนจังหวัด ส่งผลกระทบต่อจังหวัดสตูล ซึ่งมีสภาพน้อยกว่านั้นก็ยังไม่เหมือนกันทีเดียวเพราะอิทธิพลของสถานการณ์เฉพาะด้านก็มีต่อส่วนรวมไม่เหมือนกัน สำหรับส่งผลกระทบของสังคม มาอันดับหนึ่ง เศรษฐกิจ อันดับสอง และความมั่นคงปลอดภัยมาอันดับสาม ที่เป็นเช่นนั้นเพราะพื้นที่ในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ อยู่ในความสงบ ประชาชนส่วนใหญ่ก็เป็นชาวพุทธ ไม่มีปัญหาความขัดแย้ง

เมื่อพิจารณาแนวโน้มของสถานการณ์แต่ละด้านในแต่ละจังหวัด พบว่า สถานการณ์ด้านวัฒนธรรมและสังคมความเป็นอยู่ จังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูลอยู่ในเกณฑ์ดีกว่าจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เหตุที่เป็นเช่นนี้คือ สงขลาเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา การอนามัย และสังคมทุกด้านของพื้นที่ทางภาคใต้ โรงเรียนก็มีโรงเรียนจีน โรงพยาบาลก็อยู่ในสภาพที่ดี และประชาชนส่วนใหญ่ก็นับถือศาสนาพุทธ ความเป็นอยู่จึงไม่มีปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชน

เสนีย์ มะดากะกุล (2523 : 119) ได้ศึกษาสภาพการณ์ ใน 3 จังหวัดภาคใต้ พบว่าในสามจังหวัดภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีลักษณะผิดแผกแตกต่างกับจังหวัดอื่น ๆ ในราชอาณาจักรไทยหลายประการ ทั้งในด้าน ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ตลอดจนด้านสังคมวัฒนธรรม คือประชากรร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นศาสนาที่ได้กำหนดวิถีการดำเนินชีวิต ประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษาถิ่น ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับภาษาที่ใช้ในประเทศมาเลเซีย ในชีวิตประจำวัน ส่วนภาษาไทยพูดได้บ้างแต่ไม่มากโดยเฉพาะผู้นำทางศาสนาหรือผู้สูงอายุ จึงเกิดช่องว่างระหว่างข้าราชการและประชาชนในท้องถิ่น

รุ่ง แก้วแดง (2533 : 18) ได้ศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรื่องการศึกษา และผลกระทบต่อชีวิต ขวัญและกำลังใจครู ผลการศึกษาพบว่า จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายในลักษณะต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาจังหวัดปัตตานี และ นราธิวาส แต่ไม่ปรากฏว่ามีในจังหวัดสงขลา และสตูล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมพันธ์ คุรุภาคใต้ (2533 : 10) ที่ได้ศึกษาปัญหาที่กระทบต่อครูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 ครูได้รับอันตรายจากการก่อการร้าย ทั้งหมด 41 คน การก่อการร้ายดังกล่าว เกิดขึ้นในจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ไม่ปรากฏเหตุการณ์ เช่นนี้ในจังหวัดสงขลา และสตูล และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายมากที่สุด รวม 67 ครั้ง จานเนกลอบวางเพลิง โรงเรียน 41 ครั้ง จับตัวครู 18 คน ครูถูกทำร้ายร่างกาย 4 คน ข่าแล้วปล้นทรัพย์ 2 คน จังหวัดปัตตานี ถูก ลอบวางเพลิง 12 ครั้ง ครูถูกฆ่า 4 คน จังหวัดนราธิวาส เป็นจังหวัดที่ครู ถูกฆ่าตายมากที่สุดถึง 5 คน

จักรพันธ์ วงษ์บุรณาวาทย์ (2530 : 25) ได้ศึกษาปัญหา ในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการสัมภาษณ์ข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ ของทุกกระทรวง ทบวง กรม ที่มาปฏิบัติราชการในพื้นที่ จำนวน 171 คน ผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ จำนวน 60.1% แสดงความพอใจที่ได้มาปฏิบัติราชการ ในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยให้เหตุผลว่า ที่พอใจเพราะได้มาทำงานที่อยู่ใกล้หรืออยู่ภูมิลำเนาเดิมของตน ส่วน กลุ่มข้าราชการที่ไม่พอใจให้เหตุผลว่า เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ และเสี่ยง อันตรายและอยู่ไกลภูมิลำเนาของตน เมื่อวิเคราะห์ความรู้สึกที่ได้มาประจำในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยแยก เพศ ศาสนา สังกัด และภูมิลำเนาเดิม พบว่า ภูมิหลังทางด้านศาสนาและ ภูมิลำเนาเดิมค่อนข้างมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของข้าราชการในเรื่องนี้ โดยเฉพาะผู้ที่นับถือศาสนา อิสลาม และผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิม อยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงความพอใจสูงกว่าภูมิหลังด้าน อื่น ๆ และเมื่อถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาด้านภาษามีปัญหามากที่สุด 32.1% ปัญหาเนื่องจากศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน 21.5% มีปัญหาจากตัวข้าราชการเองโดยมีขวัญและกำลังใจในการทำงานไม่ดีและพฤติกรรมไม่เหมาะสม

13.5% ปัญหาจากขบวนการโจรต่าง ๆ 11.4% ปัญหาจากความร่วมมือของประชาชนและยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อข้าราชการ 5.9% ปัญหาด้านการศึกษา โดยประชาชนยังให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อย 4.2% ปัญหาอื่น ๆ เช่น ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ขาดการประสานงานระหว่างส่วนราชการและขาดการสนับสนุนจากส่วนราชการของตน และผู้วิจัยคนเดียวก็ยังได้ศึกษา แนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ในทัศนะของ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้นำคนสำคัญทั้งของท้องถิ่นและทางศาสนาอิสลามที่ประชาชนให้การเคารพยกย่องและมีหน้าที่ในการแนะนำแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในกิจการเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ตลอดจนเป็นผู้มีอิทธิพลที่สามารถโน้มน้าวจิตใจของประชาชน เพราะเป็นผู้มีหน้าที่สอนหลักศาสนา ผลการศึกษาพบว่า กรรมการอิสลามประจำจังหวัดส่วนใหญ่ระบุว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสาเหตุใหญ่ ๆ ดังนี้ สาเหตุเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มากที่สุด สาเหตุเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจอันคับแค้น สาเหตุมาจากการศึกษา จากกลุ่มขบวนการก่อการร้าย และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดยังได้เสนอแนะแนวความคิดในการแก้ไขปัญหามหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ ปรับปรุงแก้ไขตัวราชการ ปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการหลักโดยเน้นในเรื่องความเจริญด้านถนน ปรับปรุงทางด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ปรับปรุงโครงการเข้าถึงประชาชน โดยให้คณะกรรมการอิสลามได้เข้ามามีบทบาทในโครงการต่าง ๆ ของทางราชการ และปรับปรุงการบริหารในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะ ระหว่างหน่วยงานราชการของทหาร ตำรวจและพลเรือน เพื่อให้มีความร่วมมือและประสานงานกัน

ดร. บุษบา (2530 : 185 - 198) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส กับจังหวัดสตูล ซึ่งมีผลกระทบต่อการปกครอง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 683 คน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบกันระหว่าง จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส กับจังหวัดสตูล มีความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ ภาษา การศึกษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งนี้ในสามจังหวัด คือ ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส ประชาชนส่วนใหญ่

นับถือศาสนาอิสลามที่ยังเคร่งครัดต่อการใช้ภาษามลายูโดยเฉพาะจึงไม่ค่อยมีโอกาสนักที่จะทำการ
สมาคมกับคนต่างภาษามากนัก แต่ประชาชนในจังหวัดสตูล ผู้นำทางศาสนาผู้นำท้องถิ่นสามารถ
พูดภาษาไทยได้ ทำให้การสื่อความหมายสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น

สิ่งแวดล้อมกับสุขภาพจิต

โดยทั่วไปแล้วสุขภาพจิตของคนเราจะดีหรือเลวขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ
ปัจจัยจากทางร่างกาย และจิตใจของตนเองกับปัจจัยจากสิ่งแวดล้อม อันเกิดจากสภาวะเศรษฐกิจ
สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ มีผลกระทบต่อจิตใจ ด้วยเหตุที่สุขภาพจิตเป็นเรื่องของพฤติกรรม
ระหว่างบุคคลที่ต้องเป็นไปตามบทบาทและบรรทัดฐานของสังคม โรคจิต โรคประสาทจึง
เกี่ยวข้องกับสังคม ดังนั้นจึงเชื่อว่า ตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดโรคจิต โรคประสาทขึ้นคือ วิธีการ
อบรมเลี้ยงดูเด็ก ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว การสูญเสีย บิดามารดา กลุ่มเพื่อน ฐานะทาง
เศรษฐกิจและสังคม เชื้อชาติ การย้ายถิ่น การว่างงาน วิกฤติการณ์ทางสังคมและสงคราม
(Wechsler and others. 1970 : 2)

✓ สมชาย จักรพันธ์ (2523 : 41 - 42) กล่าวถึงสาเหตุของโรคจิต โรคประสาท
ได้มีผู้ตั้งทฤษฎีต่าง ๆ ไว้ 3 ประการขึ้นอยู่กับกลุ่มใด จะมีความเชื่อ เน้นหนักไปทางใด
กลุ่มแรกเชื่อในเรื่องความผิดปกติทางกาย (Organic Concept) เช่น มีพยาธิสภาพ
ทางสมอง ความผิดปกติของต่อมไร้ท่อ หรือระบบเผาผลาญอาหารในกลุ่มนี้ ไม่สนใจอิทธิพล
ของชุมชนที่มีต่อผู้ป่วย กลุ่มที่สอง เชื่อในความผิดปกติทางพันธุกรรม (Hereditary Concept)
โดยเชื่อว่า ผู้ป่วยโรคจิต จะมีความผิดปกติทางพันธุกรรม และมีสมองที่เติบโตไม่เต็มที่ กลุ่มที่
สาม เชื่อในอิทธิพลของสังคม ประเพณี วัฒนธรรม กลุ่มนี้ยอมรับว่าความผิดปกติทางกาย
และทางกรรมพันธุ์ มีส่วนทำให้เกิดความผิดปกติทางจิต แต่ในเวลาเดียวกัน สิ่งแวดล้อม
สังคม วัฒนธรรม ก็เป็นองค์ประกอบซึ่งอาจสำคัญกว่าในสองทฤษฎีแรก

นอกจากนี้ ยังมีผู้สนใจศึกษาเหตุต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิต สาเหตุที่ทำให้
สุขภาพจิตเลวขึ้นมีอยู่ 2 ประการ (วารินทร์ สายโฮบเอื้อ. 2522 : 176)

1. ปัญหาเกิดจากตัวเอง ได้แก่ ลักษณะทางอารมณ์ ลักษณะประจำตัว และความเห็น้อยล้ำ
2. ปัญหาเกิดจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สัมพันธภาพของบุคคล สภาพแวดล้อมทางสังคม เบอร์นาร์ด (Bernard. 1952 : 255 - 267) ได้กล่าวไว้ว่า งานการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังนั้นต้องคำนึงถึงบรรยากาศในชั้นเรียน ส่วนประกอบอื่นที่ทำให้ครูไม่สบายใจ คือ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกัน โดยกล่าวว่า ความสัมพันธ์ของครูมีส่วนต่อสุขภาพจิตดังนี้บรรยากาศในกลุ่มครูบางสภาพ อาจมีบรรยากาศอบอุ่นแต่บางสภาพเต็มไปด้วยความตึงเครียด อันเป็นผลต่อสุขภาพจิต นอกจากนี้ หทัยทิพย์ ศวรสุภา (2525 : 14) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับผู้บริหารการศึกษาที่เป็นคนไม่มีความยุติธรรม ชอบใช้อำนาจในการสั่งงาน ก็จะทำให้ครูมีความตึงเครียดได้เช่นกัน ซึ่งในเรื่องนี้ สุรพงษ์ อัทธินวงศ์ (2514 : 43) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่จะกระทบกระเทือนและส่งผลต่อสุขภาพจิต คนเรานั้นมีหลายอย่าง สภาพท้องที่ในการทำงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน สังคม ประเพณีวัฒนธรรม และสภาวะสงครามหรือบ่อนทำลายจะส่งผลให้เกิดความตึงเครียด

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งสุขภาพจิต และบรรยากาศท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครู ผู้วิจัย จึงขอตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ครูชายในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสุขภาพจิตดีกว่าครูหญิง
2. ครูที่นับถือศาสนาต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
3. ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้กับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนมีสุขภาพจิตแตกต่างกัน
- ✓ 4. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดาร
5. ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่าในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า

6. ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสภาพจิตดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น
7. ครูเพศต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
8. ครูที่นับถือศาสนาต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
9. ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
10. ครูที่ปฏิบัติงานนอกเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
11. ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
12. ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิม กับครูที่มาจากต่างถิ่นในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
13. ครูในแต่ละจังหวัดระหว่าง สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีสภาพจิตแตกต่างกัน
14. ครูในแต่ละจังหวัดระหว่าง สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
15. คะแนนสภาพจิตและคะแนนการรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสัมพันธ์กันทางบวก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ และต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู เพื่อให้การศึกษามีประโยชน์และมีความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้คือ จังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จำนวน 12,300 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ตามลำดับดังนี้

1. นารายชื่อโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสิ้น 1,534 โรงเรียน แล้วแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภทคือ โรงเรียนที่อยู่ในเขตกันดารกับนอกเขตกันดาร แล้วสุ่มโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งได้โรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 78 โรงเรียน ดังปรากฏตามตาราง 1
 2. นารายชื่อโรงเรียนที่สุ่มได้ทั้งในเขตกันดารและนอกเขตกันดาร มาสุ่มกลุ่มตัวอย่างครู ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 615 โดยใช้เกณฑ์ 5% ของประชากรทั้งหมด
- ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ส่งเครื่องมือทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบวัดสุขภาพจิต และแบบทดสอบวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูไปให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 615 คน

เหล่านั้น ผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง เป็นบางส่วน และบางส่วนส่งคำตอบกลับมาทางไปรษณีย์ ซึ่งปรากฏว่าข้อมูลที่ได้รับกลับมาจากจังหวัดยะลา ได้รับไม่ครบคือ ได้รับเพียง 92 จาก 113 ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ดังผลปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 1 จำนวนประชากรโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน จำนวนตามจังหวัด และโรงเรียนในเขตกันดารกับนอกเขตกันดาร

จังหวัด	ในเขตกันดาร		นอกเขตกันดาร	
	ประชากรโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน	ประชากรโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่างโรงเรียน
สงขลา	20	11	458	12
สตูล	27	5	133	5
ยะลา	33	6	177	6
ปัตตานี	19	8	313	8
นรา-ธิวาส	86	9	258	8
รวม	185	39	1,339	39

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สงขลา	3,140	142
สตูล	1,360	68
ยะลา	1,960	113
ปัตตานี	3,200	160
นราธิวาส	2,640	132
รวม	12,300	615

3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้

จำนวน 594 คน ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทางจังหวัด และตัวแปรที่ศึกษา

จังหวัด	จำนวน ตัวอย่าง	เพศ	สถานภาพการนับถือศาสนา		ลักษณะการปฏิบัติงาน		สภาพท้องที่	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน		กลุ่มเป้าหมาย			
			ชาย	หญิง	พรหม	อิสลาม		บริหาร	ครูสอน		ในเกณฑ์นอกเกณฑ์	6 ปีขึ้นไป	6 ปีลงมา
สงขลา	142	58	84	131	11	15	127	24	118	130	12	119	23
	68	38	30	36	32	6	62	21	47	62	6	57	11
	92	23	69	70	22	8	84	2	90	91	1	81	11
	160	67	93	107	53	14	146	18	142	134	26	131	29
	132	51	81	102	30	14	118	6	126	125	7	117	15
		257	337	446	148	57	537	71	523	542	52	505	89
รวม	594	594	594	594	594	594	594	594	594	594	594	594	594

หมายเหตุ : ในจังหวัดยะลาสภาพท้องที่ในการปฏิบัติงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างมีอยู่เกินไปถึงไม่เข้าไปวิเคราะห์ข้อมูลในตารางวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อความเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครู ได้แก่ โรงเรียน จังหวัด เพศ ศาสนา ตำแหน่ง จำนวนปีที่สอน จำนวนปีที่อาศัยอยู่และจังหวัดที่ปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความที่วัดสุขภาพจิต มีชื่อว่า Symtom-Distress Checklist-90 หรือ SCL-90 ซึ่งคณะนักจิตวิทยา วิทยาลัยแห่งโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ได้ดัดแปลงมาจาก Dr.Leonard R. Lerogatis, Dr.Limo Covi และ Dr.Ronald S. Lipman แบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยคำถามสั้น ๆ 90 ข้อ ซึ่งเป็นการวัดสุขภาพจิต 9 ด้านดังต่อไปนี้

1. ความรู้สึกผิดปกติของร่างกาย (Somatization) ได้แก่ อาการที่เกี่ยวกับระบบหายใจ ระบบย่อยอาหาร ระบบหัวใจ และระบบอื่น ๆ เช่น อาการปวดศีรษะ ปวดหลัง ความเจ็บปวด และตึงเครียดของกล้ามเนื้อ
2. การย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive Compulsive) เป็นพฤติกรรมซึ่งเป็นผลจากความคิดหรือแรงผลักดันให้มีการกระทำซ้ำ อันเป็นการรบกวนจิตใจ ถึงแม้ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นแต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้ความสามารถทางสติปัญญาเปลี่ยนไป
3. ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น (Interpersonal Sensitivity) โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่นมีความรู้สึกลดค่าในตนเอง อึดอัด และไม่สบายใจ เมื่อต้องการติดต่อกับคนอื่น หมกมุ่นอยู่กับความคิดของตนเองอย่างรุนแรง และคิดว่าการติดต่อกับคนอื่นจะไม่เป็นผลดี
4. ซึมเศร้า (Depression) มีอารมณ์เศร้า หมดความสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีพลัง ท้อแท้ สิ้นหวัง คิดฆ่าตัวตาย
5. วิตกกังวล (Anxiety) วิตกกังวลต่าง ๆ เช่น กระวนกระวาย นิ่งไม่ติด กลัว และตึงเครียด มีอาการทางกายร่วมด้วยคือสั่น
6. ก้าวร้าว ทะเลาะ (Aggression) อารมณ์ ความคิด หรือการกระทำแบบโกรธแค้น ขุ่นเคือง รวมทั้งก้าวร้าว ทะเลาะ ความรู้สึกโต้แย้งและควบคุมอารมณ์ไม่ได้
7. กลัวโดยไม่มีเหตุผล (Phobia) กลัวเฉพาะที่ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ แบบไม่มีเหตุผล และเกินความเป็นจริง ทำให้ต้องหลีกเลี่ยงสิ่งเหล่านั้น

8. หวาดระแวง (Paranoid Ideation) โทษคนอื่น ไม่เป็นมิตร แรเงาสงสัยเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง หลงผิด สูญเสียการควบคุมตัวเอง มีความคิดมักใหญ่ใฝ่สูง ว่าตัวเองเป็นใหญ่เป็นโต

9. ไรจิต (Psychoticism) ถดถอย แยกตัวเอง คิดว่าถูกควบคุมความคิดจากภายนอก

ในการตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบอ่านคำถามในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าอาการเหล่านั้นได้รับกวนเขามาอย่างน้อยเพียงใดในรายสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยคำตอบจะแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

0	ไม่เลย	หมายถึง	ผู้ตอบไม่มีความทุกข์หรือปัญหาเกี่ยวกับอาการนั้นเลย
1	เล็กน้อย	หมายถึง	ผู้ตอบมีความทุกข์เกี่ยวกับอาการนั้นอยู่บ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ และเป็นจำนวนน้อย
2	ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบมีความทุกข์เกี่ยวกับอาการนั้นค่อนข้างสม่ำเสมอ และเป็นจำนวนพอประมาณไม่รุนแรงนัก
3	ค่อนข้างมาก	หมายถึง	ผู้ตอบมีความทุกข์เกี่ยวกับอาการนั้นสม่ำเสมอ และมีจำนวนพอประมาณไปจนถึงรุนแรง
4	มากที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบมีความทุกข์เกี่ยวกับอาการนั้นอย่างมาก ทั้งความถี่และความรุนแรง

แสดงว่าผู้ที่ได้รับคะแนนสุขภาพจิตต่ำ จะเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี และผู้ที่ได้รับคะแนนสุขภาพจิตสูง จะเป็นผู้มีสุขภาพจิตต่ำ

เครื่องมือวัดสุขภาพจิต SCL - 90 ซึ่งนักจิตวิทยาแห่งโรงพยาบาลสมเด็จพระญาณมาปรังรังใช้ มีวัตถุประสงค์ต้องการตรวจสอบสุขภาพจิตของผู้ป่วยในแต่ละด้าน ดังนั้นการวิเคราะห์จึงแยกประเภทเป็น 9 ด้าน ตามข้างต้น และได้เปลี่ยนคะแนนดิบเป็น T-Score และมีเกณฑ์กำหนดไว้ว่าค่าที่เท่าไรในแต่ละด้านจึงจะจัดอยู่ในพวกผิดปกติ แต่เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้มีจุดประสงค์ต้องการวัดสุขภาพจิตของครูในท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่ยังมีลักษณะปกติ ผู้วิจัยจึงแต่ต้องการทราบครูเหล่านั้นมีสุขภาพจิตในระดับใด ด้วย

เหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้กำหนดการให้คะแนนสุขภาพจิตด้านรวม ทั้งนี้ตามเงื่อนไขข้างต้น คือ ผู้ที่ได้รับคะแนนสุขภาพจิตต่ำจะเป็นผู้มีสุขภาพจิตดี และผู้ที่ได้คะแนนสุขภาพจิตสูงจะเป็นผู้มีสุขภาพจิตต่ำ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดสุขภาพจิต

	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
ด้านที่ 1 ความรู้ผิดปกติของร่างกาย เช่น ปวดหลัง					
ด้านที่ 2 การย่ำคิดย่ำทำ เช่น ความคิดซ้ำซาก					
ด้านที่ 3 ความรู้สึกไม่ชอบติดต่อกับคนอื่น ความรู้สึกวิพากษ์วิจารณ์คนอื่น					
ด้านที่ 4 ซึมเศร้า เช่น คิดอยากฆ่าตัวตาย					
ด้านที่ 5 วิตกกังวล เช่น อาการตัวสั่น					
ด้านที่ 6 ก้าวร้าวทำลาย เช่น อยากทำร้ายคนอื่น					
ด้านที่ 7 กลัวโดยไม่มีเหตุผล เช่น รู้สึกกลัวที่โล่งแจ้ง					
ด้านที่ 8 หวาดระแวง เช่น รู้สึกว่าคนอื่น ๆ ควรได้รับ คำตำหนิที่ทำให้ท้อแท้					
ด้านที่ 9 โรครจิต เช่น รู้สึกว่าถูกกักขังหรือถูกควบคุม					

การหาเกณฑ์มาตรฐานของแบบสอบถาม

นักจิตวิทยาแห่งโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา ทำการวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งแบบสอบถามในการหาเกณฑ์ปกติของสุขภาพจิตในคนไทย นั่นคือ แบบสอบถาม โดยสุ่มกลุ่มคนปกติ จากกลุ่มของนักเรียนพยาบาลในโรงพยาบาลปิ่นเกล้า นักเรียนนายเรือ นักเรียนจำอากาศ นักเรียนโรงเรียนสารพัดช่าง และบุคคลอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 525 คน มีอายุระหว่าง 15 - 57 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยคือ 22 ปี เป็นชาย 232 คน หญิง 193 คน เปรียบเทียบกับผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นโรคประสาท จำนวน 66 คน มีอายุระหว่าง 15 - 67 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยคือ 33 ปี เป็นชาย 26 คน หญิง 40 คน ผลปรากฏว่าสุขภาพจิตของคนทั่วไปมีคะแนนอยู่ระหว่างระดับที่ 1 - 3 ซึ่งโดยเฉลี่ยจะอยู่ประมาณระดับที่ 2 ดังนั้น ระดับปัญหาที่นอกเหนือไปจากนั้นจัดว่ามีสุขภาพจิตผิดปกติไปจากคนทั่ว ๆ ไป ต่อมา ศุภลักษณ์ เกื้อวรกุลชัย ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปใช้กับครูในโรงเรียนนาโงยชินเน บ้านชีเยาะ และบ้านกาตอง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา จำนวน 40 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน เพื่อหาความเชื่อมั่น ทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา โคเอฟิเชียน (Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่น = 0.92

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามวัดสุขภาพจิตโดยนำไปหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีแอลฟา โคเอฟิเชียน (Alpha Coefficient) กับครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ค่าความเชื่อมั่น = .98

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวความคิดจากการศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สร้างโดยยึดหลักปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างประสบและมีผลต่อการปฏิบัติงานของครู โดยมีองค์ประกอบครอบคลุมที่สำคัญ 12 ด้าน คือ

- 3.1 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน
- 3.2 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร
- 3.3 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน

- 3.4 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนา
- 3.5 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการ
- 3.6 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้าย
- 3.7 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน
- 3.8 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และ

การออกกำลังกาย

- 3.9 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย
- 3.10 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน
- 3.11 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า
- 3.12 บรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นประโยคข้อความประกอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ตามแบบของ ลิเคอร์ (Likert's Scale) โดยมีคำถามทั้งแบบเชิงนิมิต (Positive) และแบบเชิงลบ (Negative) ซึ่งคำถามเป็นตัวเลือก 5 ระดับ และตีความหมายของคำตอบที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าดังนี้ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ถ้าผู้ตอบ ตอบข้อจริงมากที่สุดและแบบสอบถาม ถามความรู้สึกด้านบวก ให้คะแนนเท่ากับ 5 ถ้าข้อสอบถามความรู้สึกไปทางด้านลบให้คะแนนเท่ากับ 1
2. ถ้าผู้ตอบ ตอบข้อจริงมากและแบบสอบถามถามความรู้สึกด้านบวก ให้คะแนนเท่ากับ 4 ถ้าแบบสอบถาม ถามความรู้สึกด้านลบให้คะแนนเท่ากับ 2
3. ถ้าผู้ตอบ ตอบข้อจริงปานกลาง และแบบสอบถามข้อนั้น ถามความรู้สึกด้านบวกให้คะแนนเท่ากับ 3 ถ้าแบบสอบถามข้อนั้นถามความรู้สึกด้านลบให้คะแนนเท่ากับ 3
4. ถ้าผู้ตอบ ตอบข้อจริงน้อย ถ้าแบบสอบถามข้อนั้นถามความรู้สึกด้านบวกให้คะแนนเท่ากับ 2 ถ้าแบบสอบถามข้อนั้นถามความรู้สึกด้านลบ ให้คะแนนเท่ากับ 4

5. ถ้าผู้ตอบ ตอบช่องจริงน้อยที่สุด แบบสอบถามข้อนี้ถามความรู้สึกด้านบวกให้คะแนนเท่ากับ 1 ถ้าแบบสอบถามข้อนี้ถามความรู้สึกด้านลบให้คะแนนเท่ากับ 5

ตัวอย่างแบบสอบถามบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร

	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ผู้บริหารเป็นคนไม่มี ความยุติธรรม					
2. การพิจารณาความดีความชอบเป็นไปตาม กฎเกณฑ์ที่วางไว้					

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้วัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ บรรยากาศท้องถิ่นที่ส่งผลให้ครูพอใจในการทำงาน
2. สร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและให้คำแนะนำเพื่อทำการตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือต่อไป
4. นำแบบสอบถามส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
6. หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิเคราะห์แบบสอบถามเป็นรายข้อโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มคะแนนสูง กลุ่มคะแนนต่ำ กลุ่มร้อยละ 25 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด การตรวจสอบเพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t-test
7. นำแบบสอบถามที่ได้ดังกล่าวไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.94

วิธีรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอลงชื่อและแนบตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือไปยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด คือ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามส่วนหนึ่งทางไปรษณีย์พร้อมหนังสือแนบตัวของ ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัด คือ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ไปยังกลุ่มตัวอย่าง
3. อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนบตัว ไปยังจังหวัดเพื่อให้จังหวัดส่งต่อไปยังกลุ่มตัวอย่าง
4. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งกลับมาทางไปรษณีย์ ส่วนหนึ่งผู้วิจัยเก็บกลับด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่งกลุ่มตัวอย่างส่งมาทางไปรษณีย์
5. กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามกลับมาและผู้วิจัยนำกลับมาเอง จำนวนทั้งสิ้น 594 คิดเป็นร้อยละ 96.58

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X

1. แยกแบบสอบถามตามกลุ่มตัวแปรที่ศึกษา
2. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนน สุขภาพจิตและ

คะแนน บรรยากาศท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูแยกตามตัวแปรอิสระ

3. ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1 - 12 ใช้สถิติที (t-test)
4. ทดสอบสมมติฐานข้อ 13 และข้อ 14 โดยใช้สถิติ เอฟ (F-test)
5. ทดสอบสมมติฐานข้อ 15 โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบและแบบสอบถาม โดย

- 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2527 : 40) สูตรที่ใช้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

- 1.2 ค่าความแปรปรวนและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Variance and Standard Deviation) (อังคณา สายยศ. 2523 : 33 - 39) สูตรที่ใช้

$$s^2 = \frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n - 1)}$$

$$s = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n - 1)}}$$

เมื่อ s^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนน
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\Sigma X)^2$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบทดสอบ

2.1 วิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สูตร t-test

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 215)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
s_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มสูง
s_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ ตามลำดับ
df	=	$n_1 + n_2 - 2$

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา

โคเอฟฟิเชียน (Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2529 : 228)

$$\mathcal{A} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ $\mathcal{A}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ใช้ t-test

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2530 : 178 - 180)

สูตรที่ใช้กรณี $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ หรือ $n_1 = n_2$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

ในการทดสอบ σ_1^2 กับ σ_2^2 แตกต่างกันหรือไม่ใช้สูตร F-test

$$F = s_1^2 / s_2^2 \quad \text{เมื่อ} \quad s_1^2 > s_2^2$$

เมื่อ s_1^2 แทน ความแปรปรวนที่มีค่ามาก

s_2^2 แทน ความแปรปรวนที่มีค่าน้อย

$$df = (n - 1)$$

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป โดย

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 95) โดยใช้สูตร

$$F(K - 1, N - K) = MS_b / MS_w$$

$$df = K - 1, N - K$$

เมื่อ K แทน จำนวนกลุ่ม

N แทน จำนวนคน

F แทน ค่าสถิติที่มีการแจกแจงแบบ F

MS_b แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม

$K - 1$ แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระของ MS_b

$N - K$ แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระของ MS_w

ถ้าพบว่า F-test มีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย เพื่อหาว่าคู่ใดแตกต่างกัน โดยใช้วิธีนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keul Method) (วิเชียร เกตุสิงห์. 2526 : 86)

$$\bar{q} = \frac{\bar{T}_2 - \bar{T}_1}{\sqrt{\frac{MS_w}{\tilde{n}}}}$$

$$df = N - K$$

เมื่อ	$\bar{q}$	แทน	ค่าสถิติ q
	$\bar{T}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มมาก
	$\bar{T}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มน้อย
	MS_w	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
	$\tilde{n}$	แทน	ตัวกลางฮาร์โมนิคของจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

3.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (นิภา ศรีไพโรจน์. 2527 : 183 - 186)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[(N \sum X^2 - (\sum X)^2) (N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)]}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของคะแนน X และคะแนน Y

$\sum X, \sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนน X และคะแนน Y ทั้งหมด
ตามลำดับ

$\sum X^2, \sum Y^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2, (\sum Y)^2$ แทน ผลรวมของคะแนน X และคะแนน Y
ทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง

และทดสอบนัยสำคัญของสหสัมพันธ์ดังกล่าว โดยใช้สูตร

$$t = \frac{r \sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}} \quad df = N-2$$

เมื่อ r แทน ค่าสหสัมพันธ์

N แทน จำนวนข้อมูลทีนับเป็นคู่

t แทน ค่าสถิติซึ่งมีการแจกแจงแบบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลและความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตรงกัน
จึงกำหนดสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F-distribution
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean Squares)
SS	แทน	ผลรวมยกกำลังสอง (Sum of Squares)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยได้เสนอผล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของ
ครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ในแต่ละจังหวัดตามตัวแปรที่ศึกษาคือ เพศ สถานภาพในการนับถือ
ศาสนา ลักษณะในการปฏิบัติงาน สภาพท้องถิ่นในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และ
ภูมิลาเนา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตของครูระหว่างครูในจังหวัดสงขลา สตูล
ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูใน
จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ตอนที่ 4 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสภาพจิตกับคะแนนบรรยากาศ
ท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบคะแนนสภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามตัวแปรที่ศึกษาคือ เพศ สถานภาพในการนับถือศาสนา ลักษณะในการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และภูมิฐานะ ดังปรากฏตามตาราง 4 - 31 เพื่อพิสูจน์สมมติฐานดังต่อไปนี้

1. ครูชายในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพจิตดีกว่าครูหญิง
2. ครูที่นับถือศาสนาต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพจิตแตกต่างกัน
3. ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้กับครครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน มีสภาพจิตแตกต่างกัน
4. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพจิตดีกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดาร
5. ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่าในแต่ละจังหวัด ของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า
6. ครูที่มีภูมิฐานะเดิมในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพจิตดีกว่าครูมาจากต่างกัน
7. ครูที่เพศต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสภาพจิตแตกต่างกัน
8. ครูที่นับถือศาสนาต่างกันในแต่ละจังหวัดรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน
9. ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน

10. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดภาคใต้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน

11. ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติต่างกันในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน

12. ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในแต่ละจังหวัดของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เรียงไว้ตั้งแต่ตาราง 4 - 30 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูชายกับครูหญิง

รายการ	เพศชาย (N=58)		เพศหญิง (N=84)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	67.71	47.54	69.70	42.82	-0.26
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูชายกับครูหญิง	289.52	27.07	278.10	29.04	2.37*
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	35.05	5.39	30.38	5.42	2.89**
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	37.01	7.90	34.61	7.38	1.86

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=58)		เพศหญิง (N=84)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.3 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ชุมชน	20.36	5.20	19.98	4.85	0.45
2.4 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	32.25	6.78	31.00	6.09	1.66
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น ๆ	22.50	4.43	23.62	3.54	-1.67
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.37	3.17	17.30	3.09	2.01*
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน	18.68	3.67	17.59	4.25	1.57
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและ การออกกำลังกาย	17.39	3.44	16.31	3.67	1.78

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=58)		เพศหญิง (N=84)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.9 บรรยาภาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ มั่นคงปลอดภัย	25.69	3.47	26.11	3.63	-0.68
2.10 บรรยาภาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	17.84	2.80	16.73	2.98	2.25*
2.11 บรรยาภาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ ก้าวหน้า	17.24	2.84	17.06	3.02	0.36
2.12 บรรยาภาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อการ ยอมรับ	27.10	4.64	25.40	4.25	2.25*
t.05 (1.96)					
t.01 (2.58)					

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า ครูชายกับครูหญิงในจังหวัดสงขลามีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูชายและครูหญิงที่มีต่อบรรยากาศท้องถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูชายและครูหญิงต่อเพื่อน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูชายและครูหญิงที่มีต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูชายและครูหญิงที่มีต่อสภาพการทำงาน และบรรยากาศท้องถิ่นต่อการรับรู้ของครูชายและครูหญิงที่มีต่อการยอมรับมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดสงขลา ระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

รายการ	พุทธ(N=131)		อิสลาม(N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	68.03	43.46	79.09	58.69	-0.79
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครู ที่นับถือศาสนาอิสลาม	282.01	28.41	291.73	32.13	-1.08
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อเพื่อน	33.23	5.51	36.37	5.48	-1.81
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	35.80	7.32	33.09	11.18	1.13
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ชุมชน	19.93	4.91	22.55	5.45	-1.68
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	31.24	6.23	34.73	7.58	-1.75
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	23.01	4.01	25.00	2.72	-1.61

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=131)		อิสลาม (N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	17.86	3.13	16.45	3.39	1.42
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	18.16	4.05	16.55	3.80	1.27
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและการ ออกกำลังกาย	16.58	3.45	18.81	4.81	-2.00*
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	25.86	3.59	26.82	3.22	-0.85
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	17.22	2.93	16.45	3.28	0.85
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	17.04	2.97	18.18	2.32	-1.23

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=131)		อิสลาม (N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อการ					
ยอมรับ	26.04	4.50	26.72	4.34	-0.48

t.05 (1.96)

t.01 (2.58)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูที่มีต่อสถานที่พักพ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายของครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดสงขลา ระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่หน้าที่ปฏิบัติการสอน

รายการ	บริหารการศึกษา (N=15)		ปฏิบัติการสอน (127)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	59.26	28.16	70.02	46.16	0.88
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่ทำหน้าที่ บริหารการศึกษาและครูที่ทำ หน้าที่ปฏิบัติการสอน	284.46	34.42	282.55	28.11	0.24
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	34.26	6.30	33.37	5.47	0.59
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	35.40	10.49	35.61	7.31	-0.10
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ชุมชน	19.26	5.75	20.23	4.90	-0.71
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	32.60	6.33	31.38	4.40	-0.70
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น ๆ	21.86	3.90	23.31	3.94	-1.35

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=15)		ปฏิบัติการสอน (127)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.20	4.39	17.69	2.99	0.59
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสภาพ					
บริเวณโรงเรียน	17.73	3.71	18.07	4.09	-0.30
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสถานที่					
พักผ่อนหย่อนใจและ					
การออกกำลังกาย	17.40	3.46	16.67	3.62	0.73
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความมั่นคงปลอดภัย	25.20	4.44	26.02	3.45	-0.85
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสภาพ					
การทำงาน	17.80	3.25	17.11	2.91	0.86
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อความ					
ก้าวหน้า	17.40	3.01	17.10	2.93	0.07

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา(N=15)		ปฏิบัติการสอน(127)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.12 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อการ					
ยอมรับ	27.33	6.07	25.95	4.25	1.13
	t.05 (1.96)				
	t.01 (2.58)				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่
ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดสงขลามีคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยายภาคท้องถิ่นตาม
การรับรู้ของครูที่ทำหน้าที่บริหารกับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้อง
คล้อยกับสมมติฐานข้อที่ 3 และสมมติฐานข้อ 10

ตาราง 7 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดาร

รายการ	เขตกันดาร (N=24)		นอกเขตกันดาร (N=118)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	64.41	46.17	69.79	44.49	-0.54
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูในเขตกันดารและครู นอกเขตกันดาร	288.41	21.54	281.90	29.90	1.93
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	31.87	5.44	33.79	5.56	-1.55
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	35.29	9.02	35.65	7.42	-0.21
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	22.58	3.88	19.63	5.04	2.70**
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	33.87	4.87	31.03	6.56	2.01*
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	23.58	3.20	23.07	4.09	0.57

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=24)		นอกเขตกันดาร (N=118)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.75	2.78	17.54	3.19	1.72
2.7 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน	18.45	4.75	17.94	3.90	0.56
2.8 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและ การออกกำลังกาย	17.41	3.36	16.61	3.65	0.99
2.9 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ มั่นคงปลอดภัย	26.08	2.35	25.90	3.76	0.22
2.10 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	16.25	2.62	17.37	2.98	-1.85
2.11 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ ก้าวหน้า	17.25	2.27	17.11	3.06	0.21

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=24) นอกเขตกันดาร (N=118)				t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อการ					
ยอมรับ	27.00	3.61	25.91	4.91	1.08
	t.05 (1.96)				
	t.01 (2.58)				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารในจังหวัดสงขลามีคะแนนสภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในเขตกันดารกับนอกเขตกันดารที่มีต่อผู้นำชุมชนในจังหวัดสงขลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในเขตกันดารกับนอกเขตกันดารต่อผู้นำทางศาสนา ในจังหวัดสงขลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลา
ในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=130)		6 ปีลงมา (N=12)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	65.79	42.40	102.42	55.71	-2.78**
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูที่มีระยะเวลาในการ ปฏิบัติงาน 6 ปี ขึ้นไป และ 6 ปีลงมา	282.08	28.86	290.08	27.05	-0.92
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.21	5.45	36.25	6.00	-1.83
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	35.36	7.81	38.08	5.51	-1.18
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	19.88	4.82	22.83	6.08	-1.98*
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	31.36	6.46	33.08	5.40	-0.89

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	6 ปีขึ้นไป(N=130)		6 ปีลงมา(N=12)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.5 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.93	3.98	25.66	2.57	-2.33*
2.6 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	17.86	3.11	16.50	3.58	1.33
2.7 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน	18.24	4.09	15.75	2.63	2.07*
2.8 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถาน ที่พักผ่อนหย่อนใจและ การออกกำลังกาย	16.75	3.63	16.75	3.44	0.00
2.9 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	25.92	3.54	26.08	3.89	-0.15
2.10 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	17.26	2.93	16.33	3.08	1.04

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	6 ปีลงมา(N=130)		6 ปีขึ้นไป(N=12)		t
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
2.11 บรรยากาสท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ ก้าวหน้า	17.77	2.97	16.66	2.57	0.57
2.12 บรรยากาสท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อการ ยอมรับ	26.10	4.30	26.08	6.28	-0.97
t.05 (1.96)					
t.01 (2.58)					

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ในจังหวัดสงขลา แสดงว่า สุขภาพจิตของครูที่ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา (คะแนนต่ำแสดงว่าสุขภาพจิตดี ส่วนคะแนนสูงแสดงว่าสุขภาพจิตไม่ดี) ทั้งนี้ที่ระดับ .05 สำหรับบรรยากาสท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน ต่อกลุ่มข้าราชการอื่นและต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ครู ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมารับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดสงขลาระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=57)		จากต่างถิ่น (N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	65.88	44.65	84.43	42.24	-1.84
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิม และมาจากต่างถิ่น	282.40	29.47	284.60	24.91	-0.34
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อเพื่อน	33.47	5.55	33.47	5.61	-0.01
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ผู้บริหาร	35.76	7.53	34.44	8.44	0.61
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อผู้นำชุมชน	20.00	5.03	20.78	4.79	-0.68
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อผู้นำศาสนา	31.33	6.49	32.43	5.82	-0.75
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อกลุ่มข้าราชการอื่น	22.68	3.68	25.65	2.70	-3.42**

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลาเนาเดิม (N=57)		จากต่างถิ่น (N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	17.73	3.09	17.82	3.55	-0.13
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	18.00	4.18	18.21	3.30	-0.24
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.63	3.67	17.34	3.27	-0.86
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	25.98	3.52	25.69	3.81	0.35
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	17.36	3.04	16.21	2.19	1.73
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อความก้าวหน้า	17.26	2.99	16.47	2.57	1.17

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม (N=57)		จากต่างถิ่น (N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยายากศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อการ					
ยอมรับ	26.15	4.70	25.70	3.11	0.37

t.05 (1.96)

t.01 (2.58)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่า ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดสงขลามีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 สำหรับคะแนนบรรยายากศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อข้าราชการอื่นของครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนบรรยายากศท้องถิ่น ด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดสตูล ระหว่างครูชายกับครูหญิง

รายการ	เพศชาย (N=38)		เพศหญิง (N=30)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	72.65	39.24	91.76	45.04	-1.87
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้					
ของครูชายและครูหญิง	284.00	27.34	276.40	22.66	1.23
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	34.92	4.30	31.13	3.88	3.76**
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้บริหาร	35.07	7.14	33.80	7.40	0.72
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	21.86	4.81	20.90	4.64	0.84
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อผู้นำ					
ศาสนา	34.78	6.01	31.46	5.68	2.32*
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม					
ข้าราชการอื่น	21.89	3.80	23.50	4.09	-1.67

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=38)		เพศหญิง (N=30)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	19.28	2.91	17.10	2.94	3.07**
2.7 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	18.44	3.79	18.30	4.14	0.15
2.8 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.34	3.21	16.43	3.48	-0.11
2.9 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	23.94	3.51	24.63	4.02	-0.75
2.10 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	15.78	2.50	15.93	2.54	-0.23
2.11 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	16.76	3.04	17.43	3.11	-0.89

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=38)		เพศหญิง (N=30)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.86	4.35	25.76	5.00	-0.79
	t.05 (2.00)				
	t.01 (2.66)				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 10 พบว่า ครูชายกับครูหญิงในจังหวัดสตูลมีคะแนน
 สุขภาพจิต ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 7 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น
 ตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อนและต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายของครูชายกับครูหญิงในจังหวัดสตูล
 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการ
 รับรู้ต่อผู้นำทางศาสนาของครูชายกับครูหญิง ในจังหวัดสตูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 และบรรยากาศท้องถิ่นด้านรวมและด้านอื่น ๆ ของครูชายกับครูหญิงในจังหวัด
 สตูล ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดสตูล ระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

รายการ	พุทธ (N=36)		อิสลาม (N=32)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	79.58	46.25	82.78	38.88	-0.31
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่นับถือ					
ศาสนาพุทธและอิสลาม	275.50	23.41	286.43	26.82	-1.78
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
เพื่อน	32.47	34.12	34.12	4.90	-1.52
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้บริหาร	32.91	7.02	36.31	7.02	-1.97
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	20.88	4.60	22.06	4.86	-1.02
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำศาสนา	31.66	5.32	35.18	6.37	-2.48*

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=36)		อิสลาม (N=32)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ กลุ่มข้าราชการอื่น	23.13	3.68	22.00	4.27	1.18
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.02	3.21	18.65	2.99	-0.83
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	19.05	3.56	17.62	4.21	1.51
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.77	2.71	15.93	3.89	1.05
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	23.58	3.60	25.00	3.79	1.58
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	15.25	2.20	16.53	2.67	-2.16*

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=36)		อิสลาม (N=32)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.11 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	16.80	3.17	17.34	2.96	-0.72
2.12 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.91	4.21	25.65	5.11	-0.65
t.05 (2.00)					
t.01 (2.66)					

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 11 พบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับคะแนนบรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนาและต่อสภาพการทำงานของครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนบรรยายภาพท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดสตูล ระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน

รายการ	บริหารการศึกษา(N=6) ปฏิบัติการสอน(N=62)				t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	74.33	35.24	81.74	43.49	-0.40
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่ทำหน้าที่ บริหารการศึกษาและครู ที่ปฏิบัติการสอน	285.00	17.36	280.00	26.20	-0.44
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ เพื่อน	35.00	2.82	33.00	4.62	1.00
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	33.00	6.13	34.66	7.35	-0.53
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	20.50	5.68	21.53	4.67	-0.51
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	36.33	5.92	33.03	6.04	1.28

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=6)		ปฏิบัติการสอน (N=62)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ กลุ่มข้าราชการอื่น	21.66	1.21	22.69	4.15	-0.60
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	20.33	1.21	18.21	3.16	3.45**
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	20.83	3.12	18.14	3.93	1.62
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.66	2.80	16.35	3.37	0.22
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	24.16	3.12	24.25	3.81	-0.06
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	16.16	2.04	15.82	2.55	0.32

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=6)		ปฏิบัติการสอน (N=62)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	15.83	3.31	17.17	3.04	-1.02
2.12 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.50	3.01	25.33	4.78	-0.42
t.05 (2.00)					
t.01 (2.66)					

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 12 พบว่าครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดสตูล มีคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดสตูล ระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานนอกเขตกันดาร

รายการ	ในเขตกันดาร (N=21)		นอกเขตกันดาร (N=47)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	87.47	45.16	78.23	41.67	0.82
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูในเขต กันดารและนอกเขตกันดาร	280.42	24.66	280.74	26.10	0.05
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ เพื่อน	33.28	5.94	33.23	3.77	0.04
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	34.76	7.86	34.40	7.01	0.19
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	17.76	4.77	23.08	3.70	-5.00**
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ต่อผู้นำศาสนา	33.80	6.91	33.10	5.71	0.44

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=21)		นอกเขตกันดาร (N=47)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ กลุ่มข้าราชการอื่น	25.00	3.67	21.53	3.67	3.60**
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.85	2.90	18.08	3.18	0.95
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	27.14	3.33	18.48	4.19	-0.33
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	17.76	3.88	15.76	2.85	2.38*
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	24.61	4.22	24.08	3.53	0.54
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	15.38	2.92	16.06	2.30	-1.04

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=21)		นอกเขตกันดาร (N=47)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	16.52	3.25	17.29	2.99	-0.96
2.12 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ต่อการยอมรับ	24.52	4.55	25.59	4.68	-0.88
t.05 (2.00)					
t.01 (2.66)					

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 13 พบว่า ครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ทำการสอนอยู่นอกเขตกันดารในจังหวัดสตูล มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 สำหรับคะแนนบรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชนและต่อกลุ่มข้าราชการอื่นของครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ทำการสอนอยู่นอกเขตกันดารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนน บรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายของครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ทำการสอนอยู่นอกเขตกันดารในจังหวัดสตูล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดสตูล ระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการ
ปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=62)		6 ปีลงมา (N=6)		t
	$\bar{X}$	S.	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	78.32	42.63	109.66	33.70	1.74
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่มีระยะเวลา ในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป และ 6 ปีลงมา	281.74	24.88	269.33	31.33	1.14
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ เพื่อน	33.47	4.52	31.00	4.05	1.29
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	34.62	7.13	33.33	8.80	0.42
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้อำนวยการ	21.66	4.79	19.16	3.60	1.24
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	33.40	6.00	32.50	7.14	0.35

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=62)		6 ปีลงมา (N=6)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.51	4.07	23.50	3.01	-0.57
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.17	3.05	19.33	3.48	-1.25
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	18.51	4.02	17.00	2.53	0.90
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและ การออกกำลังกาย	16.45	3.41	15.66	2.06	0.55
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	24.41	3.71	22.50	3.83	1.21
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	15.96	2.50	14.66	2.33	1.22

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=62)		6 ปีลงมา (N=6)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.11 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	17.24	3.03	15.16	3.06	1.60
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ การยอมรับ	25.29	4.55	25.00	5.93	0.12

$$t_{.05} = (2.00)$$

$$t_{.01} = (2.66)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 14 พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ในจังหวัดสตูล มีคะแนนสุขภาพจิต ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ของครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมาจังหวัดสตูลไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 11

ตาราง 15 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดสตูล ระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=57)		จากต่างถิ่น(N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	75.35	38.18	110.81	53.54	-2.63*
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่อาศัยอยู่ ภูมิลำเนาเดิมและครูมาจาก ต่างถิ่น	280.42	22.51	281.81	38.88	-0.17
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.35	4.65	32.72	3.84	0.42
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	34.49	7.20	34.63	7.73	-0.06
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	21.47	4.58	21.27	5.67	0.13
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้ นาศาสนา	33.14	5.67	34.24	8.06	-0.56

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=57)		จากต่างถิ่น(N=11)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.50	4.03	23.09	3.88	-0.44
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	18.17	3.07	19.09	3.27	-0.89
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน	18.38	3.94	18.36	4.00	0.02
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.43	3.30	16.09	3.50	0.32
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	24.29	3.53	24.00	4.83	0.24
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	15.89	2.47	15.63	2.76	0.31

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=57)		จากต่างถิ่น(N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.11 บรรยากาศทั้งถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อความ					
ก้าวหน้า	16.85	2.76	18.09	4.36	-1.22
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	25.40	4.50	24.54	5.04	0.56

$$t_{.05} = (2.00)$$

$$t_{.01} = (2.66)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 15 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ภูมิลำเนาเดิมมีคะแนน
 สุขภาพจิตต่ำกว่าครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดสตูล แสดงว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิลำเนาเดิม
 มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น (คะแนนสุขภาพจิตสูง แปลว่า สุขภาพจิตไม่ดี และ
 คะแนนสุขภาพจิตต่ำ แปลว่า สุขภาพจิตดี) ทั้งนี้ที่ระดับ .05 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น
 ตามการรับรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นแตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดยะลา ระหว่างครูชายกับครูหญิง

รายการ	เพศชาย (N=23)		เพศหญิง (N=69)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	67.34	51.48	70.43	53.76	-0.24
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูชาย					
และครูหญิง	261.73	29.87	267.34	25.92	-0.86
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.95	4.33	32.31	5.05	1.39
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้บริหาร	33.43	7.54	33.33	6.93	0.06
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	18.21	4.60	19.31	3.67	-1.17
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำศาสนา	32.47	6.22	29.82	5.57	1.92
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม					
ข้าราชการอื่น	20.78	4.43	23.56	3.24	-3.13**

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=23)		เพศหญิง (N=69)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	12.69	4.46	14.43	4.88	-1.55
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	17.65	3.17	17.55	3.84	0.00
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	15.91	3.14	16.15	3.15	-0.32
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	22.69	4.67	23.73	3.04	-1.00
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	16.47	2.90	15.50	2.83	1.41
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	15.95	2.80	16.79	2.86	-1.24

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=23)		เพศหญิง (N=69)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศห้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	21.47	5.96	24.63	3.38	-2.95**

t.05 (2.00)

t.01 (2.66)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 16 พบว่า ครูชายกับครูหญิงในจังหวัดยะลา มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สำหรับคะแนนบรรยากาศห้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่นและต่อการยอมรับของครูชายกับครูหญิงในจังหวัดยะลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนด้านบรรยากาศห้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดยะลา ระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

รายการ	พุทธ (N=70)		อิสลาม (N=22)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	59.62	40.72	101.59	73.21	-4.43*
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูที่นับถือศาสนา					
พุทธและอิสลาม	262.98	27.02	275.36	24.82	-1.91
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	52.41	4.82	33.72	5.14	-1.09
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	32.80	7.30	35.13	5.97	-1.36
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	18.40	4.03	20.81	3.01	-2.50*
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อผู้นำ					
ศาสนา	29.25	5.57	34.40	4.87	-3.89**
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม					
ข้าราชการอื่น	23.70	3.77	22.31	4.20	0.76

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=36)		อิสลาม (N=32)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	13.80	5.06	14.77	4.19	-0.80
2.7 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	17.54	3.74	18.00	3.50	-0.51
2.8 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.20	3.34	15.77	2.79	0.54
2.9 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	23.34	3.58	23.90	3.36	-0.66
2.10 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	15.61	3.08	16.18	2.01	-1.81
2.11 บรรยายภาพท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	16.68	3.02	16.27	2.27	0.59

ตาราง 17 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=36)		อิสลาม (N=32)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยายากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	23.78	4.05	24.04	6.24	-0.23
	t.05 (2.00)				
	t.01 (2.66)				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 17 พบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธมีคะแนนสุขภาพจิตต่ำกว่าครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลา แสดงว่า ครูที่นับถือ ศาสนาพุทธ มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่นับถือศาสนาอิสลาม (คะแนนสุขภาพจิตต่ำแสดงว่ามีสุขภาพจิตดี ส่วนคะแนนสุขภาพจิตสูงแสดงว่ามีสุขภาพจิตไม่ดี) ทั้งนี้ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับคะแนนบรรยายากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน และต่อผู้นำศาสนาของครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ในจังหวัดยะลา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนคะแนนบรรยายากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดยะลา ระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่หน้าที่ปฏิบัติการสอน

รายการ	บริหารการศึกษา (N=8)		ปฏิบัติการสอน (N=84)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	80.12	65.61	68.66	51.94	0.58
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่หน้าที่ บริหารการศึกษาและครูที่ หน้าที่ปฏิบัติการสอน	241.00	39.66	268.32	24.40	-2.85**
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	32.50	5.70	32.75	4.87	-0.14
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครู ต่อผู้บริหาร	28.75	9.93	33.79	6.62	-1.97
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	16.50	5.09	19.28	3.74	-1.95
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	30.00	6.65	30.53	5.78	-0.25
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	18.37	5.37	23.29	3.44	-3.66**

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=8)		ปฏิบัติการสอน (N=84)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	10.12	4.73	14.41	4.73	-2.45*
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน	17.50	4.17	17.66	3.65	-0.12
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	13.00	3.29	16.39	3.06	-2.98**
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	20.00	5.75	23.80	3.09	-3.05**
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	15.75	5.81	15.75	2.79	0.00
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	16.13	3.56	16.63	2.80	-0.48

ตาราง 18 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=8)		ปฏิบัติการสอน (N=84)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.12 บรรยายากาสท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	22.37	5.60	23.98	4.54	-0.94

$$t_{.05} = (2.00)$$

$$T_{.01} = (2.66)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 18 พบว่า ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดยะลา มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 สำหรับคะแนนบรรยายากาสท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อต้านรวม ต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกายและต่อความมั่นคงปลอดภัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ คะแนนบรรยายากาสท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้าย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 19 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดยะลาระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=81)		จากต่างถิ่น(N=11)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1. สุขภาพจิต	70.76	54.35	61.54	42.32	0.54
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่อาศัยอยู่ ภูมิลำเนาเดิมและครูมา จากต่างถิ่น	266.02	25.65	265.36	36.38	0.08
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	32.87	3.92	31.63	4.94	0.78
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	33.48	6.84	32.45	8.72	0.45
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	19.00	4.01	19.36	3.35	-0.39
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	30.59	5.93	29.72	5.10	0.46
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ กลุ่มข้าราชการอื่น	23.02	3.88	21.72	3.71	1.04

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม (N=81)		จากต่างถิ่น (N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ชบวนการผู้ก่อการร้าย	14.06	5.04	13.90	3.39	0.10
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	17.74	3.63	17.00	4.09	0.63
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.06	3.30	16.36	2.50	-0.29
2.9 บรรยายภาคตามการรับรู้ ของครูต่อความมั่นคง ปลอดภัย	23.48	3.43	23.45	4.32	0.02
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	15.65	2.94	16.45	2.20	-1.87
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	16.50	2.83	17.18	3.09	-0.73

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=81)		จากต่างถิ่น(N=11)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยายากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อการ					
ยอมรับ	23.54	4.57	26.09	4.65	-1.73

$$t_{.05} = (2.00)$$

$$t_{.01} = (2.66)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 19 พบว่า ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดยะลามีคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยายากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 และ 13

ตาราง 20 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูชายกับครูหญิง

รายการ	เพศชาย (N=67)		เพศหญิง (N=93)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	72.19	58.85	81.70	44.31	-1.17
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูชายและครูหญิง	282.44	29.75	277.25	30.87	1.07
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	34.14	5.42	33.73	5.05	0.50
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้บริหาร	36.80	6.70	36.79	6.68	0.01
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	20.73	4.04	20.01	4.28	1.08
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำศาสนา	33.62	5.80	31.36	5.63	2.47*
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม					
ข้าราชการอื่น	22.70	3.80	23.24	3.64	-0.92

ตาราง 19 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=67)		เพศหญิง (N=93)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	16.62	3.62	15.89	4.10	1.20
2.7 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	18.11	3.81	17.53	4.07	0.91
2.8 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	16.59	4.03	15.24	3.81	2.15*
2.9 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	24.85	3.81	25.54	3.93	-1.12
2.10 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	16.52	2.24	16.10	2.76	1.05
2.11 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	16.37	2.56	16.88	2.85	-1.16

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=67)		เพศหญิง (N=93)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยายากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	25.72	3.82	24.89	4.24	1.30

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 20 พบว่า ครูชายกับครูหญิงในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สำหรับคะแนนบรรยายากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนา ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายของครูชายกับครูหญิงในจังหวัดปัตตานี บรรยายากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับคะแนนบรรยายากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดปัตตานี ระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

รายการ	พุทธ (N=107)		อิสลาม (N=53)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
1. สุขภาพจิต	80.15	51.14	72.81	50.68	0.86
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูที่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม	276.76	32.00	284.81	26.40	-1.58
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.69	5.34	34.33	4.90	-0.74
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	36.61	7.09	37.16	5.75	-0.49
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้ นำชุมชน	20.14	4.36	20.64	3.81	-0.70
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	31.43	6.03	34.07	4.87	-2.76**
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	23.04	3.95	22.96	3.18	0.14

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=107)		อิสลาม (N=53)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาพต้องกันตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ขบวนการผู้ก่อการร้าย	15.35	3.88	17.90	3.42	-4.06**
2.7 บรรยายภาพต้องกันตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
สภาพบริเวณโรงเรียน	17.48	4.14	18.37	3.53	-1.34
2.8 บรรยายภาพต้องกันตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ					
และการออกกำลังกาย	16.13	4.00	15.16	3.81	1.45
2.9 บรรยายภาพต้องกันตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความมั่นคงปลอดภัย	25.02	3.59	25.71	4.41	-0.06
2.10 บรรยายภาพต้องกันตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
สภาพการทำงาน	16.22	2.61	16.39	2.47	-0.40
2.11 บรรยายภาพต้องกันตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	16.62	2.70	16.75	2.83	-0.28

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=107)		อิสลาม (N=53)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยายากศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.97	4.45	25.78	3.17	-1.18

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 21 พบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับคะแนนบรรยายากศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา ต่อกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้ายของครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน

รายการ	บริหารการศึกษา (N=14) ปฏิบัติการสอน (N=146)				t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	71.35	57.78	78.33	50.42	-0.49
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูที่ทำหน้าที่บริหาร การศึกษา และครูที่ปฏิบัติ การสอน	290.78	28.16	278.34	30.49	1.47
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	37.14	3.88	33.59	5.21	2.48*
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	39.07	6.68	69.58	6.65	1.34
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้อำนวยการ	21.64	3.75	20.18	4.24	1.25
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้อำนวยการ	34.14	5.34	32.13	5.82	1.24
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.71	4.30	23.04	3.66	0.32

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา(N=14)		ปฏิบัติการสอน(N=146)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.6 บรรยาการที่ต้องถึนตาม การรับรู้ของครูต้อ					
ขบวนการผู้ก่อการร้าย	16.00	3.84	16.21	3.93	-0.20
2.7 บรรยาการที่ต้องถึนตาม การรับรู้ของครูต้อสภาพ					
บริเวณโรงเรียน	17.42	4.60	17.81	3.91	-0.35
2.8 บรรยาการที่ต้องถึนตาม การรับรู้ของครูต้อ					
สถานที่พักผอนหย่อนใจ					
และการออกกัลังกาย	15.50	2.84	15.84	4.05	-0.31
2.9 บรรยาการที่ต้องถึนตาม การรับรู้ของครูต้อ					
ความมั่นคงปลอดภัย	25.28	3.09	25.25	3.96	-0.33
2.10 บรรยาการที่ต้องถึนตาม การรับรู้ของครูต้อ					
สภาพการทำงาน	16.78	2.00	16.23	2.60	0.77
2.11 บรรยาการที่ต้องถึนตาม การรับรู้ของครูต้อ					
ความก้าวหน้า	16.85	1.87	16.65	2.81	0.27

ตาราง 22 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=14)		ผู้ปฏิบัติการสอน (N=146)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	28.21	3.94	24.95	3.99	2.95**

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 22 พบว่า ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อนและการยอมรับของครูที่ทำหน้าที่บริหารกับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดปัตตานี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ที่ระดับ .01 ตามลำดับส่วนคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานนอกเขตกันดาร

รายการ	ในเขตกันดาร (N=18)		นอกเขตกันดาร (N=142)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	73.33	60.00	78.21	49.94	0.34
2. บรรยากาศทั้งหมด	292.22	31.30	277.80	30.03	1.91
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูในเขต กันดารและนอกเขต กันดารของครูต่อเพื่อน	36.27	5.63	33.60	5.08	2.08*
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	40.50	5.28	36.33	6.69	2.54*
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	20.22	4.25	20.32	4.19	0.10
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	34.00	4.76	32.09	5.89	1.31
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ กลุ่มข้าราชการอื่น	25.00	4.05	22.76	3.60	2.44*

ตาราง 23 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=18)		นอกเขตกันดาร (N=142)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยาการต้องถึ้นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	13.94	3.58	16.48	3.87	2.64**
2.7 บรรยาการต้องถึ้นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	19.44	3.32	17.57	4.00	1.90
2.8 บรรยาการต้องถึ้นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	17.66	3.01	15.57	4.00	2.14*
2.9 บรรยาการต้องถึ้นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	25.33	3.43	25.24	3.95	0.09
2.10 บรรยาการต้องถึ้นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	16.83	2.55	16.21	2.56	0.97
2.11 บรรยาการต้องถึ้นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	16.83	2.52	16.64	2.77	0.27

ตาราง 23 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=18)		นอกเขตกันดาร (N=142)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยาภาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	26.16	3.38	25.12	4.16	1.02
	t.05 (1.96)				
	t.01 (2.58)				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 23 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 สำหรับบรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหารต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย และต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับนอกเขตกันดาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ส่วนบรรยาภาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดปัตตานีระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะ
เวลา 6 ปีลงมา

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=134)		6 ปีลงมา (N=26)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	74.52	49.75	94.49	54.79	-1.81
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่มีระยะเวลา ในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป และ 6 ปีลงมา	280.63	29.99	273.23	32.42	1.14
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.70	5.32	34.92	4.48	-1.09
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	36.98	6.48	35.84	7.65	0.80
2.3 บรรยากาศตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	20.34	4.28	20.15	3.72	0.21
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	32.41	5.96	31.76	4.91	0.52

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=134)		6 ปีลงมา (N=26)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.5 บรรยาการต้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
กลุ่มข้าราชการอื่น	23.02	3.72	22.96	3.69	0.09
2.6 บรรยาการต้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ขบวนการผู้ก่อการร้าย	16.40	3.74	15.15	4.63	-1.49
2.7 บรรยาการต้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
สภาพบริเวณโรงเรียน	17.82	4.04	17.53	17.53	0.34
2.8 บรรยาการต้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อน					
หย่อนใจและการออก					
กำลังกาย	15.78	4.07	15.96	3.32	-0.21
2.9 บรรยาการต้องถิ่นตามการรับรู้					
ของครูต่อความมั่นคง					
ปลอดภัย	25.44	3.88	24.30	3.82	-1.36
2.10 บรรยาการต้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสภาพ					
การทำงาน	16.44	2.49	15.46	2.77	1.80

ตาราง 24 (ต่อ)

รายการ	6 ปีขึ้นไป(N=134)		6 ปีลงมา(N=26)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.11 บรรยาการศัท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	16.72	2.69	16.38	2.99	0.58
2.12 บรรยาการศัท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	25.52	3.87	23.68	4.84	2.10*

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 24 พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ลงมา ในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนสุขภาพจิต ไม่แตกต่างกันซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 สำหรับคะแนนบรรยาการศัท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 6 ปีลงมา มีการรับรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคะแนนบรรยาการศัท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดยะลา ระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=131)		จากต่างถิ่น(N=29)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	78.06	53.26	76.20	39.60	0.21
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่อาศัยอยู่ ภูมิลำเนาเดิม และครูมาจากต่างถิ่น	279.02	31.62	281.27	24.63	-0.42
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ เพื่อน	33.73	5.35	34.68	4.40	-0.90
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	36.71	6.55	37.17	7.26	-0.33
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	20.32	4.33	20.27	3.47	-0.05
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	32.29	6.03	32.41	4.66	-0.10

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม (N=131)		จากต่างถิ่น (N=29)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.5 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.79	3.83	24.03	2.94	-1.64
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	16.33	3.89	15.58	4.01	0.93
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	17.61	4.10	18.55	3.24	-1.16
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	15.91	3.99	15.34	3.81	0.70
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	25.51	3.84	24.10	3.92	1.78
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	16.38	2.54	15.82	2.64	-1.05

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม (N=131)		จากต่างถิ่น (N=29)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อความ					
ก้าวหน้า	16.51	2.73	17.37	2.67	-1.55
2.12 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	25.09	4.02	25.89	3.50	-0.96

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 25 พบว่า ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดปัตตานีมีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 สำหรับคะแนนบรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูทุกด้านของครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดปัตตานีไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 12

ตาราง 26 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูชายกับครูหญิง

รายการ	เพศชาย (N=51)		เพศหญิง (N=81)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	64.80	47.94	62.08	34.37	0.38
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้					
ของครูชายและครูหญิง	286.76	28.16	286.51	29.99	3.72**
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	34.66	4.97	31.16	4.45	4.21**
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้บริหาร	38.72	4.73	33.13	8.85	4.15**
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	21.98	4.61	19.74	4.14	2.89**
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำศาสนา	35.00	6.32	31.16	5.24	3.78**
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม					
ข้าราชการอื่น	23.39	3.11	22.48	3.41	1.54

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=51)		เพศหญิง (N=81)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
จำนวนการผู้ก่อการร้าย	13.72	5.14	15.20	4.28	-1.79
2.7 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
สภาพบริเวณโรงเรียน	17.13	4.07	16.66	4.30	0.62
2.8 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	17.76	3.30	16.96	3.41	1.33
2.9 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
ความมั่นคงปลอดภัย	25.23	4.40	24.98	3.12	0.38
2.10 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ					
การทำงาน	16.47	2.61	16.01	2.08	1.11
2.11 บรรยายภาพที่มองเห็นตาม การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	17.09	3.00	16.90	3.06	0.36

ตาราง 26 (ต่อ)

รายการ	เพศชาย (N=51)		เพศหญิง (N=81)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	25.56	4.09	24.09	4.32	1.94

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 26 พบว่า ครูชายกับครูหญิงในจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนสุขภาพจิต ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวม ต่อเพื่อนต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชน และต่อผู้นำศาสนาของครูชายกับครูหญิงในจังหวัดนราธิวาส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในจังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม

รายการ	พุทธ (N=102)		อิสลาม (N=30)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	63.10	39.90	63.14	41.05	0.00
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครูที่นับถือศาสนาพุทธและ ศาสนาอิสลาม	272.02	28.50	287.60	26.70	-2.76**
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	32.13	5.08	33.80	4.30	1.63
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	34.51	8.19	37.93	6.74	2.08*
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	19.75	4.26	23.50	3.87	-4.31**
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	31.48	5.78	36.60	4.81	-4.41**
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.95	3.34	22.43	3.26	0.75

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=102)		อิสลาม (N=30)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	14.58	4.69	14.80	4.67	-0.22
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	16.81	4.44	16.96	3.35	-0.17
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถาน ที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	17.36	3.25	16.96	3.82	0.56
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ มั่นคงปลอดภัย	25.12	3.79	24.93	3.20	0.25
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	16.00	2.27	16.80	2.35	-1.66
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ ก้าวหน้า	16.95	3.05	17.06	2.97	-0.18

ตาราง 27 (ต่อ)

รายการ	พุทธ (N=102)		อิสลาม (N=30)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.33	4.49	25.80	3.30	1.66

t.05 (1.96)

t.01 (2.58)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 27 พบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดนครราชสีมา มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อบรรยากาศท้องถิ่นรวมทุกด้าน และต่อผู้นำทางศาสนา ครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม รับรู้แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหารและต่อ ผู้นำชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน

รายการ	บริหารการศึกษา (N=14)		ปฏิบัติการสอน (N=118)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	51.21	33.06	64.55	39.31	1.18
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่ทำหน้าที่ บริหารการศึกษาและครู ที่ปฏิบัติการสอน	286.85	33.06	274.22	28.06	1.56
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	36.64	3.83	32.02	4.84	3.43**
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร	38.07	5.58	34.96	8.18	1.38
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้อำนวยการ	22.78	4.62	20.34	4.37	1.96
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	33.42	8.55	32.55	5.62	0.52
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น ๆ	23.28	4.15	22.77	3.22	0.54

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา(N=14)		ปฏิบัติการสอน(N=118)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.6 บรรยาการที่ต้องถึงตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	12.85	4.27	14.27	4.68	-0.51
2.7 บรรยาการที่ต้องถึงตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	17.28	2.64	16.79	4.36	0.41
2.8 บรรยาการที่ต้องถึงตาม การรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและ การออกกำลังกาย	17.57	3.87	17.23	3.33	0.35
2.9 บรรยาการที่ต้องถึงตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	24.78	3.01	25.11	3.73	-0.32
2.10 บรรยาการที่ต้องถึงตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	16.64	2.20	16.13	2.32	0.78
2.11 บรรยาการที่ต้องถึงตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	17.35	3.24	16.93	3.01	0.50

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการ	บริหารการศึกษา (N=14)		ปฏิบัติการสอน (N=118)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.12 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	26.14	4.13	24.49	4.28	1.37

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 28 พบว่า ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดนครราชสีมาจะมีความสุขพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 สำหรับคะแนนบรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อเพื่อนของครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษากับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานนอกเขตกันดาร

รายการ	ในเขตกันดาร (N=6)		นอกเขตกันดาร (N=126)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	70.16	31.77	62.80	40.43	0.55
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูในเขต					
กันดารและนอกเขตกันดาร	266.83	27.59	275.98	28.98	0.79
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	30.66	3.72	32.60	4.99	-0.94
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	36.00	8.29	35.26	8.00	0.22
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ผู้นำชุมชน	19.67	4.03	20.65	4.48	0.53
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อผู้นำ					
ศาสนา	32.83	2.63	32.63	6.08	0.08
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม					
ข้าราชการอื่น	23.16	2.99	22.81	3.34	0.25

ตาราง 28 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=6)		นอกเขตกันดาร (N=126)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.6 บรรยายาศักท้องถิ่น					
ตามการรับรู้ของครูต่อ					
ขบวนการผู้ก่อการร้าย	13.50	4.97	14.69	4.67	-0.61
2.7 บรรยายาศักท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสภาพ					
บริเวณโรงเรียน	18.33	3.07	16.77	4.25	0.88
2.8 บรรยายาศักท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสถานที่					
พักผ่อนหย่อนใจ					
และการออกกำลังกาย	15.50	4.27	17.35	3.32	-1.32
2.9 บรรยายาศักท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความมั่นคงปลอดภัย	22.66	3.01	25.19	3.65	-1.67
2.10 บรรยายาศักท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อสภาพ					
การทำงาน	15.17	1.16	16.23	2.33	-1.11
2.11 บรรยายาศักท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
ความก้าวหน้า	14.16	3.31	17.11	2.96	-2.37*

ตาราง 29 (ต่อ)

รายการ	ในเขตกันดาร (N=6)		นอกเขตกันดาร (N=126)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยายากศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	25.16	3.92	24.64	4.31	0.29

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.56)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 29 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับครูที่ปฏิบัติงานอยู่นอกเขตกันดารในจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 สำหรับคะแนนบรรยายากศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารกับนอกเขตกันดาร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วน บรรยายากศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวมและด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดนราธิวาสระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะ
เวลา 6 ปีลงมา

รายการ	6 ปีขึ้นไป (N=125)		6 ปีลงมา (N=7)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	61.08	38.52	99.71	51.30	2.54*
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่มีระยะ เวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปี ขึ้นไป และ 6 ปีลงมา	274.92	28.85	287.00	26.28	-1.08
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	32.55	5.06	31.85	2.11	0.36
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	35.01	8.08	40.28	3.68	-1.71
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	20.39	4.42	24.42	3.04	-2.38*
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำ ศาสนา	32.35	5.91	37.85	4.56	-2.42*
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.88	3.24	22.00	4.69	1.68

ตาราง 30 (ต่อ)

รายการ	6 ปีลงมา (N=125)		6 ปีขึ้นไป (N=7)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	14.84	4.51	11.00	6.29	2.15*
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	16.65	4.17	20.28	3.59	-2.25*
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	17.12	3.21	19.85	5.30	-2.11*
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ มั่นคงปลอดภัย	25.20	3.51	22.85	5.81	1.67
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	16.21	2.32	15.71	2.22	-0.56
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อความ ก้าวหน้า	17.05	2.81	15.57	5.85	-1.27

ตาราง 30 (ต่อ)

รายการ	6 ปีขึ้นไป(N=125)		6 ปีลงมา(N=7)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.63	4.36	25.28	2.43	-0.39
	t.05 (1.96)				
	t.01 (2.58)				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 30 พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปในจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำกว่า แสดงว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปมีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา (คะแนนสุขภาพจิตต่ำแสดงว่ามีสุขภาพจิตดี ส่วนคะแนนสุขภาพจิตสูง แสดงว่า มีสุขภาพจิตไม่ดี ทั้งนี้ที่ระดับ .05 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา ขบวนการผู้ก่อการร้ายและต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมาครูจังหวัดนราธิวาสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อด้านรวม และด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
จังหวัดนราธิวาส ระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่น

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=117)		จากต่างถิ่น(N=15)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. สุขภาพจิต	58.41	38.16	100.00	35.65	4.69**
2. บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูที่อาศัยอยู่ ภูมิลำเนาเดิมและครู มาจากต่างถิ่น	276.59	29.51	22.73	3.15	1.49
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อเพื่อน	32.79	5.09	30.33	2.99	1.83
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	35.14	8.28	36.46	5.31	-0.60
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำชุมชน	20.47	4.41	21.66	4.77	-0.98
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ผู้นำศาสนา	32.36	5.96	34.80	5.72	1.49
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	22.94	3.33	22.00	3.20	1.03

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลาเนาเดิม(N=117)		จากต่างถิ่น(N=17)		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
2.6 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ทบทวนการผูกมัดการร้าย	14.86	4.57	12.86	5.18	1.42
2.7 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	16.79	4.26	17.26	3.82	0.44
2.8 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและ การออกกำลังกาย	17.38	3.19	16.40	4.62	0.80
2.9 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	25.45	3.65	22.20	2.21	3.58**
2.10 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อสภาพ การทำงาน	16.19	2.31	16.13	2.29	0.10
2.11 บรรยายภาคท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	17.27	2.89	14.67	3.13	3.43**

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการ	ภูมิลำเนาเดิม(N=117)		จากต่างถิ่น(N=17)		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
2.12 บรรยากาศท้องถิ่นตาม					
การรับรู้ของครูต่อ					
การยอมรับ	24.91	4.36	22.73	3.15	1.98*

$$t_{.05} = (1.96)$$

$$t_{.01} = (2.58)$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากตาราง 31 พบว่า ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 สำหรับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย และ ต่อความก้าวหน้าของครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับมาจากต่างถิ่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน ต่อการยอมรับของครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนสุขภาพจิตของครูระหว่างครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 13 ที่ว่า ครูในแต่ละจังหวัดระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนสุขภาพจิตแตกต่างกันดังเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ในตาราง 32 - 33

ตาราง 32 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	22964.8055	5471.2014	2.6404*
ภายในกลุ่ม	589	1280705.6680	2174.3730	
รวม	593	13033670.4730		

$$F_{.05} (4, 589) = 2.37$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 32 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ระหว่างจังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนสุขภาพจิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman - Keuls เพื่อดูว่า ครูทั้งห้าจังหวัดมีคู่ใดบ้างที่มีคะแนนสุขภาพจิตแตกต่างกัน ดังแสดงผลในตาราง 33

ตาราง 33 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนสุขภาพจิต เป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		นราธิวาส	สงขลา	ยะลา	ปัตตานี	สตูล
	$\bar{X}$	63.1364	68.8875	69.6630	77.1250	81.0882
นราธิวาส	63.1364	-	5.7511	6.5266	13.9886	17.9518*
สงขลา	68.8865		-	0.7755	8.8375	12.2007
ยะลา	69.6630			-	7.4620	11.4252
ปัตตานี	77.7250				-	3.3632
สตูล	81.08824					-

$P < .05$

จากราย 33 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสตูล มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำกว่าครูที่สอนอยู่ในจังหวัดนราธิวาสนั้นคือครูที่สอนอยู่ในจังหวัดสตูล มีสุขภาพจิตต่ำกว่าครูที่สอนอยู่ในจังหวัดนราธิวาส (คะแนนสุขภาพจิตสูง แสดงว่ามีสุขภาพจิตไม่ดี ส่วนคะแนนสุขภาพจิตต่ำ แสดงว่ามีสุขภาพจิตดี) ทั้งนี้ยังมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูห้า จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อทดสอบ สมมติฐาน ข้อที่ 14 ที่ว่า "ครูในแต่ละจังหวัดระหว่างจังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาสรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน" ดังแสดงผลการวิเคราะห์ใน ตาราง 34 - 55

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อเพื่อนระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	172.0986	43.0200	1.6448
ภายในกลุ่ม	589	1546.9070	26.1570	
รวม	593	15579.0030		

$$F_{.05} (4, 589) = 2.37$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 34 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ ของครู
 ต่อผู้บริหาร ระหว่างครูในจังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	756.7100	189.1775	3.5936**
ภายในกลุ่ม	589	31751.5300	53.9100	
รวม	593	32508.2500		

$$F_{.01}(4, 589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 35 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็น รายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อดูว่าครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหารแตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 36

ตาราง 36 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ผู้บริหาร เป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	สตูล	นราธิวาส	สงขลา	ปัตตานี
	$\bar{X}$	33.3587	34.5147	35.2955	35.5915	36.8000
ยะลา	33.3578	-	1.1560	1.9368	2.2328	3.4413**
สตูล	34.5147		-	0.7808	1.0768	2.2853
นราธิวาส	35.2955			-	7.4620	1.5045
สงขลา	35.5915				-	1.2085
ปัตตานี	36.8000					-

$p < .01$

จากราย 36 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหารสูงกว่า ครูในจังหวัดยะลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ต่อผู้นำชุมชน ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	249.5000	62.3800	3.1175*
ภายในกลุ่ม	589	11784.9400	20.0000	
รวม	593	12034.4400		

$$F_{.05}(4,589) = 2.37$$

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 37 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อค้นหาว่า ครูทั้งห้าจังหวัด มีคู่ใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชนแตกต่างกัน ดังแสดงผลในตาราง 38

ตาราง 38 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้
ของครูต่อผู้นำชุมชน เป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	สงขลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สตูล
	$\bar{X}$	19.0435	20.1338	20.3125	20.6061	21.4412
ยะลา	19.0435	-	1.0903	1.2690	1.5626	2.3977*
สงขลา	20.1338		-	0.1787	0.4723	1.3074
ปัตตานี	20.3025			-	0.2936	1.1287
นราธิวาส	20.6061				-	0.8351
สตูล	21.4412					-

$p < .05$

จากตาราง 38 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสตูลมีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น
ตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชนสูงกว่า ครูที่ทำการสอนอยู่ในจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 39 ผลการวิเคราะห์ ความแปรปรวนของคะแนน บรรยากาศท้องถิ่น ตามการรับรู้ของ
ครู ต่อผู้นำศาสนา ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี
และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	432.5300	108.1300	2.9893*
ภายในกลุ่ม	589	21305.9800	36.1700	
รวม	593	21738.5100		

$$F_{.05} (4, 589) = 2.37$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 39 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อค้นหาครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนาแตกต่างกัน ดังแสดงผลในตาราง 40

ตาราง 40 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อผู้นำศาสนาเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	สงขลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สตูล
	$\bar{X}$	30.4891	31.5141	32.3125	32.6439	33.3235
ยะลา	30.4891	-	1.0240	1.8234	2.1548*	2.8344*
สงขลา	31.5141		-	0.7984	1.1298	1.8094
ปัตตานี	32.3125			-	0.3314	1.0111
นราธิวาส	32.6439				-	0.6769
สตูล	33.3235					-

$p < .05$

จากตาราง 40 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสตูล และจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนาสูงกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 41 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของ
ครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	17.6700	4.4179	0.3149
ภายในกลุ่ม	589	8263.2600	14.0293	
รวม	593	8280.9400		

$$F .05 (4, 589) = 2.37$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 41 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา
สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อกลุ่ม
ข้าราชการอื่น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 42 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ
 ขบวนการผู้ก่อการร้าย ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	1394.0304	348.5076	21.6040**
ภายในกลุ่ม	589	9499.7271	16.1286	
รวม	593	10893.7576		

$$F_{.01}(4, 589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 42 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อดูว่า ครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย แตกต่างกัน ดังแสดงผลในตาราง 43

ตาราง 43 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย เป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	นราธิวาส	ปัตตานี	สงขลา	สตูล
	$\bar{X}$	14.1435	14.6364	16.2000	17.7465	18.3235
ยะลา	14.1435	-	0.5929	2.1565**	3.7030**	4.2800**
นราธิวาส	14.6364		-	1.5636**	3.1101**	3.6871**
ปัตตานี	16.2000			-	1.5465**	2.1235**
สงขลา	17.7465				-	0.5770
สตูล	18.3235					-

$p < .01$

จากตาราง 43 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในจังหวัดสตูล มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดยะลา นราธิวาส และปัตตานี สำหรับครูที่ปฏิบัติงานจังหวัดสงขลา มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายสูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานในจังหวัดยะลา นราธิวาส ปัตตานี และครูที่ปฏิบัติงานในจังหวัดปัตตานี มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย สูงกว่าครูในจังหวัดยะลา และนราธิวาสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 44 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	144.4325	36.1081	2.2644
ภายในกลุ่ม	589	9392.2658	15.9456	
รวม	593	9536.4983		

$$F_{.05} (4, 589) = 2.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 44 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาสมีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 45 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา
ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	178.9050	44.7263	3.5176**
ภายในกลุ่ม	589	7489.1084	12.7150	
รวม	593	7668.0135		

$$F_{.01}(4, 589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 45 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อค้นหา ครูทั้งห้า จังหวัดมีคู่ใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายแตกต่างกัน ดังแสดงใน ตาราง 46

ตาราง 46 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	นราธิวาส	ปัตตานี	สงขลา	สตูล
	$\bar{X}$	23.8478	24.6667	25.2390	25.2647	26.0968
ยะลา	23.8478	-	0.8189	2.3912*	1.4169*	2.2490**
นราธิวาส	24.6667		-	0.5723	0.5980	1.4301*
ปัตตานี	25.2390			-	0.0257	0.8527
สงขลา	25.2647				-	0.8321
สตูล	26.1986					-

$p < .01$

$p < .05$

จากราย 46 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสตูลมีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายสูงกว่าจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และมีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย สูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดนราธิวาสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลาและปัตตานีมีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 47 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ต่อความมั่นคงปลอดภัย ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	387.2262	96.8066	7.1179**
ภายในกลุ่ม	589	8010.7132	13.6005	
รวม	593	8397.9394		

$$F_{.01}(4, 589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 47 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัด สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อความมั่นคงปลอดภัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อค้นหาว่า ครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัยแตกต่างกันดังแสดงผลในตาราง 47

ตาราง 48 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย เป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	สตูล	นราธิวาส	ปัตตานี	สงขลา
	$\bar{X}$	23.4783	24.2500	25.0833	25.2563	25.9366
ยะลา	23.4783	-	0.7717	1.6050**	1.7780**	2.4583**
สตูล	24.5147		-	0.8333	1.0036*	1.6866*
นราธิวาส	25.2955			-	0.1730	0.8533
ปัตตานี	25.2563				-	0.6803
สงขลา	25.6366					-

$p < .01$

$p < .05$

จากตาราง 48 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา และปัตตานี มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัยสูงกว่า ครูในจังหวัดยะลา และสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ และครูในจังหวัดนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัยสูงกว่า ครูในจังหวัดยะลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 49 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ต่อสภาพการทำงาน ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	152.6231	38.1558	5.4368**
ภายในกลุ่ม	589	4133.6277	7.0180	
รวม	593	4286.2508		

$$F_{.01}(4, 589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 49 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อดูว่า ครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงานแตกต่างกัน ดังแสดงผลในตาราง 50

ตาราง 50 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อสภาพการทำงานเป็นรายคู่ โดยใช้ Newman Keuls

		ปัตตานี	ยะลา	สตูล	สงขลา	นราธิวาส
	$\bar{X}$	15.7500	15.8529	16.1894	16.2813	17.1831
ปัตตานี	17.7500	-	0.2835	0.5699	0.941	1.4602**
ยะลา	15.8529		-	0.2846	0.6557	1.1749**
สตูล	16.1894			-	0.3711	0.8903
สงขลา	16.2812				-	0.5192
นราธิวาส	17.1831					-

$p < .01$

จากราย 50 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดนราธิวาสมีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น การรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงานสูงกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดปัตตานี และยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 51 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	27.6111	6.9028	0.8159
ภายในกลุ่ม	589	4982.9024	8.4599	
รวม	593	5010.5235		

$$F_{.05} (4, 589) = 2.37$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 51 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 52 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนบรรยากาศตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	315.5416	78.8854	4.1180**
ภายในกลุ่ม	589	11263.9761	19.1564	
รวม	593	11263.9761		

$$F_{.01}(4, 589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 52 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Newman Keuls เพื่อดูว่าครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับแตกต่างกันดังแสดงผลในตาราง 53

ตาราง 53 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้
ของครูต่อการยอมรับเป็นรายคู่โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	สตูล	นราธิวาส	ปัตตานี	สงขลา
	$\bar{X}$	03.8478	24.2390	25.2390	25.2647	26.1986
ยะลา	23.8478	-	0.8189	1.3912	1.4169	2.4508**
สตูล	24.6667		-	0.5723	1.5980	1.4319
นราธิวาส	25.2390			-	0.0257	0.8596
ปัตตานี	25.2647				-	0.8339
สงขลา	26.0986					-

$p < .01$

จากตาราง 53 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น
ตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับสูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัด ยะลา อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ.01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 54 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานีและนราธิวาส

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	11970.8743	4492.7183	5.496**
ภายในกลุ่ม	589	481167.7466	816.9232	
รวม	593	488138.6212		

$$F_{.01}(4,589) = 3.32$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 54 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี Newman-Keuls เพื่อดูว่าครูทั้งห้าจังหวัดมีค่าใดบ้างที่มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูทุกด้านแตกต่างกันดังแสดงผลในตาราง 55

ตาราง 55 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย คะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู โดยวิธี Newman-Keuls

		ยะลา	สตูล	นราธิวาส	ปัตตานี	สงขลา
	$\bar{X}$	265.9457	275.5612	275.5682	479.4312	282.6171
ยะลา	265.9457	-	9.2675	13.4855**	14.7014**	16.8149**
สตูล	275.5682		-	3.8630	5.0789	7.1924
นราธิวาส	279.4312			-	1.2429	3.3294
ปัตตานี	280.6171				-	2.1235
สงขลา	282.7606					-

$p < .01$

จากตาราง 55 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสงขลา ปัตตานี และนราธิวาส มีคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูสูงกว่า ครูที่ทำการสอนอยู่ในจังหวัดยะลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 / วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่น
ตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งตั้งสมมติฐานในการศึกษาไว้ข้อ 15 ว่า
"คะแนนสุขภาพจิต และคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก"
ตั้งเสนอผลการวิเคราะห์ ไว้ในตาราง 56

ตาราง 56 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตาม
การรับรู้ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู	สุขภาพจิต
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูด้านรวม	.18**
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	.17**
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	.11**
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้ชุมนุม	.003
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนา	.03
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อข้าราชการอื่น	.09*
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้าย	.08*
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน	.12*
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกาย	.09*
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย	.14**
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน	.15**
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า	.16**
- บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ	.13**

จากตาราง 56 แสดงว่า คะแนนสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับคะแนน
 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อบรรยากาศ
 ด้านรวม ต่อเพื่อน ต่อผู้บริหาร ต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ต่อความมั่นคงปลอดภัย ต่อสภาพ
 การทำงาน ต่อความก้าวหน้า และต่อการยอมรับ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 ต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายและต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและ
 การออกกำลังกาย แต่คะแนนสุขภาพจิตไม่มีความสัมพันธ์กันกับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตาม
 การรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะพบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนน
 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูว่ามีความสัมพันธ์กัน ดังกล่าวมาข้างต้น แต่ค่าสหสัมพันธ์
 ค่อนข้างต่ำมาก ซึ่งไม่มีอำนาจจำแนกในการจะนำไปพยากรณ์ได้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในแต่ละจังหวัดตามตัวแปรเพศ ศาสนา ลักษณะในการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงานและภูมิภาค
2. เพื่อเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูระหว่างครูท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยท่าจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ปีการศึกษา 2532
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการครูท่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ท่าจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จำนวน 594 คน เป็นชาย 237 คน เป็นหญิง 357 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

2. แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความแปรปรวนของคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนการรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกันใช้สถิติ t-test Independent และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X
3. วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติ F-test และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X
4. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ SPSS-X

สรุปผลของการศึกษาค้นคว้า

1. ครูชายและครูหญิงในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน
2. ครูที่นับถือศาสนาพุทธและครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน แต่ในจังหวัดยะลาพบว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ สุขภาพจิตดีกว่าครูที่นับถือศาสนาอิสลาม
3. ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดารและนอกเขตกันดารในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน

5. ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปกับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมาในจังหวัดสตูล และปัตตานี มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ส่วนครูในจังหวัดสงขลา และนราธิวาสนั้น พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป มีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา

6. ครูที่อาศัยอยู่ในมูมิลาเนาเดิมกับครูที่มาจากต่างถิ่นในจังหวัดสงขลา ยะลา และปัตตานี มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน ส่วนครูในจังหวัดสตูล และนราธิวาสนั้น พบว่า ครูที่อาศัยอยู่ในมูมิลาเนาเดิมมีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น

7. ครูชาย และครูหญิง ในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ผู้วิจัยพบว่าครูชายในจังหวัดสงขลา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อบรรยากาศท้องถิ่นรวม ต่อเพื่อน ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ต่อสภาพการทำงาน และต่อการยอมรับดีกว่าครูหญิง ครูชายในจังหวัดสตูล รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อน ต่อผู้นำทางศาสนา และต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ดีกว่าครูหญิง ครูชายในจังหวัดปัตตานี รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำทางศาสนา และต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจดีกว่าครูหญิง ครูชายในจังหวัดนราธิวาสรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นด้านรวม ต่อเพื่อน ต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชน และต่อผู้นำทางศาสนาดีกว่าครูหญิง แต่ครูหญิงในจังหวัดยะลา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อกลุ่มข้าราชการอื่น และต่อการยอมรับดีกว่าครูชาย

8. ครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ ครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อสภาพการทำงาน และต่อผู้นำศาสนาดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ ครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดยะลารับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำชุมชนและต่อผู้นำศาสนาดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ ครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำศาสนาและต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ และครูที่นับถือศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาสรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นด้านรวม ต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชน และต่อผู้นำทางศาสนาดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ

9. ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสงขลา และสตูล รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน แต่ครูในจังหวัดยะลานั้น พบว่า ผู้บริหารการศึกษารับรู้

บรรยากาศท้องถิ่นด้านรวมต่อข้าราชการอื่น ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และการออกกำลังกายและต่อความมั่นคงปลอดภัยดีกว่าครูผู้สอน ส่วนผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดปัตตานีนั้น พบว่ารับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อน และต่อการยอมรับดีกว่าครูผู้สอน สำหรับผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ผู้วิจัย พบว่า รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อนดีกว่าครูผู้สอน

10. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตกันดาร และนอกเขตกันดารในจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี และนราธิวาส จากการศึกษา พบว่า ครูเขตกันดารในจังหวัดสงขลารับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำชุมชนและต่อผู้นำทางศาสนาดีกว่าครูนอกเขตกันดาร ครูเขตกันดารในจังหวัดสตูลรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อกลุ่มข้าราชการอื่นและต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจดีกว่า ครูนอกเขตกันดาร แต่ครูนอกเขตกันดารรับรู้บรรยากาศท้องถิ่น ต่อผู้นำชุมชนดีกว่าครูในเขตกันดาร ครูเขตกันดารในจังหวัดปัตตานีรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อนต่อผู้บริหาร ต่อกลุ่มข้าราชการอื่นและต่อสถานที่พักผ่อนและการออกกำลังกายดีกว่าครูนอกเขตกันดาร แต่ครูนอกเขตกันดารมีรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายดีกว่าครูในเขตกันดาร ครูนอกเขตกันดารในจังหวัดนราธิวาสรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อความก้าวหน้าดีกว่าครูในเขตกันดาร

11. ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป และครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมาในจังหวัดสตูลรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูในจังหวัดสงขลา นั้น พบว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อสภาพบริเวณโรงเรียนดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา แต่ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำชุมชนและต่อกลุ่มข้าราชการอื่นดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป ในจังหวัดปัตตานีครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อการยอมรับดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ในจังหวัดนราธิวาส ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา แต่ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำชุมชนต่อผู้นำศาสนาต่อสภาพบริเวณโรงเรียนและต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป

12. ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมและมาจากต่างถิ่นในจังหวัดสตูล ยะลา และปัตตานี รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูในจังหวัดสงขลาที่มาจากต่างถิ่นรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อกลุ่มข้าราชการอื่นดีกว่าครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิม และครูในจังหวัดนราธิวาสที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อความมั่นคงปลอดภัย ต่อความก้าวหน้าและต่อการยอมรับดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น

13. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ระหว่างจังหวัด สงขลา ยะลา และปัตตานี มีคะแนนสุขภาพจิตไม่แตกต่างกันส่วนครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดนราธิวาสมีสุขภาพจิตดีกว่าครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในจังหวัดสตูล

14. ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ระหว่างจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกัน

15. คะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้สัมพันธ์กันทางบวก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอผลการอภิปราย ดังต่อไปนี้

สุขภาพจิต

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า สุขภาพจิตของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับดี ถ้าหากผู้ตอบ ตอบแบบสอบถาม ด้วยความจริงใจ และตามความรู้สึกที่เป็นจริงของผู้ตอบก็แสดงว่าข้อมูลที่ได้รับจากสื่อสารมวลชน ที่คู่ประหนึ่งว่า สถานการณ์ในเขตห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ คงน่าจะฟังลัทธิไม่น่าจะเป็นความจริง ทั้งนี้เนื่องจากสุขภาพจิตของครูอยู่ในระดับที่ดี ผลที่ได้นี้น่าจะชี้ให้เห็นว่า เหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้น อาจจะมีคนเพียงบางคน บางกลุ่มอาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เรียงร้อยสร้างความสนใจ เพื่อให้คนทั่วไปรับรู้และรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นปัญหาที่ร้ายแรง แล้วเรียงร้อยความต้องการให้กับตัวเองหรือกลุ่มของตัวเอง โดยอ้างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นต่อรองกับผู้มีอำนาจ

แต่ถ้าหากครูที่ตอบแบบสอบถาม ตอบไม่ตรงตามความเป็นจริง อันอาจจะเกิดจากความเหนื่อยล้า ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้ตอบพร้อมกันทั้งสองชุด โดยให้ทำแบบทดสอบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ซึ่งมีจำนวน 86 ข้อ และตามด้วยแบบทดสอบสุขภาพจิตอีกจำนวน 90 ข้อ ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ยังสรุปผลได้ไม่แน่นอน ซึ่งน่าจะได้วิจัยในครั้งต่อไป

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู

ผลจากการศึกษา ผู้วิจัยของเสนออภิปรายผลตามตาราง ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ตั้งแต่ตาราง 57 - 63

ตาราง 57 ผลการเปรียบเทียบสมรรถภาพทางกายก่อนการรับรู้ของครูระหว่างครูชายกับครูหญิง ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายการ		ผลการเปรียบเทียบ				
		สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูชายกับครูหญิง		ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ชาย > หญิง
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน		ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ชาย > หญิง
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้สนับสนุน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา		ไม่แตกต่างกัน	ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน	ชาย > หญิง	ชาย > หญิง
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	หญิง > ชาย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ						
ขบวนการผู้ก่อการร้าย		ชาย > หญิง	ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ						
สภาพบริเวณโรงเรียน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

รายการ		ผลการเปรียบเทียบ				
		สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่						
พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ						
ความมั่นคงปลอดภัย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน		ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ		ชาย > หญิง	ไม่แตกต่างกัน	หญิง > ชาย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูชายและครูหญิง ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังปรากฏตามตาราง 57 ซึ่งพบว่า ครูชายรับรู้บรรยากาศท้องถิ่น ต่อเพื่อน ต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชน ต่อผู้นำทางศาสนา ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ต่อสภาพการทำงาน และบรรยากาศท้องถิ่นทั้งหมดดีกว่าครูหญิง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในเรื่องการคบเพื่อนส่วนมากผู้ชายให้ความสำคัญในการคบเพื่อนโดยเฉพาะในท้องถิ่นภาคใต้การมีเพื่อนมากถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ สำหรับครูชายส่วนมากมักมีเพื่อนที่ต้องมีความสัมพันธ์กันเพื่อต้องการไปเที่ยวด้วยกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน สำหรับผู้หญิงนั้นหลังจากไปปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว การคบหากับเพื่อนก็เป็นแบบต่างคนต่างก็มีเวลาน้อยการไปมาหาสู่กันก็ทำลำบากและตามสภาพวัฒนธรรมประเพณีของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ชายยังถือเป็นบุคคลสำคัญในท้องถิ่นที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำ เช่น ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากเป็นผู้ชาย ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนาก็เป็นผู้ชายโดยเฉพาะผู้นำทางศาสนา ผู้หญิงเป็นเพียงผู้คอยฟังคำแนะนำและปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรมตามหลักศาสนา ส่วนครูหญิงในจังหวัดยะลาที่รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อการยอมรับดีกว่าครูชาย อาจเนื่องมาจากในจังหวัดยะลาเป็นที่ตั้งของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นที่ตั้งของเขตการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่จัดอบรมให้การศึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการแก่ข้าราชการในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการต่าง ๆ ครูหญิงจะได้เข้าร่วมอบรมสัมมนาด้วยและประกอบกับ ศูนย์ต่าง ๆ ก็ตั้งอยู่ในจังหวัดจากเหตุผลนี้ น่าจะส่งผลให้ครูหญิงได้รับการยอมรับจึงรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นสูงกว่าครูชาย

สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียนต่อความมั่นคงปลอดภัย ครูชายและครูหญิงรับรู้ไม่แตกต่างกัน น่าจะเกิดจากสภาพโรงเรียนในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในสภาพที่คล้าย ๆ กัน จึงไม่ส่งผลให้ครูชายและครูหญิง รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อสภาพบริเวณโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วนความมั่นคงปลอดภัย จากสภาพพื้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน อีกทั้งครูชายและครูหญิงต่างต้องการความมั่นคงปลอดภัย ครูชายและครูหญิงรับรู้ไม่ต่างกัน และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย ซึ่งครูชายและครูหญิงได้รับ 25.69 และ 26.11 ตามลำดับ จึงเห็นว่าทั้งครูชายและครูหญิงมีการรับรู้ต่อบรรยากาศท้องถิ่นในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยในทางที่ดี ซึ่งผลวิจัยนี้อาจสนับสนุนคะแนนสุขภาพจิตของครูที่ได้รับอยู่ในเกณฑ์ดี ดังนั้นผลที่ได้รับจึงน่าจะสรุปได้ว่าครูที่อยู่ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการรับรู้ต่อถิ่นที่อยู่ในทางบวกพร้อมกันนั้นก็มีความสุขจิตที่ดีด้วย

ตาราง 58 ผลการเปรียบเทียบแบบแผนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลามในทางจังหวัด
ชายแดนภาคใต้

รายการ	ผลการเปรียบเทียบ				
	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่สอนนับถือศาสนาอิสลาม	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้ชุมชน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ	อิสลาม > พุทธ	อิสลาม > พุทธ	อิสลาม > พุทธ
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ	ไม่แตกต่างกัน

รายการ	ผลการเปรียบเทียบ				
	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย	อิสลาม > พุทธ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน	ไม่แตกต่างกัน	อิสลาม > พุทธ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่นับถือศาสนาพุทธกับครูที่นับถือศาสนาอิสลาม จากผลในตาราง 58 ซึ่งพบว่า ครูที่นับถือศาสนาพุทธและครูที่นับถือศาสนาอิสลาม รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อน ต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ต่อความมั่นคงปลอดภัย ต่อความก้าวหน้าและต่อการยอมรับไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ทั้งครูที่นับถือศาสนาพุทธและครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ต่างก็ต้องการมีเพื่อนซึ่งเป็นความต้องการทางสังคม เพราะการมีเพื่อนทำให้คนเรามีความรู้สึกไม่โดดเดี่ยวและโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการครู ซึ่งต้องปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนต่างก็เป็นเพื่อนร่วมงาน โดยไม่คำนึงว่านับถือศาสนาใดก็สามารถเป็นเพื่อนกันได้ ส่วนการรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อกลุ่มข้าราชการอื่น อาจเนื่องมาจากในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้าราชการที่ไปปฏิบัติงานจะต้องผ่านการปฐมนิเทศเพื่อแนะนำเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมและสังคมของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะฉะนั้นทั้งครูที่นับถือศาสนาพุทธและครูที่นับถือศาสนาอิสลามต่างก็เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มข้าราชการอื่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งส่วนมากเป็นครูที่สามารถพูดภาษาท้องถิ่นได้ และมีความรู้ความเข้าใจในขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมและสังคมครูที่นับถือศาสนาอิสลามเหล่านั้นจะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม เมื่อข้าราชการอื่นซึ่งไม่ใช่ครูด้วยกันเข้าไปปฏิบัติงาน ข้าราชการเหล่านั้นก็จะอาศัยครูเป็นสื่อในการติดต่อประสานงาน จากเหตุการณ์เหล่านั้นจึงน่าจะทำให้ครูที่นับถือศาสนาพุทธและครูที่นับถือศาสนาอิสลามรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อกลุ่มข้าราชการอื่นไม่แตกต่างกัน

สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูทั้งที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลามต่างก็พบเห็นเป็นประจำ จึงน่าจะทำให้รับรู้ไม่แตกต่างกัน สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย ต่อความก้าวหน้าและต่อการยอมรับ อาจเนื่องมาจากข้าราชการครูเป็นข้าราชการที่มีความมั่นคง มีความก้าวหน้าและได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นนับถือศาสนาใด จากเหตุนี้จึงน่าจะทำให้ครูที่นับถือศาสนาพุทธและครูที่นับถือศาสนาอิสลามรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ส่วนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชน ต่อผู้นำทางศาสนา ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย ต่อสภาพการทำงาน

และต่อบรรยายาท้องถิ่นทุกด้าน ครูที่นับถือศาสนาอิสลามรับรู้ดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม สภาพเหตุการณ์ สภาพพื้นที่ ซึ่งในหัวจังหวัด ชายแดนภาคใต้ คนส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นศาสนาที่มีอิทธิพลต่อวิถีทางการดำเนินชีวิต ของชาวไทยมุสลิม แทบจะกล่าวได้ว่าศาสนาอิสลามกำหนดวิถีปฏิบัติของชาวมุสลิมไว้ตั้งแต่เกิดจน ตาย ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของสังคม ชนจัดภัย บุรุษพันธ์ (2520 : 224) จากที่กล่าวจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมของมุสลิมในหัวจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชีวิต ความเป็นอยู่ดำเนินไปตามกฎข้อบังคับ โดยมีผู้นำทางศาสนา เป็นบุคคลสำคัญที่คอยแนะนำสั่งสอน ให้ผู้นับถือศาสนาอิสลาม ประพฤติปฏิบัติไปตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติกันมา จากเหตุผลนี้ น่าจะทำให้ครูที่นับถือศาสนาอิสลาม มีการรับรู้บรรยายาท้องถิ่นต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชนและต่อ ผู้นำทางศาสนาดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธ

ตาราง 59 ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่หาพื้นที่บริหารการศึกษาที่ครูที่หาพื้นที่ปฏิบัติการสอนใน
จังหวัดชัยแดนภาคใต้

รายการ		ผลการเปรียบเทียบ				
		สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่หาพื้นที่บริหารการศึกษาที่ครูที่ปฏิบัติการสอน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ผู้บริหาร > ผู้สอน
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศห้องเรียนตามการรับรู้ของครูต่อ						
ขบวนการผู้ก่อการร้าย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

รายการ		ผลการเปรียบเทียบ				
		สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ						
สภาพบริเวณโรงเรียน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่						
พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ						
ความมั่นคงปลอดภัย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน						
		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า						
		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ						
		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ผู้บริหาร > ผู้สอน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษา กับครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน ดังแสดงผลตามตาราง 59 ซึ่งพบว่า ครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชนต่อผู้นำทางศาสนา ต่อสภาพการทำงาน และต่อความก้าวหน้า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลคือผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา อาจเนื่องมาจากทั้งครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษา และครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีลักษณะร่วมที่เหมือนกันถือเป็นกลุ่มคนที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเหมือนกัน ถึงแม้ว่าครูบางคนอาจจะมาจากต่างถิ่นแต่ส่วนมากก็ยังมีภูมิลำเนาเดิมคืออยู่ในภาคใต้ ซึ่งมีลักษณะของการเชื่อผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางศาสนาและโดยเฉพาะข้าราชการครู ซึ่งถือว่าในโรงเรียนผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนก็ถือว่าผู้บริหารระดับอำเภอและจังหวัดเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ในตัวของผู้บริหารเอง ก็พยายามบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรมกับผู้ใต้บังคับบัญชา สำหรับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนา ก็ยังเป็นบุคคลสำคัญในท้องถิ่น

ซึ่งจากรายงานการวิจัยเรื่องชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามของข้าราชการ นักศึกษา หลักสูตรฝ่ายอำนวยการรุ่นที่ 39 เสนอต่อสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง กล่าวว่า ชีวิตของชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม จะผูกพันกับผู้นำทางศาสนาและถือว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นของประชาชนด้วย เช่น โต๊ะอิหม่าม คอเต็บ บิหลั่นและโต๊ะครู บุคคลเหล่านี้ได้รับการยกย่อง เชื่อถือจึงมีฐานะทางสังคมสูง เพราะเหตุนี้จึงน่าจะทำให้ครูทั้งที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้บริหาร ผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนาไม่แตกต่างกัน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพบริเวณโรงเรียน สภาพการทำงานและความก้าวหน้า อาจจะเนื่องมาจากทั้งครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนต่างก็ได้พบเห็นสภาพบริเวณโรงเรียนอยู่ทุกวัน สภาพการทำงานก็ไม่แตกต่างกันในส่วนของความก้าวหน้า ทั้งครูที่ทำหน้าที่บริหารการศึกษาและครูที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอน ต่างก็มีความต้องการความก้าวหน้าผู้บริหารการศึกษาก็สามารถเลื่อนระดับเลื่อนตำแหน่งครูผู้สอนก็สามารถเลื่อนระดับเลื่อนตำแหน่งจากครู 1 เป็นครู 2 จากครู 2 เป็นอาจารย์ 1 จากอาจารย์ 2 เป็นอาจารย์ 3 การไปสัมมนาและศึกษาต่อทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนสามารถไปอบรมสัมมนาและศึกษาต่อได้ตามความสามารถของตัวเอง

ผลการเปรียบเทียบ				
รายการ	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	นอกเขตกันดาร > ในเขต	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย	ไม่แตกต่างกัน	นอกเขตกันดาร > ในเขต	ในเขตกันดาร > นอกเขต	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

รายการ	ผลการเปรียบเทียบ			
	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ความก้าวหน้า	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ การยอมรับ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	นอกเขตคันธาร > ในเขต

ผลจากการเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขต
 กันดารและนอกเขตกันดารในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามตาราง 60 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงาน
 อยู่ในเขตกันดาร รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นของครูที่ดีกว่าครูนอกเขตกันดารต่อบรรยากาศท้องถิ่น
 ตามการรับรู้ของครูต่อผู้ทางศาสนา ต่อผู้ชุมชนต่อเพื่อน ต่อผู้บริหารต่อกลุ่มข้าราชการอื่น
 ทั้งนี้จะเกิดจากในเขตกันดารในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลทั่วไปไม่ว่าเพื่อน
 ผู้บริหารกลุ่มข้าราชการอื่น ผู้ทางศาสนา ผู้ชุมชน ยังมีความสัมพันธ์กันมากกว่านอกเขต
 กันดาร อาจเนื่องมาจากในเขตกันดาร สภาพความเป็นอยู่เรื่องของความสะดวกสบายไม่ว่าจะ
 เป็นการคมนาคม ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การก่อการร้าย เครื่องอุปโภคบริโภคใน
 การยังชีพมีน้อย ครูที่เข้าไปอยู่ในท้องถิ่นกันดาร อาจจะต้องมีการปรับตัวเพื่อเข้าไปมีความ
 สัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างเพื่อเป็นที่พึ่งพิงและป้องกันความปลอดภัย จึงพบว่า ส่วนมากครูเขตกันดาร
 รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อบุคคลรอบข้างดีกว่าครูนอกเขตกันดาร

ในส่วน of ครูนอกเขตกันดารรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้ชุมชน ต่อกลุ่มข้าราชการอื่น
 ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ และต่อการยอมรับดีกว่าครูในเขตกันดาร
 อาจเนื่องจาก สภาพความเป็นอยู่สะดวกสบายกว่าครูในเขตกันดาร ขบวนการก่อการร้ายก็ไม่ค่อย
 มากระทบมากนัก เพียงแต่รับทราบข่าวจากที่อื่น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายก็มี
 มากพอที่จะสนองความต้องการ

ตาราง 61 ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

รายการ		ผลการเปรียบเทียบ		
		สงขลา	สตูล	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับ				
ระยะเวลาเวลาการทำงาน 6 ปีลงมา		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน		6 ปีลงมา > 6 ปีขึ้นไป	ไม่แตกต่างกัน	6 ปีลงมา > 6 ปีขึ้นไป
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	6 ปีลงมา > 6 ปีขึ้นไป
ไปบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น		6 ปีลงมา > 6 ปีขึ้นไป	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

รายการ		ผลการเปรียบเทียบ			
		สงขลา	สตูล	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	6 ปีขึ้นไป > 6 ปีลงมา
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน		6 ปีขึ้นไป > 6 ปีลงมา	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	6 ปีลงมา > 6 ปีขึ้นไป
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย		6 ปีขึ้นไป > 6 ปีลงมา	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	6 ปีลงมา > 6 ปีขึ้นไป
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพการทำงาน		ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

รายการ	ผลการเปรียบเทียบ			
	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	6 ปีขึ้นไป > 6 ปีลงมา	ไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครู ระหว่างครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป กับครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ในจังหวัดสงขลา สตูล บัตตานี และนราธิวาส ซึ่งปรากฏผลตามตาราง 61 พบว่า ครูรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อน ต่อผู้บริหาร ต่อความมั่นคงปลอดภัย ต่อสภาพการทำงาน ต่อความก้าวหน้า และต่อบรรยากาศท้องถิ่น รวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติงานหรือประสบการณ์ในการทำงาน แม้จะแตกต่างกันแต่สำหรับเพื่อนทุกคนมีความต้องการและโดยเฉพาะครูที่มีปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนจะต้องมีเพื่อนร่วมงาน และแต่ละคนจะต้องมีเพื่อนที่สนิท สำหรับผู้บริหารอาจเป็นเพราะการเป็นผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบ ผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะต้องให้ความเป็นธรรมให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน และในปัจจุบันผู้ที่จะเป็นผู้บริหารการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องผ่านการสอบคัดเลือก และผ่านการอบรมจึงจะเข้าสู่ตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ และโรงเรียน เพราะฉะนั้นผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการบริหารงาน จึงน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่จะเป็นผลทำให้ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันรับรู้บรรยากาศท้องถิ่น ตามที่กล่าวข้างต้นไม่แตกต่างกัน

สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน ต่อผู้นำทางศาสนา ต่อกลุ่มข้าราชการอื่นและต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติ 6 ปีขึ้นไป อาจเนื่องมาจากครูที่ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการใหม่นั้น ส่วนมากตำแหน่งที่ว่างจะเป็นโรงเรียนที่อยู่ตามชนบท ทางราชการก็จะบรรจุครูใหม่เหล่านั้นให้ไปปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ว่างและก่อนจะเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ ทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมกับสำนักงานเขต เขตการศึกษา 2 และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดก็จะมีการประชุมพิเศษแนะนำเกี่ยวกับการปรับตัวในการทำงานและขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง จากการได้รับการอบรมสัมมนา ประกอบกับครูที่ได้รับการบรรจุใหม่ ๆ นั้น ส่วนมากยังเป็นคนที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ความกระตือรือร้นในการทำงานมีมาก เพราะฉะนั้นเมื่อเข้าไปปฏิบัติงานก็พยายามตั้งใจทำงาน และพยายามปรับตัวให้เข้ากับสังคม ซึ่งอาจจะทำ

ให้ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ได้ร่วมกับผู้นำชุมชน ผู้นำทางศาสนา มากกว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป ซึ่งส่วนมากเป็นครูที่มีอายุน้อย จากการปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นมานาน อาจจะทำให้รับรู้ต่อผู้นำชุมชน ต่อผู้นำทางศาสนา เป็นเรื่องปกติธรรมดาในท้องถิ่นนั้น

จากเหตุผลเหล่านี้จึงน่าจะเป็นสาเหตุทำให้ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อผู้นำชุมชน ต่อผู้นำทางศาสนา และต่อกลุ่มข้าราชการอื่นดีกว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติ 6 ปีขึ้นไป ในจังหวัดสงขลารับรู้บรรยากาศท้องถิ่นได้ดีกว่าครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา แต่ในจังหวัดนราธิวาส ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา กลับรับรู้บรรยากาศท้องถิ่น ต่อสภาพบริเวณโรงเรียนดีกว่า ครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูในจังหวัดสงขลาที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป ได้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเป็นระยะเวลาหลายปีมีประสบการณ์ในการพัฒนาโรงเรียน จึงอาจทำให้รับรู้ได้ดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา แต่ในจังหวัดนราธิวาสนั้นอาจเนื่องมาจากครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา ซึ่งส่วนมากจะเป็นครูหนุ่มได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน ทำให้สภาพโรงเรียนดีขึ้น จึงทำให้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อสภาพบริเวณได้ดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไป

ตาราง 62 ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่อาศัยอยู่กับครูที่มาจากต่างถิ่นใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้

รายการ	ผลการเปรียบเทียบ				
	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่อาศัยอยู่กับครูที่มาจากต่างถิ่น	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	ถิ่นเดิม > ต่างถิ่น	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้ร่วมงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้ร่วมงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ หน่วยงานผู้ก่อการร้าย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน

รายการ	ผลการเปรียบเทียบ				
	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ความมั่นคงปลอดภัย	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ถิ่นเดิม > ต่างถิ่น
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ถิ่นเดิม > ต่างถิ่น
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ไม่แตกต่างกัน	ถิ่นเดิม > ต่างถิ่น

ผลการเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมและมาจากต่างถิ่น ซึ่งปรากฏตามตาราง 62 พบว่า ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมและมาจากต่างถิ่นรับรู้บรรยากาศท้องถิ่น ต่อผู้บริหาร ต่อผู้นำชุมชน ต่อผู้นำทางศาสนา ต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ต่อขบวนการผู้ก่อการร้าย ต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย ต่อสภาพการทำงาน และต่อบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเนื่องมาจากบุคคลที่ไป เป็นข้าราชการครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นบุคคลในท้องถิ่นซึ่งมีความคล้ายคลึงกันทางด้านขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม สำหรับครูที่มาจากต่างถิ่นซึ่งมีจำนวนเพียงเล็กน้อยนั้น เมื่อครูที่มาจากต่างถิ่นเข้าไปเป็นข้าราชการครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะได้รับการปฐมนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยสำนักศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณโดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศจ.บต.) นอกจากนี้ทางสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 2 ได้จัดให้มีโครงการ บวรหรือบรมซึ่งมีลักษณะการดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน (บวร) หรือบ้าน โรงเรียนและมัสยิด (บรม) จากโครงการนี้จะทำให้ครูที่มาจากต่างถิ่นมีความรู้ความเข้าใจต่อสภาพพื้นที่ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ซึ่งผลการปฏิบัติงานตามโครงการดังกล่าวทำให้ข้าราชการที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมและมาจากต่างถิ่นรับรู้บรรยากาศท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน ต่อความมั่นคงปลอดภัย ต่อความก้าวหน้าและต่อการยอมรับ ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมรับรู้ดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น น่าจะเนื่องมาจากครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิม มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันตั้งแต่เรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ จนกระทั่งไปรับราชการครู ซึ่งส่วนมากอยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน และข้าราชการครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิม ส่วนมากมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง จึงน่าจะทำให้ข้าราชการครูได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปในท้องถิ่น ทำให้ครูที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดิมรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นดีกว่าครูที่มาจากต่างถิ่น

ตาราง 63 ผลการเปรียบเทียบคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส	282.62	275.56	265.95	279.43	275.57
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.47	33.25	32.73	33.91	32.52
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	33.36	34.51	33.36	36.80	35.30
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน	20.13	21.44	19.04	20.31	20.61
		(สตูล > ยะลา)			
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา	31.51	33.32	30.48	32.31	32.64
		(สตูล > ยะลา, นราธิวาส > ยะลา)			
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่มข้าราชการอื่น	23.16	22.60	22.87	23.02	22.83

ตาราง 63 (ต่อ)

	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$
บรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ ขบวนการผู้ก่อการร้าย	17.74	18.32	14.14	16.20	14.63
	(สตูล > ยะลา, สตูล > นราธิวาส, สตูล > ปัตตานี, สงขลา > ยะลา สงขลา > นราธิวาส, สงขลา > ปัตตานี, ปัตตานี > ยะลา, ปัตตานี > นราธิวาส)				
บรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ สภาพบริเวณโรงเรียน	18.04	18.38	17.65	17.78	16.84
บรรยายภาคท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่ พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย	25.26	26.10	23.85	25.53	24.67
	(สตูล > ยะลา, สตูล > นราธิวาส, สงขลา > ยะลา, ปัตตานี > ยะลา)				

	สงขลา	สตูล	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส
	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$	$\bar{x}$
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อ					
ความมั่นคงปลอดภัย					
	25.94	24.25	23.49	25.27	25.08
	(สงขลา > ยะลา, สงขลา > สตูล, ปัตตานี > ยะลา, ปัตตานี > ยะลา, นราธิวาส > ยะลา)				
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน					
	16.28	16.19	15.85	15.75	17.18
	(นราธิวาส > ปัตตานี และยะลา)				
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า					
	17.13	17.05	16.59	16.67	16.98
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ					
	26.20	24.24	23.85	25.26	25.24
	(สงขลา > ยะลา)				

ผลการเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่น ตามการรับรู้ของครูระหว่างครูห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังแสดงผลการศึกษาในตาราง 63 ซึ่งเมื่อพิจารณาบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อบุคคล คือต่อเพื่อน ต่อผู้บริหาร และต่อกลุ่มข้าราชการอื่น ครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้รับรู้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถานการณ์การก่อการร้ายของขบวนการกลุ่มต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแบ่งแยกดินแดน ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้ในปัจจุบันยังปรากฏอยู่จึงทำให้กลุ่มครูรวมตัวกันเป็นหมู่คณะ ทั้งสภาพที่อยู่อาศัยและการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และเนื่องจากความคล้ายคลึงกันทางขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงน่าจะส่งผลให้ครูรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อเพื่อน ผู้บริหารและกลุ่มข้าราชการอื่นไม่แตกต่างกัน

สำหรับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน น่าจะเนื่องมาจาก ครูไม่สามารถพัฒนาสภาพบริเวณได้อย่างเต็มที่ เพราะครูส่วนมากอาศัยในชุมชนที่ห่างไกลจากโรงเรียน จึงทำให้สภาพบริเวณโรงเรียนอยู่ในสภาพที่คล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกันในส่วนองบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ต่อความก้าวหน้า ครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน น่าจะเนื่องมาจากข้าราชการครู ความก้าวหน้าในอาชีพถูกกำหนดโดยระเบียบที่เหมือนกัน การที่ครูจะศึกษาต่อหรือไปอบรมสัมมนา ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของครูเอง

ในส่วนองบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูระหว่างครูจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ที่รับรู้บรรยากาศท้องถิ่น แตกต่างกันคือ บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ต่อผู้นำชุมชนผู้นำทางศาสนา ขบวนการผู้ก่อการร้าย สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย ความมั่นคง ปลอดภัย การยอมรับและต่อบรรยากาศท้องถิ่น รวมทุกด้าน ซึ่งเมื่อนำมาเปรียบเทียบบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูแต่ละด้าน ซึ่งพบว่า

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนา ครูในจังหวัดสตูลรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นดีกว่าครูในจังหวัดยะลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากสภาพพื้นที่ และสังคมในจังหวัดสตูลนั้น ครูกับผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนามีความสัมพันธ์กันได้ดี เพราะผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนาในจังหวัดสตูล แม้จะเป็นผู้ที่มีอายุมาก แต่ภาษาที่ใช้ในท้องถิ่นเป็น

ภาษาไทย ต่างกับในจังหวัดยะลา ซึ่งผู้นำชุมชนพูดภาษาไทยได้เพียงเล็กน้อย ส่วนมากพูดภาษายาวีเป็นภาษาถิ่น และอีกทั้งในจังหวัดสตูล มีปัญหาเกี่ยวกับขบวนการก่อการร้ายน้อย ผู้นำชุมชนและผู้นำทางศาสนากับครูจึงเกิดความขัดแย้งกันน้อย ทำให้มีเวลาในการร่วมกิจกรรมในการพัฒนาท้องถิ่น จากสาเหตุเหล่านี้น่าจะเป็นตัวส่งผลให้ครูในจังหวัดสตูลรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน และต่อผู้นำทางศาสนาดีกว่าทุกจังหวัด

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการผู้ก่อการร้ายว่าครูในจังหวัดสตูลรับรู้ได้ดีกว่ารองลงไปคือจังหวัดสงขลา ปัตตานี นราธิวาส และจังหวัดยะลา ตามลำดับ ทั้งนี้ น่าจะเกิดจากขบวนการผู้ก่อการร้าย ส่วนมากทำการก่อการร้ายอยู่ในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ส่วนจังหวัดสตูล และสงขลา เหตุการณ์มีน้อยมาก และอยู่ห่างจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงอาจทำให้ครูในจังหวัดสตูลรับรู้ผู้ก่อการร้ายไม่มีความน่ากลัวเท่าครูในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายครูในจังหวัดสตูล รับรู้ได้ดีกว่าครูในจังหวัดยะลา และนราธิวาส ครูในสงขลารับรู้ได้ดีกว่าครูในจังหวัดยะลาและครูจังหวัดปัตตานีรับรู้ได้ดีกว่าครูในจังหวัดยะลา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในจังหวัดสตูล และสงขลา ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง ทั้งนี้ อาจเนื่องจากจังหวัดสงขลาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลให้เป็นเมืองศูนย์กลางแห่งการพัฒนาของภาคใต้ตอนล่าง ทำให้จังหวัดสงขลาได้รับการพัฒนามากกว่าจังหวัดอื่น ๆ ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะการคมนาคมได้รับการพัฒนาจนสามารถทำให้มีการติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ ได้อย่างสะดวกและปลอดภัย และจังหวัดสงขลายังเป็นจังหวัดที่มีเส้นทางผ่าน ให้นักท่องเที่ยวมาพักผ่อนหย่อนใจเป็นจำนวนมาก สำหรับจังหวัดสตูล ซึ่งเป็นเมืองที่มีแต่ความสงบ ไม่มีเหตุการณ์ก่อการร้ายรุนแรง และหลังจากเปิดอุทยานแห่งชาติเขาคะรุเตา ผู้คนต่างก็เดินทางไปท่องเที่ยวมากขึ้น จากสาเหตุดังกล่าวจึงน่าจะส่งผลให้ครูในจังหวัดสงขลาและสตูลรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกายดีกว่าจังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัยนั้น พบว่า จังหวัดสงขลา ครูรับรู้ต่อความมั่นคงปลอดภัย ดีกว่าจังหวัดอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจังหวัดสงขลา เป็นจังหวัดที่ได้รับการพัฒนาทั้งทางการศึกษา เศรษฐกิจสังคม การคมนาคม การเดินทางไปปฏิบัติงานก็ได้รับความสะดวกกว่าอีกสี่จังหวัด และจังหวัดสงขลายังเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญของภาคใต้ ขบวนการก่อการร้ายมีอยู่เพียงบางพื้นที่แต่ก็มีน้อย ความขัดแย้งระหว่างครูกับประชาชนเกี่ยวกับเรื่องศาสนาก็มีน้อย จากสาเหตุนี้จึงน่าจะทำให้ครูในจังหวัดสงขลารับรู้บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคงปลอดภัยดีกว่าจังหวัดอื่น ๆ

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการทำงาน ครูในจังหวัดนราธิวาสรับรู้ดีกว่าครูจังหวัดอื่น รองลงมาครูในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา และปัตตานี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจังหวัดนราธิวาสได้รับการพัฒนา โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำให้ข้าราชการครูได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนมากกว่าจังหวัดอื่น ๆ จึงอาจทำให้รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นดีกว่าจังหวัดอื่น

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ ซึ่งผลที่ได้พบว่า ครูในจังหวัดสงขลา รับรู้บรรยากาศท้องถิ่นต่อการยอมรับสูงกว่าครูจังหวัดอื่น ๆ ปัตตานี รองลงมา นราธิวาส สตูล และยะลา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพของจังหวัดสงขลา ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละชุมชนแต่ละท้องถิ่นความแตกต่างทางด้านสังคมมีน้อยและครูก็ยังมีชีวิตอยู่ต่อท้องถิ่น ซึ่งผิดกับจังหวัดยะลา ปัตตานี สตูล และนราธิวาส ผู้นำทางศาสนา ยังมีอิทธิพลต่อความเชื่อถือสูงมากกว่าครู เพราะฉะนั้นน่าจะส่งผลให้ครูได้รับการยอมรับนับถือต่างไปจากจังหวัดสงขลา

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ถึงแม้ว่าผลการศึกษานี้จะมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีความสัมพันธ์กันในระดับที่ต่ำ ซึ่งไม่สามารถจะนำค่าไปทำนายได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากลักษณะตัวแปรทางสังคมศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมครูใน
ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. ควรส่งเสริมและสร้างสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศท้องถิ่นตาม
ต้องการรับรู้ของครูให้ดีขึ้นและควรพิจารณาในท้องถิ่นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส
เป็นอันดับแรก
2. ควรจัดสวัสดิการโดยเฉพาะในด้านความมั่นคงปลอดภัย ความก้าวหน้าของครู
สถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ออกกำลังกาย เพื่อให้ครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้
โดยเฉพาะในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส เพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจในการทำงาน
ตลอดจนสร้างบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพจิตของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ เปรียบเทียบกับสภาพจิต
ของครูในภาคกลาง
2. ควรศึกษาบรรยากาศท้องถิ่นให้เฉพาะด้านน้อยลงแต่เจาะลึกในรายละเอียด
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นเฉพาะด้านให้น้อยลง
แต่เจาะลึกในรายละเอียดเพิ่มขึ้น
4. ควรศึกษาบรรยากาศท้องถิ่นกับการปรับตัวของครูโดยเฉพาะในสามจังหวัดภาคใต้
คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
5. ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ควรเก็บด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตาม
จำนวน
6. ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างควรเลือกวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง
ตรงตามตัวแปรที่ศึกษา
7. แบบสอบถามควรมีจำนวนข้อให้น้อย เพื่อไม่ให้คนตอบเบื่อ และข้อคำถามควรมี
ทั้งทางบวกและลบให้มากเท่าพอ ๆ กัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกรัตน์ สุยะตุงคะ. วิเคราะห์สุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตแทรกซึม
ของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- กมลรัตน์ หล้าสว่างศ์. สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- _____. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- การแพทย์, กรม. คู่มือการฝึกอบรมความรู้สุขภาพจิตสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. กรุงเทพฯ :
กระทรวงสาธารณสุข, 2526.
- _____. นโยบายสุขภาพจิตแห่งชาติ. โดยคณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ. ม.ป.ท.,
2527.
- _____. รายงานประชุมประจำปีกองสุขภาพจิต. 2531.
- กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. สุขภาพจิตของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.
- ขจักษ์ บุรุษทัต. ไทยมุสลิม. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา, 2520.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และคนอื่น ๆ. การปกครองท้องถิ่นที่ต่างวัฒนธรรมสถานภาพใน
บริเวณ หัวจังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์,
- จรรยา สุวรรณทัต. "สุขภาพจิตของครูชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับปัญหาการสอนและทัศนคติที่มี
ต่อเด็ก," วารสารวิจัยและวัดผล, 21(4) : 33 - 43 ; 2527.
- จันทร์ โกสน. สุขภาพจิตของพยาบาลเทคนิคที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลในโรงพยาบาลจิตเวช
ในประเทศไทย. ปรินทิเนียนท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

จันททัย กลัสมะ. "สุขภาพจิตสิ่งซึ่งควรระวัง," วารสารพัฒนาหลักสูตร. 54 : 54

- 56 ; กันยายน 2529.

จารุวรรณ ตั้งศิริมงคล. สุขภาพจิตและการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

ชลธิ์ กลประดิษฐ์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวัฒนธรรมกับการปรับตัวทางสังคมของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในเขตเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

ชิต นาสัก. ขวัญของศึกษาธิการอำเภอในภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

ชิววัฒน์ นิชนนทร. สภาพเชิงจิต-สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขต

กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ชุมพล ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. บรรยากาศองค์การโรงเรียนและพฤติกรรมผู้นำของครูใหญ่

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2531. อัดสำเนา.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2530.

ดนัย ไชยโยธา. "สุขภาพจิต," วารสารจันทร์เกษม. 205 : 12 พฤศจิกายน - ธันวาคม

2531.

ครุณี บุญทิบาล. การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส

จังหวัดสตูล ซึ่งมีผลต่อการปกครอง. รายงานการวิจัยสถาบันทักษิณศึกษา มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2530. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิก. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับ

สุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น. รายงานการวิจัย สถาบันวิจัย

พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

ดารณี ประคองศิลป์. การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

ธเนศ ขำเกิด. "การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน" วารสารมิตรครู.

31(23); ธันวาคม 2532.

นัยนา มีศิริ. สุขภาพจิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

นิภา ศรีไพโรจน์. หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ศึกษาพรการพิมพ์, 2527.

นิภา นิธยาน. "การปรับตัวและบุคลิกภาพ," จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียสไตร์, 2530.

นายกรัฐมนตรี, สำนั. "คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ," แผนพัฒนาการ

สาธารถสืบตามแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 -

2529).

ประชุม ไพธกุล. "ความเครียดของครู," ครูปริทัศน์. 11 : 26 - 31 ; กันยายน

2529.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2530.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และมัลลวีย์ อดุลยวัฒน์ศิริ. สิ่งแวดล้อมและสุขภาพจิตของ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานการวิจัยกรุงเทพ : สำนักงาน

คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2527. อัดสำเนา.

ผน แสงสิงแก้ว. "สุขภาพจิตในโรงเรียน," วารสารแนะแนว. 17(83):ตุลาคม -

พฤศจิกายน 2525.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. สำนักทดสอบทางการ

ศึกษาและจิตวิทยา กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

พวงรัตน์ วรกุล. การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.

- พัฒนชัย ปัทมเวณ. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การ.
 ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2531. อัดสำเนา.
- พิไลรัตน์ รุจิณิชกุล. การศึกษาปัญหาสุขภาพจิตของผู้มารับบริการจากหมอ : ศึกษา
รายการผู้มารับบริการของสมาคมโหราศาสตร์. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 10 :
 47 -55 ; พฤษภาคม 2514.
- มุกดา สุขสมาน. มนุษย์-ภาวะกายและจิต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
 2528.
- ยนต์ ชุมจิตต์. สภาพทั่วไปที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตของครู อาจารย์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตการศึกษา 5. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- รุ่ง แก้วแดง. "การศึกษาและผลกระทบต่อชีวิต ขวัญและกำลังใจครู," เอกสารประกอบการ
การประชุมคณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้. 29 พฤษภาคม
 2533.
- ลิขิต กาญจนารักษ์. จิตวิทยาพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2530.
- วัชร ทรัพย์มี. "บทบาทของการศึกษาในการพัฒนาสุขภาพจิตมนุษย์," วารสารครุศาสตร์.
 21(1) : 29 - 34 ; 2526.
- วีระชาติ แก้วไสย. องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- แวณูแข็ง มะรอชี. การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดในเขตการศึกษา 2. ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ศุภลักษณ์ เกื้อวรกุล. สภาพจิตของครูในเขตแทรกซึมของผู้ก่อการร้ายจังหวัดชายแดนภาคใต้.

วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2525. อัดสำเนา.

สภามุแทนราษฎร. "เอกสารเสนอคณะกรรมการการศึกษา," สมาพันธ์ครูภาคใต้.

20 กุมภาพันธ์ 2533.

สมภพ เรียงตระกูล และคนอื่น ๆ. "โรคประสาทชนิดวิตกกังวล," วารสารสมาคมจิตแพทย์.

3 : 283 - 288 ; กันยายน 2522.

สวันท์ ไชลิต. "สิ่งแวดล้อมกับสุขภาพจิตปัญหาปัจจุบัน," วารสารกรมพลศึกษา. 13(2) :

10 - 12 ; มีนาคม - เมษายน 2524.

สัจจา ศรีเจริญ. ขวัญของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังคมกรรมสามัญศึกษาในจังหวัด

ชายแดนภาคใต้. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

สันสัย ไชยวานิช. การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของครูที่ทำการสอนในชุมชนแออัดและ

นอกชุมชนแออัด. วิทยานิพนธ์ สค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

2526. อัดสำเนา.

สายสุรี จุติกุล. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

สิริวรรณ ภาษานนท์. ปัญหาสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในจังหวัดชายฝั่งภาคตะวันออก.

ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2 : 1; ตุลาคม 2523.

เสนีย์ มะดากะกุล. "ภาวะการณ์ในสามจังหวัดภาคใต้ในปัจจุบัน," วารสารเอเชียปริทัศน์.

2517. อัดสำเนา.

เสาวลักษณ์ เลิศดำรงค์เดช และคนอื่น ๆ. "การสำรวจสุขภาพจิตเด็กวัยรุ่นโรงเรียน

ขอนแก่นวิทยายน," ในรายงานการประชุมวิชาการสุขภาพจิตประจำปี ครั้งที่ 35.

กรุงเทพฯ : โรงพยาบาลสงฆ์ วันที่ 18 - 22 มกราคม 2525.

- สุชาติ ตริทิพย์คุณ และคนอื่น ๆ. รายงานการวิจัยเรื่อง การสำรวจสภาวะสุขภาพจิตของครอบครัวแรงงานไทยที่ไปทำงานในภาคตะวันออกกลาง. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข, 2528.
- สุชาติ ไส้มประยูร. "การปรับตัวเพื่อสุขภาพจิต," วารสารสุขภาพ พลศึกษา - สันทนาการ. 10(2) :2527.
- สุภา มาลากุล ณ อยุธยา. "สุขภาพ," สุขภาพจิตศึกษา. หน้า 1 - 3. พิมพ์ครั้งที่ 3. กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2527.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส. สุขภาพจิต. จิตวิทยาในการดำรงชีวิตเล่ม 1 ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- สุรางค์ จันทรเฒ. สุขภาพจิต. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2527.
- โสภา ชูพิกุลชัย. ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. ม.ป.ท., 2529.
- อติยา นวลศรี. การปรับตัวของผู้อพยพในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาชุมชนแออัดเชื้อเพลิงพัฒนา. วิทยานิพนธ์ สส.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528. อัดสำเนา.
- อรนุช เพียรช่าง. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและสุขภาพจิตของบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- อังคณา สายยศ. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- อัมพร โอตระกูล และคนอื่น ๆ. "ปัญหาสุขภาพจิตในเขตเมือง," วารสารสมาคมจิตแพทย์. 27(21) : กรกฎาคม - กันยายน 2525.
- อุไรษ ปิ่นสุวรรณ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการปฏิบัติงานและสุขภาพจิตของครูอาจารย์ในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ สังกัดกองการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

อุไรวรรณ พัมพะพันธ์ และคนอื่น ๆ. ปัญหาสุขภาพจิตของผู้ไปรับบริการจากคนทรง.

กรุงเทพฯ : ฝ่ายสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลสมเด็จพระยา กรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข, 2529.

Ericson, Ehgrowth and Chises of the Halth Personality. Psychology Issues.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : Haraper & Row Publishers, Inc., 1960.

Herzbeng, Ferdenick, Marsner Bernard and Banava B. Sxnerman. The' Motivation of work. 2nd ed. New York : John Wiley and Son, 1959.

Hilgard, Atkinson E.R. and R.C.R. Atkinson. Introduction to Psychology. New York : Harcount Brace Jovanovich, 1971.

Johoda, Maria. Current Concept of Positive Mental Health. New York : Book Company, Publisher Inc., 1958.

Wechslen, Solomon H.L. and B.M.Kramer. Social Psychology and Mental Health. New York : Holt, Rinehart and winton, 1970.

חזקתא

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความแต่ละคำถามและทำเครื่องหมาย / ลงใน ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. ท่านนับถือศาสนา

☐ พุทธ

☐ อิสลาม

3. ตำแหน่งของท่านในปัจจุบัน

☐ ผู้บริหาร

☐ ผู้ปฏิบัติการสอน

4. จำนวนปีที่ท่านปฏิบัติงาน

☐ มากกว่า 6 ปี

☐ น้อยกว่า 6 ปี

5. โรงเรียนที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

☐ ได้รับเบี้ยกนดาร์

☐ ไม่ได้รับเบี้ยกนดาร์

6. จังหวัดที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

☐ สงขลา

☐ สตูล

ยะลา

☐ ปัตตานี

☐ นราธิวาส

7. ท่านอาศัยอยู่ในจังหวัดนี้มาแล้ว

☐ มากกว่า 10 ปี

☐ น้อยกว่า 10 ปี

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสุขภาพจิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดสุขภาพจิต แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วยคำถามสั้น ๆ จำนวน 90 ข้อ

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม ให้ผู้ตอบอ่านคำถามในแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าอาการเหล่านั้น ได้รับกวนท้านมากน้อยหรือไม่เพียงใดในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยทำเครื่องหมาย / ตรงกับช่องที่ท่านพิจารณาแล้วตรงกับอาการของท่าน

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
1	ปวดศีรษะ					
2	ประสาทอ่อนหรือประหม่าง่าย					
3	ความคิดซ้ำซาก					
4	เป็นลมหรือวิงเวียน					
5	ขาดความสนใจทางเพศ					
6	ความรู้สึกวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่น					
7	มีความคิดว่าผู้ใดสามารถควบคุมความคิดของท่าน					
8	รู้สึกว่าคนอื่นควรได้รับคำตำหนิที่ท่านลำบาก					
9	ความยุ่งยาก เกิดจากความขี้เกียจของท่าน					
10	กังวลเกี่ยวกับความสะอาดของตัวเอง					
11	ความรู้สึกโกรธและหงุดหงิดง่าย					
12	ปวดที่หัวใจหรือหน้าอก					
13	รู้สึกกลัวที่โล่งแจ้งหรือถนน					
14	รู้สึกไม่มีเรี่ยวแรงหรือเซื่องซึม					
15	คิดอยากจะทำ					

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
16	ได้ยินเสียงที่คนอื่น ไม่ได้ยิน					
17	อาการตัวสั่น					
18	รู้สึกไม่ไว้วางใจผู้อื่น					
19	ไม่เจริญอาหาร					
20	ร้องไห้					
21	รู้สึกอายหรืออึดอัด เมื่ออยู่ต่อหน้าเพศตรงข้าม					
22	รู้สึกว่าถูกขัง หรือถูกคุกคาม					
23	มีอาการหลังที่ระบับไม่ได้					
24	กลัว โดยไม่มีเหตุผล					
25	รู้สึกกลัวเมื่อออกนอกบ้านคนเดียว					
26	คาหนตัวเองในเรื่องต่าง ๆ					
27	ปวดบั้นเอว					
28	รู้สึกลำบากในการทำงานให้เสร็จ					
29	รู้สึกเหงา					
30	รู้สึกเศร้า					
31	กังวลในสิ่งต่าง ๆ มากเกินไป					
32	รู้สึกไม่สนใจในสิ่งต่าง ๆ					
33	รู้สึกกลัว					
34	รู้สึกสะเทือนใจง่าย					
35	คนอื่นล่วงรู้ถึงความคิดในใจของท่าน					
36	รู้สึกว่าคนอื่น ๆ ไม่เข้าใจหรือเห็นอกเห็นใจท่าน					

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
37	รู้สึกว่าคนอื่นไม่เป็นมิตรหรือไม่ชอบท่าน					
38	ต้องทำงานซ้ำ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้อง ...					
39	หัวใจเต้นแรงและเร็ว					
40	คลื่นไส้หรือปวดในท้อง					
41	รู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น					
42	ปวดกล้ามเนื้อ					
43	รู้สึกถูกจ้องมองหรือกล่าวถึง					
44	มีปัญหาเรื่องหลับยาก					
45	ตรวจตราสิ่งที่ทำไปแล้วซ้ำแล้วซ้ำอีก					
46	มีความลำบากในการตัดสินใจ					
47	รู้สึกกลัว การเดินทางโดยรถประจำทางหรือ รถไฟ					
48	หายใจไม่สะดวก					
49	รู้สึกสับสนร้อนสับสนหนาว					
50	หลีกเลี่ยงบางสิ่งบางอย่างสถานที่บางแห่ง ..					
51	จิตใจว่างเปล่า					
52	รู้สึกชา หรือช้ำ ตามตัว					
53	มีก้อนอะไรมาจุกอยู่ที่คอหอย					
54	รู้สึกสิ้นหวังเกี่ยวกับอนาคต					
55	ไม่มีสมาธิ					

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
56	รู้สึกว่า บางส่วนของร่างกายไม่มีแรง					
57	รู้สึกตึงเครียด					
58	รู้สึกหนักตาม แขน ขา					
59	คิดถึงเรื่องความตาย					
60	รับประทานมากเกินไป					
61	รู้สึกไม่สบายใจเมื่อคนเฝ้ามองหรือพูดเกี่ยวกับ ตัวของท่าน					
62	มีความคิดที่ไม่ใช่เป็นความคิดของตัวเอง ...					
63	อยากทำร้ายคนอื่น					
64	ตื่นแต่เช้ามีด					
65	ทำอะไรซ้ำซากเป็นต้นว่า แตะ นับ ล้าง					
66	หลับไม่สนิท					
67	อยากทำลายข้าวของ					
68	รู้สึกว่าคนอื่นไม่เห็นด้วยและไม่ร่วมมือกับท่าน					
69	รู้สึกว่าคนอื่นมุ่งความสนใจมาที่ตัวท่าน					
70	รู้สึกอึดอัดเมื่อมีคนมาก เช่น เมื่อไปซื้อของ ชมภาพยนตร์					
71	รู้สึกว่าการทำงานทุกอย่างต้องใช้ ความพยายาม					
72	รู้สึกตกใจเป็นบางครั้ง					
73	รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องกินหรือดื่มน้ำในที่สาธารณะ					

ข้อที่	ข้อความ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มากที่สุด
74	มีเรื่องโต้แย้งกับคนอื่นบ่อย ๆ					
75	รู้สึกกระวนกระวายเมื่อถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว					
76	คนอื่นไม่ให้ความเชื่อถือในความสำเร็จของท่าน					
77	รู้สึกว่าเหว่ แม้จะอยู่ท่ามกลางผู้คน					
78	รู้สึกนั่งไม่ติด					
79	รู้สึกตัวเองไม่มีค่า					
80	รู้สึกว่าสิ่งที่คุ้นเคยมาก่อนดูแปลกไป					
81	อยากตะโกนหรือขว้างปาข้าวของ					
82	รู้สึกกลัวจะเป็นลมในที่สาธารณะ					
83	รู้สึกว่าคนอื่นจะเอาเปรียบ ถ้าหากท่านยอม					
84	ความคิดเรื่องเพศรบกวนท่านค่อนข้างมาก ..					
85	มีความรู้สึกที่ท่านควรได้รับโทษจากบาป					
86	รู้สึกมีอะไรมาผลักดันให้ทำสิ่งต่าง ๆ					
87	มีความคิดว่าบางสิ่งบางอย่างที่ผิดปกติอย่าง ร้ายแรง เกิดขึ้นกับร่างกายของท่าน					
88	ไม่เคยรู้สึกสนิทสนมกับผู้อื่น					
89	มีความรู้สึกผิด					
90	มีความคิดว่า บางสิ่งบางอย่างที่ผิดปกติเกิดขึ้น กับจิตใจของท่าน					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเกี่ยวกับ บรรยายาศักดิ์ถ้อยตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้
จำนวน 86 ข้อ คำถาม

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบอ่านคำถามในแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อคำถาม
บรรยากาศท้องถิ่นเหล่านั้นตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงมากน้อยแค่ไหน แล้วให้ท่านทำ
เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	เพื่อน ๆ อยู่กันแบบตัวใครตัวมัน					
2	เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นเพื่อน ๆ ช่วยเหลือข้าพเจ้า					
3	ข้าพเจ้าไปเที่ยวกับเพื่อนในวันหยุด					
4	ข้าพเจ้าไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ เสมอ					
5	เพื่อน ครุส่วนใหญ่ชอบพอกับข้าพเจ้า					
6	ข้าพเจ้ามีความสบายใจที่ได้ร่วมงานกับเพื่อน ครูคนอื่น					
7	เมื่อมีเรื่องเข้าใจผิดเกิดขึ้นเพื่อนร่วมงานของ ข้าพเจ้าจะปรับความเข้าใจกัน					
8	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าเป็นเพื่อนครูไม่รังเกียจ ข้าพเจ้า					
9	เพื่อนครูให้ความร่วมมือต่อการทำงานของ ข้าพเจ้า					
10	เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าให้การสนับสนุนงานที่ ข้าพเจ้าทำอยู่					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
11	เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาจะปรึกษาผู้บริหารเสมอ ..					
12	ผู้บริหารมอบหมายงานให้ครูด้วยความยุติธรรม					
13	ข้าพเจ้าพอใจที่ได้ร่วมงานกับผู้บริหารคนปัจจุบัน					
14	ข้าพเจ้าพอใจต่อการปฏิบัติงานของบริหาร ..					
15	ผู้บริหารพิจารณาความดีความชอบด้วยความ ยุติธรรม					
16	ผู้บริหารให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาเสมอ ...					
17	ข้าพเจ้าพอใจต่อการปกครองของบริหาร ...					
18	เมื่อมีการขัดแย้งกับผู้ร่วมงานข้าพเจ้าพอใจที่ได้ รับความเป็นธรรมจากผู้บริหาร					
19	ข้าพเจ้าพอใจในสัมพันธภาพระหว่าง ครูกับ ผู้บริหาร					
20	ผู้บริหารให้ความคุ้มครองและรับผิดชอบต่อ การปฏิบัติงานของครู					
21	ผู้นำชุมชนชาวบ้านพัฒนาหมู่บ้านตนเอง					
22	ท้องถิ่นและโรงเรียนที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงานอยู่ เจริญขึ้นได้เพราะผู้นำชุมชน					
23	ข้าพเจ้าชื่นชมกับผู้นำชุมชนของข้าพเจ้าที่เสียสละ ทั้งทรัพย์สิน และเวลาเพื่อพัฒนาหมู่บ้าน					
24	ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีความยุติธรรม					
25	ผู้นำชุมชนเป็นคนชอบใช้อำนาจในการปกครอง					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
26	ผู้นำชุมชนเป็นคนชอบใช้อำนาจในการปกครองหมู่บ้าน					
27	ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้าน ด้วยดี					
28	ผู้นำทางศาสนามีวิธีการเผยแพร่ศาสนาให้เป็นที่ ยอมรับ					
29	ข้าพเจ้าไปหาผู้นำทางศาสนาเป็นประจำ					
30	ใครมีปัญหา คือครือนผู้นำทางศาสนาจะชี้แนะ อยู่เสมอ					
31	ครูในท้องถิ่นนี้ไปร่วมงานกับผู้นำทางศาสนา อยู่เป็นประจำ					
32	ผู้นำทางศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจต่อประชาชน ในชุมชน					
33	ผู้นำทางศาสนาไม่เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน ในชุมชน					
34	ผู้นำทางศาสนาเป็นบุคคลที่น่าเลื่อมใส					
35	บุคคลในท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือต่อผู้นำ ทางศาสนา					
36	ผู้นำทางศาสนาไม่ทำหน้าที่เผยแพร่ศาสนา ...					
37	ผู้นำทางศาสนาให้การชี้แนะแนวทางในการ ดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
38	ข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นนี้ให้บริการ ประชาชนด้วยความจริงใจ					
39	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าการเข้ากับ ประชาชนไม่ได้					
40	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าการกลุ่มอื่น ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับหน้าที่					
41	ข้าราชการครูกับข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ มีความสามัคคีกัน					
42	ข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ ให้ความสำคัญและ ช่วยเหลืองานของข้าราชการครู					
43	การจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนได้รับความ ร่วมมือจากข้าราชการหน่วยงานอื่นเสมอ					
44	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดเมื่อร่วมกิจกรรม กับหน่วยงานอื่น					
45	ข้าพเจ้าไม่กล้าเดินทางไม่ปฏิบัติหน้าที่ตาม ลาพัก					
46	การจับตัวครูไปเป็นตัวประกันเป็นการกระทำ ที่โหดร้าย					
47	ในบริเวณท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงานอยู่ เคยถูกกลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้ายลอบ ทำร้ายชีวิตครู					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
48	ในบริเวณท้องถิ่นที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงานอยู่เคยถูก กลุ่มขบวนการผู้ก่อการร้ายลอบวางเพลิง มาแล้ว					
49	ข้าพเจ้าไม่อยากปฏิบัติงานในท้องถิ่นนี้ เพราะ กลัวถูกทำร้ายต่อชีวิต					
50	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดต่อสภาพบริเวณโรงเรียน ..					
51	โรงเรียนของข้าพเจ้าขาดแคลนสถานที่พักผ่อน หย่อนใจ					
52	บริเวณสนามโรงเรียนถูกปล่อยปละละเลยไม่มี การปรับปรุง					
53	อาคารเรียนอยู่ในสภาพทรุดโทรม					
54	โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีอาณาเขตที่แน่นอน เหมาะสม					
55	หลังจากเลิกเรียนแล้วข้าพเจ้าเล่นกีฬาเสมอ ..					
56	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจในสถานที่พักผ่อนหย่อนใจใน ท้องถิ่น					
57	ข้าพเจ้าได้พักผ่อนในวันหยุดอย่างเต็มที่					
58	ข้าพเจ้าพอใจที่จะพักผ่อนหย่อนใจภายใน ครอบครัว					
59	อุปกรณ์การเล่นกีฬามีบริการเพื่อนครูเพียงพอ ..					
60	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจอยู่ในสภาพใช้การได้ ..					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
61	ข้าพเจ้ารู้สึกหวาดกลัวในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่					
62	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกมั่นใจในระบบรักษาความปลอดภัย					
63	พื้นที่รอบบริเวณโรงเรียนอยู่ในสภาพที่น่ากลัว					
64	ข้าพเจ้าพอใจในบริการและสวัสดิการที่ได้รับนอกเหนือจากเงินเดือน					
65	ข้าพเจ้ามั่นใจว่าจะทำงานในท้องถิ่นนี้ยาวนานที่สุด					
66	ข้าพเจ้าได้รับความร่วมมือในการทำกิจกรรมในโรงเรียน					
67	ข้าพเจ้ารู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน					
68	ข้าพเจ้ามีอิสระในการแสดงความคิดเห็นต่อผู้บริหาร					
69	ข้าพเจ้าพอใจต่อสภาพการทำงานที่เป็นอยู่ทุกวันนี้					
70	สถานที่พักของข้าพเจ้าสะดวกในการไปปฏิบัติงาน					
71	สภาพบริเวณโรงเรียนทำให้ข้าพเจ้าอยากมาปฏิบัติงาน					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
72	ผลการปฏิบัติงานของข้าพเจ้าได้รับ การยกย่องเสมอ					
73	ข้าพเจ้าได้รับการมอบหมายงานมากเกินไป ..					
74	ข้าพเจ้าได้ใช้ความรู้ความสามารถตรงตามที่ ข้าพเจ้าได้เรียนมา					
75	ข้าพเจ้าได้รับการสนับสนุนให้ไปอบรมหรือ ศึกษาต่อเสมอ					
76	ข้าพเจ้าพยายามศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจาก เอกสารและวารสาร					
77	หากมีโอกาสข้าพเจ้าจะไปประกอบอาชีพอื่น ..					
78	เพื่อนมักจะแต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษาในการ ปฏิบัติงาน					
79	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ผู้บริหารเอาเปรียบ ข้าพเจ้าในการปฏิบัติงาน					
80	ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นของข้าพเจ้าให้เกียรติ ข้าพเจ้าเสมอ					
81	ผู้บริหารให้ความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงาน ของข้าพเจ้า					
82	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกที่ตนเองเป็นบุคคลสำคัญ ในท้องถิ่น					

ข้อที่	ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
83	บุคคลทั่วไปมักจะเสนอให้ข้าพเจ้าเป็นที่ปรึกษา ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ					
84	ข้าพเจ้าได้รับการยกย่องจากคนทั่วไปในท้องถิ่น					
85	ผลงานของข้าพเจ้า ได้รับการสนับสนุนและยอมรับ					
86	ข้าพเจ้ารู้สึกหวาดกลัวจากการถูกเรียกค่า คุ้มครอง					

ภาคผนวก ง

คำอธิบายจแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้
ของครูในห้าจังหวัดภาคใต้

ตาราง 64 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้
ของครู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
1	2.80	21	2.06
2	1.96	22	2.03
3	3.52	23	2.75
4	2.92	24	2.75
5	2.60	25	2.67
6	4.31	26	3.94
7	4.51	27	3.81
8	3.26	28	4.20
9	4.14	29	2.09
10	3.82	30	2.82
11	4.14	31	5.20
12	4.08	32	2.54
13	5.07	33	3.86
14	5.35	34	3.69
15	5.67	35	2.15
16	7.69	36	4.80
17	4.80	37	2.59
18	4.80	38	3.19
19	4.38	39	2.64
20	4.79	40	3.00

ตาราง 64 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจํานน	ข้อ	ค่าอำนาจจํานน
	t		t
41	2.57	61	2.72
42	2.40	62	3.15
43	2.11	63	3.37
44	4.95	64	2.17
45	2.62	65	2.43
46	2.39	66	3.56
47	3.25	67	2.98
48	3.12	68	5.17
49	2.19	69	4.11
50	3.64	70	2.16
51	2.50	71	3.33
52	2.84	72	2.56
53	3.15	73	2.00
54	3.99	74	1.87
55	4.16	75	1.86
56	3.44	76	3.44
57	2.52	77	3.93
58	2.81	78	3.51
59	2.03	79	4.35
60	2.77	80	4.33

ตาราง 64 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก t
81	2.03	84	5.02
82	4.22	85	2.26
83	3.07	86	2.27

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูเป็นรายข้อและทั้งฉบับ

ตาราง 65 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูใน
 ห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นรายด้านและทั้งฉบับ

บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู	จำนวนข้อ	ค่าความเชื่อมั่น
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	10	0.78
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	10	0.88
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน	7	0.76
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำศาสนา	10	0.75
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกลุ่ม ข้าราชการอื่น	7	0.54
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการ ผู้ก่อการร้าย	5	0.43
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพ บริเวณโรงเรียน	5	0.62
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสถานที่พักผ่อน หย่อนใจและการออกกำลังกาย	6	0.67
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความมั่นคง ปลอดภัย	8	0.29
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพการ ทำงาน	5	0.47
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อความก้าวหน้า	5	0.41
บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อการยอมรับ	8	0.74
รวมทั้งฉบับ	86	0.94

ภาคผนวก จ

คำสถิติพื้นฐานคะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัด

สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ตาราง 66 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนสุขภาพจิตและคะแนนบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูในจังหวัด สงขลา สดล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

รายการ	สงขลา N = 142		สดล N = 68		ยะลา N = 92		ปัตตานี N = 160		นราธิวาส N = 132	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. สภาพจิต	68.89	44.66	81.09	42.66	69.66	52.94	77.73	50.95	63.14	40.01
2. บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูตามรวม	282.76	28.71	280.65	25.49	265.49	26.91	279.43	30.42	275.37	28.76
2.1 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อเพื่อน	33.42	5.55	33.25	4.51	32.73	4.91	33.91	5.20	32.52	4.95
2.2 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้บริหาร	35.60	7.67	34.51	7.32	33.36	7.05	36.80	6.68	35.80	7.99
2.3 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำชุมชน	20.13	4.98	21.44	4.72	19.04	4.72	20.31	4.18	20.61	4.45
2.4 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อผู้นำทางศาสนา	31.51	6.38	33.32	6.06	30.48	6.06	32.31	5.80	32.31	5.90
2.5 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อกล่มข้าราชการอื่น	23.16	3.95	26.60	3.98	22.87	3.98	23.01	3.71	22.80	3.31
2.6 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อขบวนการนอกการราย	17.75	3.16	18.32	3.10	14.04	3.10	16.20	3.91	14.64	4.67
2.7 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพโรงเรียน	18.03	4.04	18.38	3.92	17.65	3.92	17.78	3.97	16.85	4.21
2.8 บรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครูต่อสภาพครอบครัวและ การออกกำลังกาย	16.75	3.61	16.38	3.31	16.10	5.83	15.81	3.95	17.27	3.36

ตาราง 66 (ต่อ)

รายการ	สงขลา N = 142		สตูล N = 68		ยะลา N = 92		ปัตตานี N = 160		นราธิวาส N = 132	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
2.9 บรรยายภาพสื่อถึงคุณค่าของการบริการของครูต่อความมั่นคงปลอดภัย	25.94	3.56	24.25	3.73	23.48	3.52	25.26	3.88	25.08	3.66
2.10 บรรยายภาพสื่อถึงคุณค่าของการบริการของครูต่อสภาพการทำงาน	17.78	2.95	15.45	2.50	15.75	2.87	16.28	2.56	16.99	2.31
2.11 บรรยายภาพสื่อถึงคุณค่าของการบริการของครูต่อ ความก้าวหน้า	17.13	2.94	17.06	3.07	16.59	2.86	16.67	2.74	2.74	3.02
2.12 บรรยายภาพสื่อถึงคุณค่าของการบริการของครูต่อการยอมรับ	20.85	4.63	25.24	4.08	26.10	4.48	25.27	4.64	24.67	4.28

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายเปลื้อง ชื่อสกุล บัวศรี

เกิดวันที่ 18 เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2499

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 90/5 ซอย 3 ถนนพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ตำแหน่งหน้าที่การงาน อาจารย์ 1 โรงเรียนบ้านเหมืองตะกั่ว อำเภอป่าบอน
จังหวัดพัทลุง ช่วยราชการฝ่ายระบบอัตราค่าจ้าง
กองการเจ้าหน้าที่ สปช. กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2517 ระดับ 3 โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ บ้านท่าแค (วันครู 2500)
อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2519 ระดับ 4 โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่บ้านท่ามิหรำ อำเภอเมือง
จังหวัดพัทลุง

พ.ศ. 2521 ปกศ. วิทยาลัยครูสงขลา

พ.ศ. 2524 พ.ม. ศึกษาด้วยตนเอง

พ.ศ. 2527 ศศ.บ. (จิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พ.ศ. 2535 กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานมิตร

การเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู
ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทคัดย่อ
ของ
เปลื้อง บัวศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

มีนาคม 2535

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบสุขภาพจิตและบรรยากาศท้องถิ่นตาม การรับรู้ของครูในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามตัวแปร เพศ ศาสนา ลักษณะในการปฏิบัติงาน สภาพท้องที่ในการปฏิบัติงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ภูมิภาคนา ระหว่างจังหวัดและหา ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 594 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม วัดสุขภาพจิต ชื่อ Symptom - Distress Checklist - 90 หรือ SCL - 90 และ แบบสอบถามวัดบรรยากาศท้องถิ่นตามการรับรู้ของครู ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและวิเคราะห์ข้อมูลโดย การหาค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน การทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และ หาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ครูที่นับถือศาสนาพุทธสุขภาพจิตดีกว่าครูที่นับถือศาสนาอิสลาม ครูที่มีระยะเวลาใน การปฏิบัติงาน 6 ปีขึ้นไปสุขภาพจิตดีกว่าครูที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 6 ปีลงมา นอกนั้นไม่ พบความแตกต่าง
2. ครูชายรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นดีกว่าครูหญิง ครูที่นับถือศาสนาอิสลามรับรู้บรรยากาศ ท้องถิ่นดีกว่าครูที่นับถือศาสนาพุทธและผู้บริหารการศึกษารับรู้บรรยากาศท้องถิ่นดีกว่าผู้ปฏิบัติ การสอน นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง
3. ครูที่ปฏิบัติงานในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีสุขภาพจิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ครูที่ปฏิบัติงานในจังหวัดสงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รับรู้ บรรยากาศท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. คะแนนสุขภาพจิตกับคะแนนการรับรู้บรรยากาศท้องถิ่นของครูในห้าจังหวัด ชายแดนภาคใต้มีความสัมพันธ์ทางบวก

A COMPARATIVE STUDY OF MENTAL HEALTH AND LOCAL ATMOSPHERE
IN PERCEPTION OF THE TEACHERS IN FIVE SOUTHERN
BORDER PROVINCES

AN ABSTRACT

BY

PLUANG BUASRI

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

March 1992

The purposes of this research were to compare the mental health and the local atmosphere in perception of the teachers, in five southern border provinces, as classified by sex, religion, job condition, job location, employment period, and living location ; and to find out the relationships between the mental health and the local atmosphere in perception.

The samples of this study consisted of 594 primary school teachers under the Office of the National Primary Education Commission in five southern border provinces. The instruments used in this study were the Symptom-Distress Checklist, or SCL-90, and the Questionnaire on the local atmosphere in perception, constructed by the researcher. The data were analyzed by using percentage, standard deviation, t-test, One-Way ANNOVA, and Pearson's Product Moment Correlation.

The main research findings were Summarized as follows :-

1. The Buddhist teachers had better mental health than the muslim teachers. The teachers with the employment period more than 6 years had better mental health than the teachers with the employment period less than 6 years.

2. The male teachers had the local atmosphere in perception better than the female teachers. The muslim teachers had the local atmosphere in perception better than the Buddhist teachers. In addition, the educational administrators had the local atmosphere in perception better than the classroom teachers.

3. The teachers in Songkhal, Satoon, Yala, Pattani, and Narathiwat had the mental health differently at the .05 level of significance.

4. The teachers in Songkhla, Satun, Yala, Pattani, and Narathiwat had the local atmosphere in perception differently at the .01 level of significance.

5. The scores of the mental health and the local atmosphere in perception of the teachers in five southern border provinces showed positive correlation.